

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (1550) 1979 SPALIS - OCTOBER 25

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Spaudos metai

Sie metai baigiasi ir tai beveik nepastebint, kad jie yra ar buvo lietuviškosios spaudos metai. S. m. rugpjūtyje suėjo 100 metų nuo pirmojo lietuviško laikraščio "Gazeta Lietuwiszka" JAV-se. S. m. balandį suėjo 75-ri metai nuo lietuviškosios spaudos laisvės atgavimo (toji nelaisvė truko 40 metų). Tai sukaktys, kurios, kaip istorinės gairės, rodo lietuviškosios spaudos kelią ir Lietuvoje, ir išeivijoje. Derėjo tiek mūsų veiksniams, tiek visuomenei atkreipti didesnį dėmesį į tas sukaktis ir kartu pažvelgti į spaudos sritį, kuri mūsų gyvenime tebėra gyvybinės reikšmės. Praeityje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba yra skelbusi jaunimo, švietimo metus, bet dar nėra skelbusi spaudos metų. O tie metai atėjo ir praėjo. Skelbti juos dabar, žinoma, pervėlu, be to, šiemet dėmesio centre buvo Vilniaus universiteto 400 metų sukaktis. Vis dėlto derėtų pasvarstyti, ar nebūtų verta skelbti spaudos metais 1980-sius. Juk jie bus įžanginiai į antrąjį šimtmetį S. Amerikos lietuvių spaudos ir su eis 40 metų nuo antrojo spaudos uždraudimo (sovietinė okupacija), kaip kad primena pogrindžio "Aušra".

IMANT chronologiškai, 1980-jų skelbimas spaudos metais būtų šiek tiek pavėluotas, bet didžiųjų spaudos sukakčių įkvėptas. Pavėlavimas būtų labai nedidelis, bet nauda tokių metų galėtų būti didelė. Visų pirma tuo būdu mūsų visuomenė būtų paskatinta dabarties akimis pažvelgti į didžiulį laikotarpį, peržiūrėti turimas pažint, kurioje, galima sakyti, gimė dabartis. Geriau pažinus praeitį, šviesiau atsiveria akys ir dabarties bei jos problemos. Pamačius ryškesnį žvilgsnį, kaip skynė sau kelius mūsų spauda, kyla ir didesnis įvertinimas dabarties pastangų toje srityje. O mūsų visuomenėje lietuviškos spaudos vertinimo, geriau sakant branginimo, gerokai trūksta. Juk nepaslapstis, kad yra daugybė raštingų, ir tai labai raštingų žmonių, kurių lietuviškas laikraštis ar knyga nepasiekia. Antra, spaudos metais dabartinė išeivijos spauda būtų paskatinta pastudijuoti savąją situaciją, savo paskirtį tautos suteiktą laikotarpį, peržiūrėti turimas pažint, tobulinimo galimybes, mesti žvilgsnį į netolimą ateitį, patvirtinti lietuvių visuomenės nuotakas spaudos atžvilgiu. Pz. PLB ir žurnalistų sąjungos rūpesčių galėtų būti suorganizuotas netgi spaudos darbuotojų kongresas ar konferencija, kuri apimtų leidejus, redaktorius, rašytojus, bendradarbius, platintojus, spaustuvininkus. Tokioje konferencijoje galėtų būti pajudintos visos pagrindinės spaudos problemos.

SPRESTINŲ problemų eilėje tektų žvelgti į tris pagrindines pozicijas — 1. S. Amerika, Europa, Australija, 2. Pietų Amerika, 3. okupuotoji Lietuva. Tai plotai, kur vyksta stipresnis ar silpnesnis lietuviškasis gyvenimas. Pirmoje pozicijoje reiktų kritiškai peržvelgti esamą spaudos būklę, iškelti taisytinus dalykus ir jaunosios kartos atėjimą. Tai platus klausimas, reikalingi sociologinio-mokslinio tyrimo ir atitinkamų išvadų. Antroji pozicija — P. Amerika, kuri reikalinga specialaus dėmesio. Ten gyvena masės lietuvių, bet jų spauda silpna, nes nesulaukia pakankamai stiprios paramos. Ten ji laikosi, galima sakyti, herojiškomis pastangomis. Tokioje sąlygoje, kaip dabar, ji ten negalės ilgai laikytis. Dar visa laimė, kad ten spaudos srityje stipriai dirba vienuoliai marjonai ir salesiečiai. Bet ir jų jėgos labai ribotos. P. Amerikoje reikia bent dviejų stiprių lietuviškų savaitraščių ispaniškai ir portugaliskai kalbančiuose kraštuose, ir tai tokių, kurie mokėtų prabilti ir lietuviškai silpnai kalbančius ar visai nekalbančius. Kitaip tariant, reiktų sustiprinti ten esamus laikraščius. Trečia pozicija — Lietuva. Tiesa, išeivija nedaug tegali padėti, bet gali turėti ryšį su pogrindžio spauda ir būti antrojo jų frontu. Be to, galima yra išeivijos spaudos reakcija į okupacinę spaudą ir tiesioginis prabilimas per radiją. Tai klausimai, kurie tebelaukia platesnio ir didesnio dėmesio.

KANADOS ĮVYKIAI

Infliacija vis didėja

Kanados statistikos duomenimis, infliacija rugsėjo mėnesį padidėjo 1,2% ir metiniu mastu šiek tiek iki 9,6%. Pagrindinė kaltė tenka neproporcingai augštam maisto gaminių bei degalų pabranginimui. Pastarųjų metų laikotarpį maisto gaminių kainos padidėjo 12,9%, degalų bei kitų energijos šaltinių — 10,2%. Optimistiškesnio vaizdo rugsėjį Kanada susilaukė darbo srityje — bedarbių skaičius sumažėjo nuo 772.000 iki 719.000. Sezoniniu mastu tai reiškia nedarbo matavimą 7,1%. Toks nuostata paskutinį kartą buvo užregistruotas tik 1976 m. rudenį.

Federaciniame parlamente jau du kartus buvo iškeltas nepasitikėjimo klausimas premjero J. Clarko konservatorių mažumos vyriausybei. Abiem atvejais jis buvo susietas su valstybine naftos bendrove "Petro-Canada". Pirmu atveju NDP socialistai su savo vadu E. Broad-

bentu reikalavo, kad tik "Petro-Canada" turėtų teisę importuoti naftą Kanadon ir kad ji atidarytų benzino pardavimo punktus sunkvežimiams bei automobiliams. Pasiūlymas buvo atmes tas 223:27 balsų santykiu. Konservatoriams talkon atėjo kretistai ir liberalai, kurie nenori visiškai "Petro-Canada" bendrovės monopolio. Antruoju atveju užtikrinimo "Petro-Canada" bendrovės tolimesnei egzistencijai pareikalavo liberalai su savo vadu P. E. Trudeau. Šį kartą balsavimo rezultatas buvo 137:128 premjero J. Clarko vyriausybės naudai. Posėdyje nedalyvavo 4 konservatoriai ir toks pat skaičius liberalų, pagal iš anksto pasiektą susitarimą tarp abiejų pagrindinių partijų. Be to vienas liberalas sirgo, o kiti penki sąmoningai neatvyko parlamentan, kad nebūtų nuversta konservatorių vyriausybė. Visiems yra aišku, kad liberalai šiuo metu nenori naujų (Nukelta į 8-tą psl.)

Kanados Lietuvių Dienos proga š.m. spalio 7 jos dalyviai pagerbė žuvusius už laisvę, padėdami vainiką prie žuvusių karių paminklo St. Catharines, Ont., mieste. Nuotr. J. Miltenio

Antrasis spaudos draudimas

Rašo okupuotos Lietuvos pogrindžio "Aušra" 1979 metų 16-tame numeryje

Lietuvių tautos istorijoje yra buvę gana liūdnu ir tamsių laikotarpių. Vienas tamsiausių — tai 40 metų trukusi spaudos draudimo gaidynė, kai po 1863 m. sukilimo prieš carinės Rusijos okupaciją ir griežtų represijų buvo uždrausta lietuviška spauda.

Nežmoniška griežtas draudimas tautai turėti savo spaudą yra vienintelis Europoje, galbūt net visame pasaulyje per visą civilizacijos istoriją.

Tačiau spaudos uždraudimas tikslu nepasiekė. Tauta buvo ir samonėjo. Pačios šviesiausios ir geriausios tautos jėgos, kurioms vadovavo Bažnyčios atstovai, ėmėsi sunkaus darbo: spausdinti užsienyje ir per sieną gabenti į Lietuvą uždrausta, bet taip reikalinga spaudą bundančiai tautai. Tada atsirado būriai knygnešių, kurie, nebedami caro kalėjimų, ant nugaros nešė ir Lietuvą spausdintą žodį. Dage- lis jų mirė tolimo Sibiro katorgoje.

Kova prieš neteisėtą spaudą tik užgrūdino ir sustiprino negausią inteligentiją, švie- sėjantį kaimą. Kauno gubernija carinėje Rusijoje tapo labiau- siai raštinga provincija.

1980 m. su eis 40 metų, kai, nuo 1940 m. vasaros Lietuvą okupavus Sovietų Rusijai, prasidėjo antroji tamsos ir spaudos draudimo gaidynė. 1940 m. vasa- rą Maskvos įsakymu buvo už- drausta religinė lietuviška spau- da. Nors knygos ir tebespausdi- namos lietuvių kalba, bet jau ne savarankiškai, o po griežta oku- panto cenzūra ir kontrole, vien tik marksistinėje ir ateistinėje dvasioje. Taigi tikinčiam lietu- viui šis 40-metis yra tokia pat juoda gaidynė, be laisvo spaus- dinto žodžio, kaip ir anuomet.

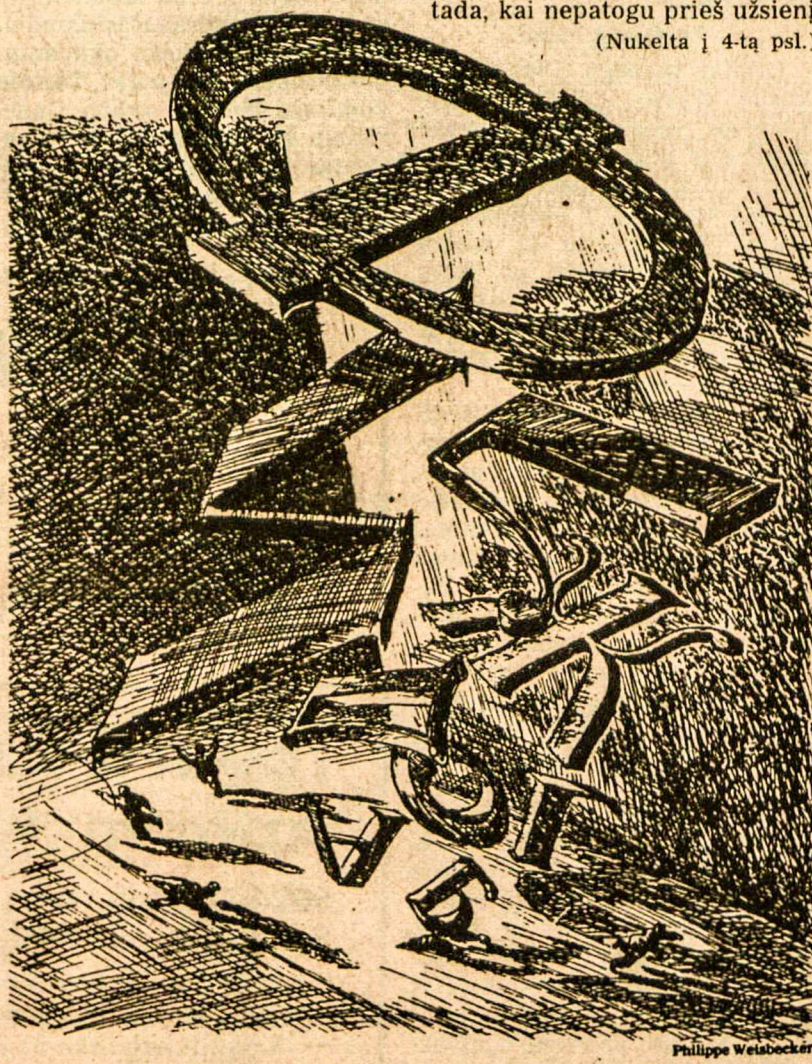
Gerai atsimeiname, kai 1940 m. įsteigtas liaudies švietimo komisariatas įsakė visoms pra- dinėms mokykloms ir gimnazi- joms likviduoti knygynus. Taip savo pasiūlymą ir su valstybinių organizacijų ir draugijų knygy- nais, išskyrus tik moksline universiteto biblioteką. Knygos bu- vo kuo griežčiausiai surinktos ir sunaikintos. Ju dauguma buvo sudegintos, dalis kaip makula- tūra išstipro popieriaus gamybos įmonėse. Taip buvo sunaikinta milijonai lietuviškų knygų ir periodinių leidinių. Negrąžina- mai žuvo daugybė mokslo ir is- torijos veikalų. Koks tai nuosto- lis lietuviškai kultūrai!

Šiandien Lietuvoje knyga, iš- leista iki 1940 m. vasaros, yra bibliografinė retenybė. Antikva- ruose, jei praėjo pro cenzūrą, jos pardavinėjamos už didelius pinigų.

Norėtume paklausti, kur din- go garsioji 300.000 tomų Kauno kunigų seminarijos biblioteka? Ji turėjo rečiausių mokslo kny- gų, net inkunabulų, keletą bran- gių dovanotų privačių įvairių mokslo šakų specialios litera- tūros rinkinių.

Kas atsakings už tai, kad 1946 m. potvynių apgadinus dalį knygų, esančių prie Sv. Jurgio šventovės pietinio sparno pastatytos bibliotekos patalpo- se, tarybinių pareigūnų įsaky- mu jos buvo be atrankos krau- namos ir sunkvežimius ir veža- mos į centrinio šildymo krosnį? Klierikai, iš kurių buvo atimtos seminarijos patalpos, o dar lai- kinai palikta Sv. Jurgio švento- vė, su nuostaba ir skausmu ste- bėjo, kaip kuriama naujoji "kultūra".

Bažnyčia kūrė universitetus, o XX a. bedieviai degino jos per- šimtmečius rinktas ir saugotas knygas! Fašistai bent atrinkda- vo tik jiems nepatinkančias, o bolševikai degino visa, kas ne jų išspausdinta. Nors, tiesą sakant, pasikeitus vadovams, jiems ir savo pačių išleistas knygas ne- sykį reikėjo išimti iš lentynų ir naikinti, nes nebeatitiko tuome- tinės "tikrovės".

Rusijos raudės lyg sviedinial krinta ant žmonių Lietuvoje ir kitose Sov. Sąjungos okupuotose šalyse. Taip vaizduoja naująją rusinimo politiką dien- raštis "New York Times" Jungtinėse Amerikos Valstybėse

Pasaulio įvykiai

VIETNAMAS PRADEJO OFENZIVĄ TAILANDIJOS PASIENY, norėdamas galutinai sutriuškinti Kambodijoj nuverstą P. Poto režimo kariuomenės likučius. Dėl šių karo veiksmų Tailandijon kasdien atvyksta keli tūkstančiai Kambodijos gyventojų, ir bend- ras jų skaičius jau yra peržengęs 100.000. Daugelis tų pabėgėlių yra alkani, nuvargę, ligoti. Maisto tiekimu rūpinasi Jungtinių Tau- tų vaikų fondas UNICEF ir tarptautinis Raudonasis Kryžius. Nie- kas šiandien tiksliai nežino kiek Kambodijos gyventojų nužudė kruvinasis P. Poto režimas, kurį ir šiandien remia komunistinė Kinija. Žurnalistai, apklausinėję pabėgėlius Tailandijoje, teigia, kad daugiausia nukentėjo mažamečiai vaikai, gimnazijas ir net pradinės mokyklas baigusieji asmenys, iš miestų išvaryti į džiung- les. P. Poto komunizmas norėjo

sulikviduoti visus betkokį išsi- lavinimą turėjusius Kambodijos gyventojus, nesitikėdamas jų perauklėti. P. Poto režimą nu- vertė Vietnamo kariuomenė, nauju Kambodijos valdovu pa- sirinkdama H. Samariną. Dėl karo veiksmų Kambodijai gre- sia badas. Spėjama, kad badau- jančių gyventojų Kambodijoje yra apie tris milijonus. Jiems reikės 165.000 tonų maisto gami- nių sekančių šešių mėnesių laikotarpyje. Pasaulio valsty- bės šiai paramai yra pažadėju- sios \$110 milijonų, bet ji tebėra teikiama vėžio žingsniu dėl ne- išspręstų susisiekimo problemų.

Nobelio premijos

Siemetinei Nobelio taikos premijai buvo pasiūlyta beveik 60 kandidatų, tarp jų ir JAV prez. J. Carteris. Taikos premi- ja betgi buvo paskirta ne žymie- siams pasaulio politikams, o lab- dara pasižymėjusiai katalikų vienuolei Motinai Teresai, 33 metus globojančiai vaikus, varg- šus ir raupsuotuosius Indijoje, Kalkutos didmestyje. Ji yra įsteigusi gailėstingumo misiją, kuri visame pasaulyje šiandien turi 1.800 seserų ir brolių, apie 120.000 talkininkų. Motina Te- resė yra albanų kilmės, gimusi Jugoslavijoje, 69 metų amžiaus. Taikos premijos \$193.000 žada panaudoti vien labdaros reika- lams. Popiežius Paulius VI, 1964 m. lankydamasis Indijoje, Moti- nai Teresai padovanojo automo- bilį, kurį jina tuojuo pat atida- vė loterijai ir vargšams surinko \$13.000. 1971 m. jai buvo pa- skirta \$25.000 popiežiaus Jono XXIII taikos premija, panaudo- ta vaistams pirkti. Siemetinė Nobelio literatūros premija te- ko graikų poetui O. Elyčiui, sa- vo kūriniais kovojančiam už žmogaus laisvę. Kitas įvairių sričių Nobelio premijas laimėjo penki amerikiečiai, du britai, pakistaniečiai ir vokiečiai.

Mirties gandai

Praėjusią savaitę buvo plačiai pasklidę gandai apie sovietų kompartijos vado L. Brežnevo mirtį. Vėliau betgi paaiškėjo, kad jis tebėra gyvas, nors, sako- ma, serga po kelionės į R. Vo- kietiją. Prie tų gandų prisidėjo trijų amerikiečių akių chirur- gų iškvietimas Kremlin. Kvie- timą buvo gavęs J. Hopkinso uni- versiteto Baltimorėje specialis- tai — R. Michaels, W. Stark ir

Atidėjo rinkimus

Pakistano diktatorius Zia ul- Haqas, valdžion atėjęs sukilimu 1977 m., atšaukė lapkričio 17 d. numatytus parlamento rin- kimus uždarė visas partijas, už- draudė streikus ir gyventojų su- sirinkimus. Namų areštą jis pa- skelbė mirties bausme nuteisto premjero A. Z. Bhutto našlei ir dukteriai. JAV ir Kanadoje reikiama susirūpinimas, kad Pakistanas netrukus pasigamins atominę bombą.

Šiame numeryje:

- Spaudos metai**
Stambiosios sukaktys kviečia žvelgti į savąją spaudą
- Antrasis spaudos draudimas**
Pogrindžio spauda primena dabartinę būklę Lietuvoje
- Jaunimas ir politika**
Krikščionių demokratų suvažiavimas svarstė jaunimo klausimą
- Pirmą kartą istorijoje popiežius Vašingtone**
Mūsų bendradarbio pranešimas apie Joną-Paulių II
- Ilgiausias metų "Nerija"**
Klevelando lietuvių dainos vienetui penkeri metai
- Laimėti visų paramą ir dėmesį**
Pokalbis su buvusiu Kanados Lietuvių Jaunimo S-gos pirmininku
- Ką manai apie jaunimo kongresą?**
Kanados lietuvių jaunimo atstovų pasisakymai bei nuomonės
- Kelkime profesinį mokytojų lygį!**
Kanados lietuvių mokytojų suvažiavimas ir nauji vėjai
- Daktaro Štromo paskaita**
Žmogaus teisės sovietinėje konstitucijoje ir gyvenime
- "Man sako, kad aš beveidis..."**
Vienas stipriųjų Kanados poetų yra lietuvis

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Galdamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Jaunimas ir politika

Svarstybos krikščionių demokratų tarybos suvažiavime

S. m. rugsėjo 15-16 dienomis Klevelande įvyko Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos tarybos suvažiavimas, kuriame dalyvavo 26 asmenys, jų tarpe 3 centro komiteto nariai ir 9 atstovai iš įvairių vietovių. Aptarus organizacinius reikalus, pereita prie jaunimo temos. Tuo tikslu buvo surengtas simpoziumas su jaunimo atstovais tema "Jaunimas ir lietuviškoji politinė veikla".

Simpoziumui vadovavo Algirdas Kasulaitis, o jo nariais buvo dr. Danguolė Tamulionytė, Kęstutis Civiškas, Paulius Alšėnas ir stud. Andrius Razgaitis. Paliesti šie klausimai: jaunimo požiūris į politiką apskritai, į politinį veikimą, politines partijas.

Jaunimas politinę mūsų veiklą suvaidina suvaidina suvaidina, esą reikia riboti JAV-mis. Iš mūsų politinių veiksmų norėtų daugiau informacijos; pvz. apie ALTOs veiklą sužino kiek tik per Vasario 16 minėjimus, apie VLIKą išgirsta tik laikada. Kad mūsų politinį darbą galima dirbti ir už JAV ribų (pvz. Europoj ir kit.), jiems beveik naujiena. Pasigenda ir artimesnio bendradarbiavimo tarp jaunimo ir vyresniųjų. Apie politines lietuvių partijas nedaug težino. Apie lietuvių krikščionis demokratų žino kiek daugiau, nes jie yra "krikščionių" partija, taigi turėtų būti neblogo. . . . Šis pasikalbėjimas buvo naudingas abiem pusėm: ir jaunimui, ir vyresniesiems. Jis parodė, kad šia kryptimi reikia visiems susirūpinti daugiau dirbti. Pagrindinių skirtumų tarp jaunimo ir vyresniųjų nėra arba, jei yra, tai neesminiai. Iš šio pasikalbėjimo ryškėjo klaidinga nuomonė, kad mūsų politika ar politinės partijos yra "nešvarus dalykas", kurio reikia vengti. Nereikia jaunimui pamokslauti ar jį indoktrinuoti, užtenka objektyvios informacijos apie mūsų politinio darbo struktūrą, planavimą, galimybes, o išvadas jie pajėgūs pasidaryti patys.

Pokalbyje palieistas lietuvių atstovavimo klausimas. Esą negerai, kad ten lietuviai rodo savo nevieningumą.

Kalbant apie kitas Lietuvos bylos galimybes, prisiminta pora pavyzdžių. Šią vasarą įvykusiam persekiojamos Katalikų Bendrijos suvažiavime Vokietijoje "600 dalyvių plojo kalbėtojui, padariusiam pranešimą apie padėtį Lietuvoje" (T2). Reikia manyti, kad bent vokiečių spauda šį faktą paminėjo. Taigi tai, ko mes siekiame, gavome. Kitas pavyzdys. Kas metai ar kas dveji Europoje (ir kitur) vyksta įvairūs tarptautiniai krikščionių demokratų tarptautinio suvažiavimai, kuriuose dalyvauja ir mūsų LKDS atstovai, naudodamiesi pilno nario teisėmis, daro Lietuvos klausimu pranešimus. Šiose konferencijose dalyvauja

patys žymieji politikai (ministrai, seimų atstovai, partijų vadai). Programose, šalia žymių politikų, matyti ir lietuvių krikščionių demokratų atstovų pavardės. Šiuose suvažiavimuose ne tik leidžiama, bet ir pagidaujama išgirsti pavergtųjų balsą. Tai puikus forumas palaikyti mūsų bylai. Tokių suvažiavimų aprašymai nuskamba Europos spaudoje ir televizijoje.

Norint patekti į tarptautinius suvažiavimus, reikia turėti ryšius. Lietuviai krikščionys demokratai juos iki šiol turi. Yra socialdemokratų tarptautinė asociacija, kurios ir lietuviams prieinama. Yra "Pax Romana", skautų sąjūdis ir kt.

DMNP paraprijos salėje vakarienės metu prisimintas 75 m. amžiaus sukakties proga "Tėvynės Sargo" redaktorius pedagogas Petras Maldeikis trumpu CK vicepir. Pr. Povilaičio žodžiu ir Marijos Pėtraitenės parengta mūsų poetų poezijos pynė.

Politinį pokalbį pradėjo ir jam vadovavo A. Kasulaitis, padedamas dr. K. Sidlauskio, Vl. Soliūno, dr. D. Tamulionytės ir Pr. Povilaičio. Svečių tarpe buvo LB apl. pirm. J. Malšakis, ALTOs — A. Pautienis, Vyt. Janušis, J. Damušis, kun. J. Kidykas, dr. Aug. Idzelsis su ponija ir kiti. Į pokalbį jungėsi dr. V. Stankus, K. Karalis, M. Blynas, E. Alšėnienė, J. Nasvytis ir kiti.

Šis krikščionių demokratų suvažiavimas užbaigtas sekmadienį Sv. Jurgio paraprijų pamaldomis, pusrūčiais ir trumpu posėdžiu. Čia trumpu prisiminimu pagerbtai jau vyresnio amžiaus LKDS nariai: Bernardas Žukauskas, Jonas Švedas, Stasys Rauckinas (Čikagiečiai), Marija Ješmantienė, dr. Pr. Jucaitis ir skyriaus bičiulis prof. Stasys Jankauskas. Dėl amžiaus naštos suvažiavime negalėjusiam dalyvauti Vaclovui Kasakačiui nutarta prisiminimą — linkėjimus pasiųsti paštu.

Suvažiavimo pradžioje turėtas naudingas pasikalbėjimas su jaunimu, o baigiant prisiminti nusipelnę partijos veteranai. Po pusryčių baigtas svarstyti ir priimtas komunikatas.

A. Daugimas

• NAUJAM prenumeratorių "Tėviškės Žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

IV PJLK atstovai būreliuose per studijų dienas gvildeno lietuviškas problemas. Iš kairės: Saulius Briksis — Kanada, Raimundas Balsys — JAV, Dainora Juozapavičiūtė — Kanada, Rita Parėstyte — Kanada, Laima Beržinytė — Kanada

Studentiškos dienos Vilniuj

G. DUMCIŪTE-
BREICHMANIENE

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Sutinkame vokiečius

Pirmadienio rytą anksti į bendrabutį atėjo kun. A. Lipniūnas ir patarė niekur neiti, užsirašinti vartus, nieko neįleisti, pasigirdus bombardavimo ar susisaujimų sūslų ir rūsį. Jis perspėjo saugotis, kad besitraukdami rusai nesusižinotų, jog čia gyvena vien tik mergaitės. Ramino, kad karas turi greitai baigtis ir dar patarė pasikviesti keletą studentų vyrų, kartu praleisti naktį rūsyje. Turbūt jis manė, kad kritišku atveju vyrai geriau orientuosis ką daryti. Jo paklausiusios dvi naktis praleidome šaltame, prielėgusiame bendrabučio rūsyje. Dienos metu išlisdavom pasiklausti Kauno radijo. Kaunas jau buvo vokiečių ir lietuvių partizanų užimtas, pranešėjų linksmas žinias. Mes, išgirdusios lėktuvų užsų, vėl skubėdavome į savo slėptuvę. Tik mūsų kurčias Vincentas ramiai sau laistė darželyje agurkus. Rūsyje girdėjome akmenimis grįstomis Vilniaus gatvėmis besitraukiančių rusų tankų bėdą, vieną kitą susisaujimą su lietuvių partizanaus.

Išaušo gražus, šiltas ir saulėtas birželio 24 d. rytas. Greitai pasklido žinia, kad vokiečių kariuomenė žygiuoja Vilniaus gatvėmis. Mūsų sargas Vincentas tik rankomis skėsčiojo, kai iš jo taip rūpestingai prižiūrimo darželio bemačiant pranyko pirmosios vasaros gėlės, o mergaitės tekino nudundėjo į Gedimino gatvę. Jauni rinkiniai vokiečių kariai, šypsodamiesi žygiavo Gedimino gatve. Jie buvo sutikti kaip išvaduotojai, apkaityti gėlėmis. Kas būtų buvęs jų vietoje, būtų atrodęs, kaip brolis ir geriausias draugas. Gatvėse patuliavo ir mūsų partizanai, kurių tarpe atpažinome daug studentų, savo draugų, užsidėjusių baltus kaspinus ant rankovių, su ginklais rankose. Ir jiems teko gėlių bei džiaugsmo ašarų.

Partizanų kapai

Greitai prabėgo 1941 m. liksios vasaros dalis. Kai kurie Lietuvos miestai buvo gerokai nukentėję nuo karo, geležinkeliai ir tiltai sunaikinti, tad daugumas studentų ir pasiliko Vilniuje. Atrodė, kad tą vasarą kraštas, susitvarkęs po karo audros, lyg truputį atsikvėpė nusikratęs komunistų vergijos ir tikėjosi, kad vokiečiai nebus tokie žiaurūs.

Po kiek laiko paaiškėjo išvežtųjų sąrašai. Vėliau NKVD patalpose buvo atrasti sąrašai sekančių išvežimų, kurie turėjo daugiau paliesti universitetą. Tačiau ir per birželio išvežimus netekome prof. Izidoriaus Tamoliūno, majoro Vytauto Bulvičiaus. Partizanų kapai priglaudė daug jaunų gabių vyrų: inž. V. Lapą, Milvydą, Antaną Blekaitį, žuvusį Birštone, ir daugelį kitų, kuriuos mažiau pažinojau.

Tą patį vasarą, lankydamas partizanų kapus Kaune, prisiminiau pokalbius gimnazijos suolo, jog gyvename neįdomius laikus, nes nereikia už nieką kariauti, aukotis, gyvybę atiduoti. Šie vienas šalia kito sustatyti balti kryžiai liudijo ką kita. Tada atrodė, kad tas laikotarpis yra pereinamasis ir partizanų krauju aplaistyta žemė turi būti laisva. Deja, ir po kelių

dešimčių metų negausios mūsų tautos jauni sūnūs miršta, šaukdamai: "Laisvės Lietuvai!", bet jos dar vis nematyti.

Vokiečių okupacijoje

Tą vasarą vokiečiai nusivijo rusus tolyn į rytus ir Vilniuje pasijutom lyg po didžiulės audros, galį atsikvėpti grynu oru. Rudenį suvažiavo į Vilniaus universitetą ir tie studentai, kurie slapstėsi nuo rusų, pasitraukę į provinciją, arba vasarą praleido tėviškėse. Vilniaus universitetas nuo sibirinių išvežimų procentaliai nebuvo nukentėjęs labai daug, bet kiekvienas turėjo savo šeimos narių, giminių bei artimųjų tarp išvežtųjų. Išvežti buvo ir Birutės R. tėvai. "Tad nors tam bjaurybei Stalinui nosis nušluosčiau" — raudodama guosdavosi jina.

Jeigu per pirmąsias dvi žiemas mokėmės nekūrentose patalpose, tai dabar truko visko, ypač maisto, drabužių ir apavo. Įvestos maisto kortelės, kurių davynys buvo apgailėtina skurdus. Visi kombinavo ir grynėsi nuo bado. Kai susitvarkė paštas, tėvai pradėjo remti maisto siuntinukais. O valgis jauno žmogaus gyvenime neatrodė pats svarbiausias dalykas, nors vieną kartą tris savaites nematėm duonos. Tik tada supratom, koks svarbus maistas yra duona.

Iš universiteto buvo pašalinti žydai, nesimantė ir to su nulinusia ausim. Taip pat rektorius įsakymu buvo pašalinti ir kita arši, akipleiška komunistė Engelytė. Kiti, kurie jautėsi kalti, buvo išbėgę į Rusiją kartu su sovietų pareigūnais.

Universiteto vadovybei sunku buvo prisitaikyti prie kito okupanto ir jo reikalavimų. Gen. komisaras von Renteln dažnai prikašdavo, kad mūsų išlaisvintojai vokiečių jaunuoliai miršta fronte, o mes norime tęsti studijas. Iš pradžių buvo kalbų, kad bus palikti veikti tik praktinių mokslų fakultetai, bet universiteto vadovybei pasisekė išlaikyti visus fakultetus iki pat universiteto uždarymo, t. y. beveik dvejus mokslo metus.

Jeigu taip labai laukėm ateinant vokiečių, kad išvaduotų iš rusų, tai labai greitai įsitikinom, kad okupantas lieka okupantu, nes pasikeitė tik spalva. Vietoje komisarų atsirado tarėjai. Generaliniu švietimo tarėju buvo paskirtas dr. Pr. Germantas, augštuosius mokslus baigęs Vokietijoje ir tarnavęs Kaune Saugu-

mo departamento spaudos skyriuje. Rusams užėmus Lietuvą, buvo pasitraukę į Vokietiją ir dabar grįžo kaip vokiečių patikėtinis. Jo žinioje buvo ir Vilniaus universitetas. Lietuviai jį priėmė labai šalta ir rezervuotai, nors kaikurie žiūrėjo į jį kaip į Konradą Valenrodą, kurio tikrą veidą parodys jo darbai. Apie jį M. Biržiška savo atsiminimuose rašo: "Ir tikrai, dr. Germantas pasirodė ne tik sumanus, gyvas ir energingas administratorius, bet ir karštas degtas lietuvis, ne tik nepražudęs nė vieno lietuvių, bet daugelį išgelbėjęs, o pagaliau ir pats dėl Lietuvos, dėl tautos, jos jaunimo žuvęs". Mes, studentai, apie jį išgirdavom vis įdomesnių dalykų, ypač stebėjomes jo drąsą, palaikant rektorių ginčuose su vokiečių okupacine vadovybe ir gen. von Rentelnu.

Sankirtis su vokiečiais

Universiteto vadovybei nuolat kovojant už mokslo įstaigos teises, įvairiuose nepritekluose mokslas vistiek ėjo pirmyn, nors gandai visą laiką sklido, kad vokiečiai rengiasi universitetą uždaryti. Vėlykų atostogų metu studentai rinko parašus, kad universitetai ir kitos augstosios mokyklos būtų paliktos, nes lietuviai studentai ne vien tik teisia mokslą, bet, būdami ūkininkų vaikai, padeda tėvams ūkio darbuose atostogų ir vasaros metu, tuo palengvindami prievolių atlikimą ir prisidėdami prie vokiečių karių aprūpinimo maistu. Vokiečiams gi rūpėjo ne vien prievolės — jie stengėsi ir karo mašiną įjungti ir mūsų jaunimą.

Iš pradžių vertė jaunus vyrus atlikti darbo prievolę. Vienu metu buvo nemažai jaunuolių surinkę ir pasiuntę su gurguolėmis prie fronto į Rusiją. Pasiekę Latvijos pasienį, dauguma jų išlankė ir aplinkiniais keliais grįžo į Lietuvą pas gimines ar pažįstamus. Tai sukėlė didelį vokiečių vadovybės nepasitenkinimą. Bet dar labiau jie pajuto priešingą lietuvių nusistatymą, kai į jų organizuojamus SS savanoriškus legionus stojimas buvo lygus nullui. Kaip ir bolševikų okupacijos metu, pradėjo veikti pogrindžio organizacijos bei spauda. Visur aktyviai dalyvavo ir Vilniaus universiteto studentai. Tiek universiteto profesoriams, tiek studentams teko slėptis ir nenakvoti namie.

(Bus daugiau)

Old Mill Tailors

Vyriškų ir moteriškų drabužių siuvėjas

7 Riverview Gardens RUDI H. SCHNEIDER
(Bloor ir Jane)
Toronto, Ont. M6S 4E4 Telefonas 769-9535

Town & Surf Apartments

9024 Collins Ave.,
Surfside, Florida, 33154

kviečia pasinaudoti gražiausiu rudens laikotarpiu Floridoje ir žemomis kainomis.

Rašykite arba skambinkite vakarais B. Sergaučiui
(305) 672-4903

A+A VACLOVUI KERULIUI

mirus, jo žmonai BRONEI, dukrai JADVYGAI su šeima, giminačiams G. B. TRINKOMS reiškiamu nuoširdžių užuojautą —

Genovaitė ir Vytautas Balčiūnai

A+A MIELAI SESUTEI ALDONAI iškeliavus amžinybėn,

ANTANĄ NORKAITĮ, jo šeimą ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

S. J. Andriuliai
ir sūnūs

E. P. Lukavičių
šeima

Mūsų kredito unijos nariui

a+a Jonui Narbutui

mirus, jo dukrai LAIMAI ir sūnui ALGIUI, visiems giminiams ir artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito
Unijos "Litas" valdyba

A+A Antanui Grigučiui

mirus Suvalkų trikampyje, dukrai GENUTEI ir jos vyrui ADOLFUI MASILIONIUI, gyvenantiems Amerikoje, nuoširdžių užuojautą reiškia —

Gurklių šeima
Kanadoje

MYLIMAI MAMYTEI

mirus,

dukrai ROTĄ BALIUKONIENĘ, žentą ANTANĄ ir jų šeimą giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

A. V. Dubickai

A+A ANTANUI JUDVYČIUI Lietuvoje mirus,

seserį ONĄ DACKIENĘ su vyru ir jų gimines Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame —

R. E. Draudvilai
J. A. Šulcai

S. Martinaitienė
E. Kvedarienė

S. V. Vaitkai

Canadian Art Memorials Ltd.

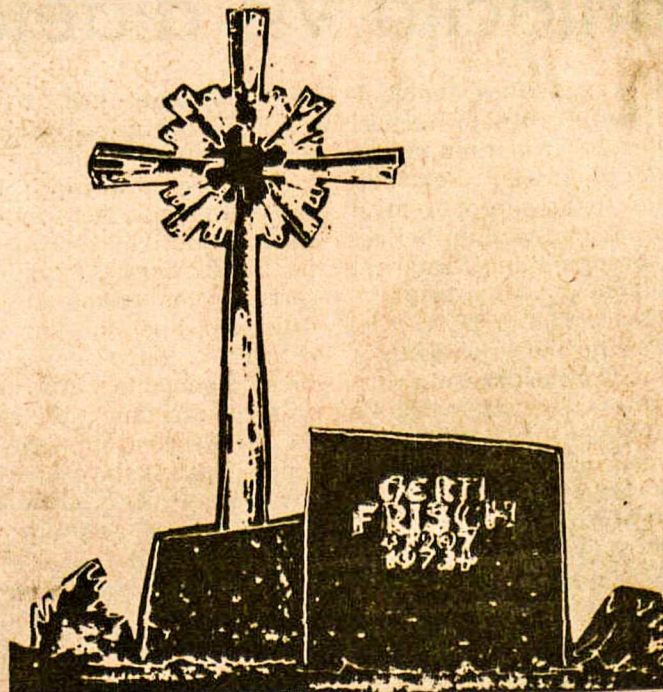
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Popiežius JONAS-PAULIUS II važiuoja per Marquette Parką, tankiausiai lietuvių apgyventą Čikagos miesto dalį

Nuotr. Lino Meilaus

Pirmą kartą istorijoje popiežius Vašingtone

Šv. Tėvas JAV sostinėje ir Baltuosiuose Rūmuose • Dalyvavo lietuvių dvasiškiai, diplomatai, visuomenės veikėjai

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Spalio 6 ir 7 pirmą kartą istorijoje K. Bendrijos galva lankėsi JAV sostinėje Vašingtone ir Baltuosiuose Rūmuose, kur buvo sutiktas paties prezidento Carterio, viceprezidento Mondelo, ministrų kabineto, kongreso, augščiausiojo teismo, Baltųjų Rūmų štabo narių ir didžiulės kvietinių amerikiečių minios.

Vašingtono miestas yra juodosios rasės žmonių apgyventas (jie sudaro daugiau nei 70 %). Taip pat daug čia budistų, mahometonų, bet iš anksto buvo skelbiama, kad popiežiaus laikomose Mišiose po atviru dangumi dalyvausiąs net milijonas žmonių. Nors nevieną tokie išpūsti skaičiai stebino (juk Vašingtonas tai ne katalikiškoji Čikaga ar Filadelfija), bet miesto pareigūnai, artimai bendradarbiaudami su arkivyskupija, iš anksto ruošėsi, tikėdamiesi milijono žmonių.

Kai sostinė visu rimtumu ir deramu iškilmingumu ruošėsi pasitikti popiežių, atsirado ir vienas kitas užkietėjęs ateistas, iškėlęs bylas, kad esą popiežius negalys laikyti Mišių valdžios žemėje, ypač plačioje alėjoje tarp Kapitoliiaus ir Jurgio Vašingtono paminklo, kur yra istorinė JAV sostinės širdis. Bylos ateistai nelaimėjo, o statant didžiulį altorių ir kitais atvejais, kad arkivyskupijai mažiau būtų išlaidų, savanoriškai talkino įvairūs specialistai, daugiausia uni-jų žmonės, neimdami atlyginimo. Nepaprastai gražu buvo, kai prieš pastatytą milžinišką lau-ko altorių išvakarėse atsirado tūkstančiai tvarkingai išrikiuotų gyvų gėlių puokščių, o pirmadienį, Kolumbo šventėje, kai popiežius jau buvo Vatikane, savanoriškai susirinkę 2.000 amerikiečių skautų išvalė aikštę, kurioje prieš keliolika valandų buvo su-

sibūrusi 200.000 žmonių minia išklausti popiežiaus Mišių. Savanoriai jauni skautai savo darbu taip pat sutalpė miestui pinigų, o sostinės dienraščiai jų pastangas labai gyrė.

Spalio 6 rytą iš Čikagos atskridęs popiežiaus lėktuvas nusileido Andrews karinėje aviacijos bazėje prie Vašingtono, kur Joną-Paulių II pasitiko JAV viceprezidentas Mondelas ir kiti pareigūnai. Tuo metu visi televizijos kanalai nutraukė kitas programas ir nevenas jų beveik be pertraukos iki kitos dienos vakaro rodė tik popiežių, kurio dienotvarkę sostinėje buvo labai plati — 18 val. paroje.

Iš Andrews aviacijos bazės popiežius malūnsparniu buvo atskraidintas prie Vašingtono paminklo, kur jo su miesto raktais laukė burmistras, juodosios rasės atstovas, nekatalikas, ir miesto taryba. Iš čia popiežius su motorkada nuvyko į Sv. Mato katedrą miesto centre. Minios nebuvo labai didelės, bet entuziastingos. Į Sv. Mato katedrą, kur popiežius atnašavo Mišias, galėjo patekti tik kvietiniai asmenys. Jų tarpe buvo Lietuvos atstovas Vašingtone dr. S. Bačkis, kun. K. Pugevičius, kun. dr. T. Ziūraitis ir svečiai iš Lietuvos kun. Pr. Račiūnas. Prie katedros buvo susibūrę Lietuvos vyčiai, ateitininkai ir šiaip būrelis Vašingtono lietuvių. Jie turėjo ir plakata.

Baltuosiuose Rūmuose

Tuo metu jūsų bendradarbis, turėdamas specialius spaudos kredencius, keliavo Baltųjų Rūmų link. Kelių kvartalų nuotolyje tarp Sv. Mato katedros ir Baltųjų Rūmų minios didėjo. Ypač daug matėsi suvenyrų parduotojų. Sakytum, ne dešimtys, bet šimtai. Minioje juodųjų gal tik 5%, o suvenyrus parduojančių — 50%. Tad vienam malda ir pagarba, kitiems — biznis.

Lietuvių jaunimas pasitinka popiežių Čikagoje

Nuotr. Lino Meilaus

Prie Baltųjų Rūmų žmonių masė didėjo. Į pietinę Pensilvanijos gatvės pusę, kur didžiuliam sode stovi Baltieji Rūmai, policija žmonių nebepraleido. Daugumą kreipė į kitoje pusėje gatvės esantį Laffayette parką, kur stovi ir paminklas T. Kosciuškai. Pro patikrinimo punktus srovėmis žmonės plaukė ir į Baltųjų Rūmų sodą. Tai vis tie, kuriuos prezidentūra iš visos Amerikos pakvietė dalyvauti popiežiaus Jono-Pauliaus II istorinėse sutikimo iškilnėse. Tų kvietusių buvo apie 6.000, o kai prisidėjo keliolika šimtų žurnalistų, masė užplūdė ir šiaurini, ir pietinį Baltųjų Rūmų sodus.

Prieš įeinant į šiaurinį Baltųjų Rūmų sodą, malonu buvo susitikti jauną lietuvį kun. J. Saurauską iš Čikagos, dabar dirbantį Valstybės Departamente. Kiti kvietiniai lietuviai — Alg. Gečys su žmona, p.p. Cesonai, Kriaučiūnai, Bubliai, kun. Pugevičius, Lietuovų vyčių cv pirm. Skabeikis ir kiti buvo pietiniame sode kaip rinktiniai prezidentūros kviečiai svečiai.

Popiežius turėjo atvykti 1.30 v.p.p. Diena buvo nuostabiai graži — saulė, nors ir vėsoka, spindėjo gelsvai žaliuose Baltųjų Rūmų sodo medžiuose. O žmonių gausybė, o aprangų bei uniformų margumas! Toliau, anapus Baltųjų Rūmų geležinių virbų tvorų, vėl minios; šviečia įvairūs plakatai, įrašai: angliški, lenkiški, ispaniški. Sode skamba karinio orkestro garsai. Taip, visi jie susirinko pasitikti bei pagerbti popiežiaus. Nė vienas jo pirmtakas per 200 metų Amerikos istorijoje nebuvo čia kojos įkėlęs. O dabar štai netrukus įvyks istorinės akimirkos: baptistas Amerikos prezidentas pasitiks Katalikų Bendrijos galvą.

Spaudai skirtoje sekcijoje pasisekė įsitvirtinti visai geroje vietoje: prie pat kelio, kuriuo atvažiuos popiežius ir sustos prie Baltųjų Rūmų durų. Čia pat išsiričiuoja visų kariuomenės dalinių garbės sargyba, ateina gražiomis uniformomis papuoštas karinis marinių orkestras. Dar minutė kita ir jau prieš akis išdygsta augsta vysk. P. Marcinkaus figūra. Reiškia, popiežiaus motorkada jau nebetoli... Netrukus tolumoje pasigirsta šauksmai, valiaimai, už vartų įkaitusi minia juda, banguoja, ant rankų į augštį kelia vaikus, meta gėles.

Mėlynas šviesas švaistantys policijos automobiliai, motocik-

lai jau rieda Baltųjų Rūmų sodo meksfalto keliu. Juodame limuzine, gausiai apstotam slapstosios tarnybos vyrų, iškyla tiesiai, balta popiežiaus Jono-Pauliaus II figūra. Veide šypsena, rankos iškeltos ir jis mosuoja miniai. Audra plojimų, valiavimų nusibūbia Baltųjų Rūmų sode. Garbės sargybos sustingusios, marinių orkestras groja, kažkoks nepaprastas džiaugsmas, didybė.

Sustojus juodų limuzinų eilei, išlipa ir popiežiaus palyda: kardinalai, vyskupai, prelatai. Nedaug jų, gal apie 12. Bet štai tos negausios augštųjų dvasiškių palydos tarpe ir lietuvis prel. Audrys Bačkis, gal pats jauniasias. O kitas lietuvių sūnus — vysk. P. Marcinkus — jau nuplasnojęs į priekį, kur popiežius pasitinka JAV prezidentas, viceprezidentas ir kiti augščiausi šio galingo krašto pareigūnai. Popiežius šį kartą pavėliavo tik 10 min.

Po kelių minučių sutikimo apėigų ant pakylės po dideliu medžiu baltuose drabužiuose iškyla Jonas-Paulius II ir mėlyna eilute apsisvilkęs prezidentas J. Carteris. Iš abiejų veidų dvelkia nepaprastas nuostirumas, atvirumas. Prezidentas savo kalbą pradeda lenkiškai, o vėliau popiežiui pabrėžia, kad "Dievo malonė Jus čia atsiuntė..."

Korespondentams prezidento ir popiežiaus kalbų tekstas buvo išdalintas maždaug prieš 15 min. Todėl jiems pradėjus kalbas daugeliui teko bėgti prie telefonų ar teletipų informuoti savuosius laikraščius, studijas ar kitas komunikacijos įstaigas apie istorinį įvykį. Informacijos turi būti perduodamos tuojau ir į daugelį pasaulio kraštų, nes ir pats, korespondentų minioje stovėdamas, girdėdavo, kaip jie kalbą įvairiausiomis kalbomis, suvažiavę iš viso pasaulio. Tuo tarpu oficialių fotografų armija buvo sustatyta ant Baltųjų Rūmų pagrindinio įėjimo laiptų, o televizijos operatoriams pastatytos specialios pakylės įvairiose vietose. Sunkvežimis su pagrindiniu televizijos stočių filmuotojais važiuoja priešais popiežiaus limuziną. (Bus daugiau)

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Clemens Michael Neiman ir Douglas Gordon Edward

buvusios firmos "NEIMAN, BISSETT, EDWARD ir TINSLEY" praneša apie susijungimą jų firmos su MICHAEL JOSEPH WALSH. Jie tęs teisės praktiką kaip dalininkai. Hon. JOAN BISSETT NEIMAN bus firmos "NEIMAN, BISSETT, WALSH & EDWARD" patarėja.

Penthouse
Queen's Square Building
24 Queen Street East
Brampton, Ontario
L6V 1A7

Ir taip pat
Airport Road at
Church Street
Caledon East, Ontario
L0N 1E0

(416) 456-3900

Sovietinėje Lietuvos mokykloje

"LKB Kronika" 39 numeryje rašo, kaip mokytojai persekioja mokinius

Pasvalys. 1979 m. sausio 29 d. Pasvalio vid. mokykloje buvo paskelbta ateizmo savaitė. Veikė mokinių piešinių paroda ateistine tema. Mokiniai, kaip ir visuose panašiuose renginiuose, dalyvavo be noro. Vyresniųjų klasių buvo vos keli piešiniai, visi kiti (apie 40) 5-6 kl., kuriuos būtinai turėjo piešti piešimo pamokų metu. Mokytoja SLANČIAUSKIENE ėjo per klases ir reikalavo greičiau nešėti piešinius.

Naktį iš vasario 1 į 2 dingo visi piešiniai ir ateistiniai sienlaikraščiai, o skelbimų lentoje buvo pakabinatas plakatas su ištraukomis iš Lietuvos TSR konstitucijos (50 str.) "Lietuvos TSR piliečiams garantuojama sąžinės laisvė, tai yra teisė išpažinti bet kurią religiją arba neįspažinti jokios, praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagandą. Kurstyti nesantaiką ir neapykantą ryšiumi su religiniais tikėjimais draudžiama. Bažnyčia Lietuvos TSR atskirta nuo valstybės ir mokykla — nuo bažnyčios".

Rytą mokytojai, norėdami nuslėpti šią "vagystę", paskubomis surengė naują parodą.

Vasario 3 d. vyko moksleivių — studentų susirinkimas — vakaras, kuriame buvo apie 300 žmonių. Atvirose vietose pasirodė prikljuoti atsišaukimai, švietė lietuviška trispalvė, šūkiai: "Salin ruskus okupantus!", "Laisvę Lietuvai!" ir kt. Trumpi eilėraščiai, ketureiliai: Raudona, žalia ir geltona, Tai mūs trispalvė vėliava. Kovokime už laisvę broliai, Ir vėl bus laisva Lietuva ir kt.

Atsišaukimai sukėlė didžiulį visų susidomėjimą. "Kontras" gaudyti papildomai buvo išaukti 6 mokytojai.

Panašaus turinio atsišaukimai pasirodė ir mokyklos bendrabutyje, kuriame vasario 5 d. buvo padaryta smulki krata.

Vasario 5, 6, 7 d. 11 klasių mokiniai (pamokų metu) buvo kviečiami į direktoriaus kabinetą pokalbiams su Saugumo darbuotojais. Vasario 7 d. 11 kl. mok. Rima JUZYTE buvo išaukta panašiai apklausai į direktoriaus kabinetą, o po 1,5 valandos buvo nuvesta į Tarybų rūmus. Saugumiečiai ir gražiuoju, ir grasinami reikalavo pasakyti, kas organizavo, liepė išplatinti atsišaukimus. Tardymas truko iki 18.30 (be pietų pertraukos) valandos. Lydima valst. saugumo Pasvalio poskyrio viršininko IVASKEVICIAUS ir poskyrio darbuotojo ROGINOVO grįžo namo. Apie dukros tardymą tėvams nepranešė. Kartu su vid. mokyklos direktoriumi Vytautu KANAPECKU tardymas buvo tęsiamas namuose. Buvo padaryta nepilna R. JUZYTES kambario krata, nors leidimo kratai neturėjo. IVASKEVICIUS paėmė flamasterius, plakatines spalvas, šventųjų paveikslukų. Neprašyti svečiai butą paliko tik 22.30 val.

Vasario 8 d. R. JUZYTE vėl iškvičiama į direktoriaus kabinetą. Saugumietis ROGINOVAS liepė rašyti kaikiuriuos straipsnius iš TSRS konstitucijos. R. JUZYTE atsisakė bet ką rašyti.

Vasario 9 d. tos pačios klasės mokinė Rima VARZINSKAITE buvo kviečiama tardymui į direktoriaus kabinetą. Po nesėkmių su JUZYTE saugumiečiai ėmėsi veiksmingesnių priemonių. Mergaitė labai išgąsdino ir ji prisipažino platinusi atsišaukimus. Po tardymo mergaitė susirgo.

Po grasinimų, kad baigusi vidurinę mokyklą niekur neįstos, ir pabūgusi, kad nenukentėtų tėvai (abu partiniai: motina istorijos mokytoja, o tėvas — juristas), prisipažino ir trečioji "nusikaltėlė" Rasa PULKAUNINKAITE.

Sios mergaitės dar daug kartų buvo kviečiamos pokalbiams su mokyklos direktoriumi Vytautu KANAPECKU, pavaduotoja Janina MIEZANSKIENE, komjaunimo sekretore, ir vis pamokų metu!

Kovo 13 d., nurodant saugumiečiumi ROGINOVUI ir mokyklos direktoriui, buvo parašytos kalbos R. VARZINSKAITEI, R. PULKAUNINKAITEI, klasės komjaunimo sekretorei ir keliems mokiniams. Kitiems mokiniams buvo griežtai uždrausta pasisakyti. Po tokių pasirodymų buvo pradėtas mokyklos abiturientų susirinkimas. Dalyvavo visi vienuoliktokai, klasių tėvų komitetai, mokytojai, saugu-

mo darbuotojai IVASKEVICIUS ir ROGINOVAS, R. JUZYTES ir R. PULKAUNINKAITES tėvai. Salėje buvo daugiau kaip 200 žmonių.

R. VARZINSKAITE perskaitė paruoštą kalbą, gailėjosi; liedama ašaras, pasižadėjo nebeįsijungti. Jai buvo pareiškta tik griežtas papeikimas. Matyt, padėjo ašaros!

R. PULKAUNINKAITE taip pat labai gailėjosi (tik neverkė). Kalbėjo jos motina. R. PULKAUNINKAITEI buvo sumazintas elgesys iki patenkinamo, griežtas įrašymas į asmens kortelę.

R. JUZYTE susilaukė didesnės bausmės: buvo išmesta iš komjaunimo, elgesio pažymys sumažintas iki nepatenkinamo ir pažadas parašyti tokią charakteristiką, kad ji niekur neįstotų.

Jai buvo pasakyta, kad jos vieta ne tarybinėje mokykloje, o psichiatrinėje ligoninėje. Tėvams nebuvo leista pasisakyti.

Saviję terorizuoja mokinius Tiktinčių Teisėms Ginti Katalikų Komitetas 1979 m. gegužės 25 d.

Nr. 16 LTSTR prokurorui LTSTR švietimo ministerijai

Mes esame labai susirūpinę, kad Lietuvos TSR mokyklose tebesitaisa mokinių terorizavimas. Į TTG Katalikų Komitetą š. m. gegužės 15 d. kreipėsi Irena ZELVIENE. Iš pareiškimo matyti, kad jos sūnus Egidijus, besimokąs Telšių IV vidurinėje mokykloje, tikrai yra skaudžiai persekiojamas. Mokytoja PILI-PAVICIENE tikinčiam ir jokiai organizacijai nepriklausančiam mokiniui Egidijui ZELVIUI prievarta užrišo pjiionieriaus kaklaraistį, o šiam priešinantis mušė jį per veidą ir kartu su mokytoja PETRAITYTE įžeidinėjo, vadindamas jį bažnytininku ir net vartodamas necenzūrinius žodžius. Šią visą "pedagogiką" stebėjo didelis būrys vaikų.

Telšių IV vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas, rajono ateistinio darbo koordinavimo tarybos pirmininkas ANDRIJAUSKAS rajoniniame laikraštyje "Komunizmo Svyturys" (1979. IV. 17) piktinasi, kad Vatikano radijas kalba apie mokinių persekiojimą Telšių mokyklose. Jis net drįsta teigti nežinąs nė vieno fakto, kad "už religinius įsitikinimus mokiniams būtų rašomi blogesni pažymiai, blogiau įvertintas elgesys, kad tokie mokiniai mokytojų būtų išjuokiami arba įžeidinėjami".

Galima pateikti daug mokinių įžeidinėjimo ir išjuokimo faktų. Telšių IV vidurinės mokyklos fizinio lavinimo mokytojas VALENCIUS 1979 m. balandžio

mėn. 17 d., panaudodamas fizinę jėgą, atėmė iš IV klasės mokinių Sauliaus STONKAUS ir MAZEIKOS kryželius.

Istorijos mokytoja KARNISOVA toje pat mokykloje IX klasės mokinę Ritą BUMBIAUSKAITE visą pamoką klausinėjo apie tikėjimą, tyčiojosi iš jos, įžeidinėjo, liepė pasakoti apie pažįstamus kunigus ir t. t.

Š. m. balandžio 20 d. mes atkreipėme Jūsų dėmesį, kad Plungės I-je vidurinėje mokykloje komjaunuolių yra persekiojamas tikintis mokinis Vitalijus SEMENAIŠKAS, o mokytojai jo negina, tačiau atsakymo nesulaukėme, nors tarybinės įstaigos privalo mėnesio laikotarpįje atsakyti.

Prašome užtikrinti, kad ateityje nesikartotų panašūs pedagogų nusikaltimai. Tokiems pedagogams nevieta tarybinėje mokykloje.

Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto nariai kunigai:

Jonas Kauneckas
Alfonas Svarinskas
Sigitas Tamkevičius
Vincas Vėlavėlius
Juozas Zdebskis

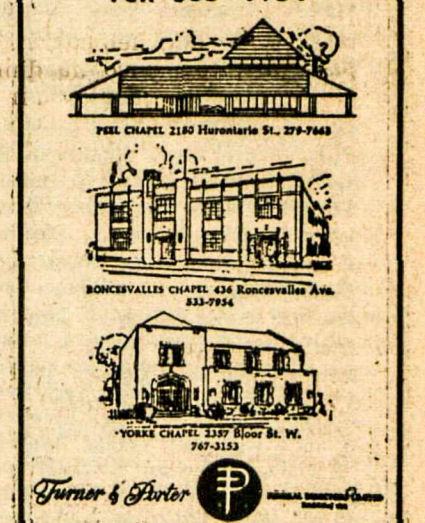
"LKB Kronika" 39 nr.

• Vaikams reikia mažiau kritikos, daugiau pavyzdžių (Joubert).

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvį Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas pataravimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Turner & Porter laidotuvių namai 436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's Travel Service kviečia keliauti kartu! 1979

ŠVENTĖS SU ARTIMAISIAIS LIETUVOJE:
gruodžio 20 — sausio 3 d. Vilnius — Ryga
Kaina tik \$1199.
Skubėkite užsakyti vietas!

1980

Vilnius —	kovo 15-23
Vilnius —	spalio 3-11
Vilnius —	lapkričio 3-11
Vilnius — Paryžius	gegužės 23 — birželio 9
Vilnius — Leningradas	birželio 21 — liepos 5
Vilnius — Varšuva	birželio 21 — liepos 5
Vilnius — Muenchenas	rugpjūčio 9-23

13 dienų su giminėm!

Vilnius — Ryga	kovo 28 — balandžio 11
Vilnius — Ryga	balandžio 20 — gegužės 4
Vilnius — Ryga	birželio 23 — liepos 7
Vilnius — Ryga	liepos 12-26
Vilnius — Ryga	rugšėjo 1-15
Vilnius — Ryga	gruodžio 22 — sausio 5, 1981

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba. Mūsų biuras sutvarko ir visus dokumentus, reikalingus iškvietimams vizitui.

Tel. 537-3060 arba 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KOMUNISTINIS TIEKIMAS

V. Žilvitis spalio 5 d. „Komjaunimo Tiesos“ rašo: „Dažnas kaunietis, užsukęs į daržovių parduotuves, nustemba išvydęs pustučius prekystalius. Prekybininkai trauko pečiais. Girdi, negauna iš bazės. O Batniavos tarybinio ūkio, J. Biliūno kolūkio, kitų rajono ūkių vadovai tiesiog aiškuoja: — Gelbėkite! Skęsta daržovės. — Paradoksas? Kažin. Kauno vaisių-daržovių bazė kasdien iš miesto autotransporto įmonių turi gauti po 19-20 mašinų daržovės gaubti, tačiau negauna nė pusės. Tad nejaugi daržovės lengviau išauginti, nuimti negu pateikti vartotojui?“

UPIŲ UOSTAS

Uplų uostas ir Kuršių marių keltų krantinę pradėti statyti pramoninėje Klaipėdos rajone, tarp celiaulozės fabriko ir žvejybos uosto. Pasak vyr. inž. V. Gubino, perkėla į Neriją keltone per marias sutrumpins iki 15 minučių. Prie naujos krantinės bus vietos dviem keltams. Čia taipgi bus pastatyta kelevinių ir krovinių laivų prielauka, kelevių stotis, remonto dirbtuvės, įrengtos krovinių aikštelės. Be to, teks įrengti geležinkelio viaduką, nutiesti naujus privažiavimo kelius, pertvarkyti pramoninį Klaipėdos rajono gatves. Pirmieji keleviai naująją perkėla galės pasinaudoti 1982 m.

ŽEMAIČIŲ PLENTAS

Senasis žemaičių plentas iki 1987 m. bus paverstas moderniu dviejų kryptų greitkelio su vidurine skiriamąja juosta. Greitkelio tiesimas vykdomas iš Kauno ir iš Klaipėdos pusės. Iki šiol jau pastatyta 60 tiltų ir viadukų. Greitkelio tiesėjai, darba pradėję nuo Kauno, jau aplenkė Ariogalę ir artėja prie Raseinių. Klaipėdiškių grupė greitkelį pravedė pro Garigūdį ir Vėžaičius. Kelininkams lig šiol teko dirbti palankiose gamtinėse sąlygose. Jų darba apsupunkis žemaičių kalvos, kur teks įrengti daugiau laikiną privažiavimo keliu. Problema sudaro vis labiau tolstantis Ariogalos smėlio skaldos karjeras. Jį pakeis Šilų karjeras, įrengiamas ties Kryžkalniu. Žemaičių greitkelis aplenkis beveik visas gyvenvietes, neturės susikirtančių sankryžų. Pakaučėje jis bus sujungtas su jau senokai nutiestu Vilniaus — Kauno greitkelio. Tada keltone iš Vilniaus į Klaipėdą sunkvežimiai sutrumpės viena valanda, lengvaisiais automobiliais — pusantros valandos.

PUODŽIŲ DIENA

Seiši tūkstantis dalyvių sutraukė trečioji puodžių diena Šiauliuose, K. Poželos kultūros parke. Bričkomis buvo atvežti ligšiolinių amatų dienų laureatai: kalvių kalvis A. Dudinskas, audėjų audėja E. Beinorienė, mezgėjų mezgėja J. Janušienė, verpėjų verpėja B. Puškorienė, puodžių puodžius V. Damkus, melstrų melstrė I. Užkurnys — žymiausias medžio drožėjas. Puodžių žiedimo varžybose dalyvavo apie 50 puodžių. Laimėtojai buvo paskelbti Vladas Damkus ir Bronius Radeckas. Kadangi pirmasis jau anksčiau buvo tapęs puodžių puodžiumi, šįsyk jam buvo suteiktas garbės puodžiaus vardas, o naujuoju puodžių puodžium paskelbtas B. Radeckas. Abu jie iš Kuršių krašto, kur puodžiaus amatas yra tapęs išsirusiu specialybe. Konkursinėje parodoje prizai išeitė: juodpuodžių gamyboje pasižymėjusi A. Mašalui nuo Merkinės, J. Verteliui — už dekoratyvinę keramiką, J. Vaidilauskienė — už tradicinius švilpukus ir suvenyrus. Sa-

vo kioskus parke buvo įsirengę prekybininkai, grojo iš įvairių rajonų atvykusios kaimiškos kapelos.

ASTRONOMŲ ŠĄSKRYDIS

Antrasis Lietuvos astronomų draugijos šąskrydis įvyko Molėtų rajono Kulonių kaime, kur astronomine observatorija turi Mokslų Akademija. Su Lietuvos astronomų veikla dalyvių supažindino draugijos tarybos pirm. G. Kakaras. Pastarųjų trejų metų laikotarpyje buvo atlikta beveik 1.800 stebėjimų. Didžiajai jų daliai — maždaug 1.500 teko pasinaudoti astronomine Maidaneko observatorija Uzbekijoje. Dabar jau gautas vienas didžiausių teleskopų Pabaltijai, kurio dėka bus galima tirti ne tik žvaigždes, bet ir galaktikas, jų sistemas, net ir paslaptinguosius kvasarus. Teleskopas bus sumontuotas Kaldainių observatorijoje, kur laikiną bokštą teks pakeisti milžinišku kupolu. Lietuvos astronomų draugijos tarybos pirmininku vėl buvo išrinktas G. Kakaras. Šąskrydžio metu astronominėje observatorijoje atidarytas pirmasis Lietuvos istorijoje astronomijos muziejus, kurin perkelta dalis Vilniaus universiteto observatorijos prietaisai, o šis observatorija yra viena seniausių Europoje.

SOVIETINIS ORDINAS

Vilniaus meno darbuotojų rūmuose spalio 2 d. amžiaus šešiasdešimtmečio proga pagerbtųjų susilaukė poetas Eduardas Mieželaitis. Dalyvių eilėse buvo visi kompartijos bei valdžios bajorai, įskaitant I kompartijos sekr. P. Griškevičių ir jo žingsnis prižiūrintį Maskvos politruką N. Dybenką. Įvadinis žodis buvo duotas Rašytojų Sąjungos valdybos pirm. A. Maldoniui, o po jo liausinti E. Mieželaitis stoji pats P. Griškevičius. Daugliausia pagyrimų jis susilaukė už Lenino premiją laimėjusį „Žmogų“, kuris, pasak P. Griškevičiaus, skamba tarsi himnas darbo žmogui, jo revoliucinei dvasiai. P. Griškevičius E. Mieželaitis kūrėby laiko leninines pažtiuros i žmogų išraiška, ugdančia melle bei ištikimybę sovietinei tėvynei. Dėlto neuostabu, kad augščiausiojo sovieto Maskvoje prezidiumas 60 metų amžiaus sukakties proga E. Mieželaitį paskyrė „Spalio revoliucijos“ ordina, kurį jam iėtikė P. Griškevičius. Po jo E. Mieželaitį sveikino: filologijos dr. J. Lankutis, kultūros „ministeris“ J. Bielinis, maskvinės Rašytojų Sąjungos valdybos sekr. V. Žerovas, poetas Justinas Marcinkevičius, Kompozitorių Sąjungos valdybos pirm. V. Laurušas, Vilniaus ir Kauno visuomenės atstovai, Armėnijos, Gudijos ir Latvijos rašytojai. Minėjimas užbaigtas koncertu. „Tiesos“ 2 d. laidoje ilga straipsnį apie E. Mieželaitį paskelbė L. Brazulis. Iš jo sužinome, kad suaktutvininkas ruošia spaudai jau dešimtąją savo knygą ir po to žada pereiti prozon — galbūt romano forma rašyti apie Suvalkijos ūkininkų streiką. Niekas neužsiminė, kad E. Mieželaitis poezijai daugeliu atveju yra būdinga sausa, anemiška publicistika, kad už jį dabartinėje Lietuvoje yra geresnių poetų. Tuo pačiu metu buvo minima ir akademiko K. Korsako 70 metų amžiaus sukaktis. A. Guščius, „Komjaunimo Tiesos“ 192 nr. kalbėdamas apie K. Korsaką, cituoja tame laikraštyje 1940 m. įdėtą E. Mieželaitio straipsnį „Aš reikiu!“. „Laiminga šalis, kad atsirado K. Korsakas, kuris mokėjo sutruksinti buržuazijos rašytojų melus savo aštriu kritiko taletu. . .“ Reikti ir pataikauti kompartijai E. Mieželaitis jau buvo išmokęs pirmosios sovietinės okupacijos metais. V. Kst.

HAMILTON

HL2 IR M KLUBAS „GIEDRAITIS“ rugsėjo 9 d. surengė išvyką. Kadangi oras buvo palankus, pristinko daug narių ir svečių į klubo šaudyklą. Vyko įvairūs šaudymai, loterija. Žvejyboje laimėjo mažoji Sasnauskų dukrytė Annij. Pasidžiauge graži rudens oru, pabandė su senai pažįstamais, svečiai skirstėsi tik sutemus. Klubas dėkoja A. Pranckūnienėi už paruošimą skanių valgių ir taktą klubui.

Rugsėjo 15-16 d.d. buvo surengtos baltiečių šaudymo pirmenybės, kuriose latviai užėmė pirmą vietą, lietuviai — antrą, estai — trečią. Rugsėjo 22-23 d.d. įvyko mūsų klubo narių varžybinis šaudymas iš 22 kalibro: 1. A. Povilaskas, 2. V. Sivilas, 3. V. Verbieckas. Lėkėčių šaudymuose: 1. A. Kontrimas, 2. A. Prialgaukas, 3. V. Verbieckas. Papildomose šaudymuose — V. Sivilas, A. Kontrimas, R. Sivilas. Valdyba

SALPOS FONDO vajas užbaigimo balius paruošiamieji darbai vyksta sklandžiai. Komitetas tikisi, kad hamiltoniečiai ir apylinkių lietuviai šį jų darbą parems savo gausiu dalyvavimu lapkričio 3 d. Programoje matysime garsųjį Toronto šokio ir dainos ansamblių „Gintaras“. Atvykę per 40 jaunuolių, kurie šoks ir dainuos. „Gintaras“ savo jaunatviška nuotaika besiklausantių nukels į jaunystės dienas. Taip pat bus lietuvių abiturientų pristatymas visuomenei. Siais metais jų yra nemažai skaičius. Po programos bus smagūs šokiai, grojant orkestrui, vad. J. Vaičiaus. Laimė išmėginti bus loterija bei laimės staliukai. Veiks bufetas ir įvairūs baras. Visi yra kviečiami lapkričio 3 dienos vakarą skirti šaloai ir kartu praleisti laiką linksmoje nuotaikoje su jaunimu.

J. P.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalio šeštadienis išsmdaryti. Nemokama grynvėbė ir osm. paslaukų draudo. Nemokamas pinas čekių patarnovimas. Kapitalas — virš 14,000,000.

MOKAMĖ UŽ: depozitus (P.C.A.) 6 % % sautoaps 10 % % term. depozitus 1 m. 11 % % term. depozitus 3 m. 10 1/2 % % pensijų fondo 10 % %

IMAMĖ UŽ: nekilm. turto pask. 12 % % osmenines paslaukas 12 1/2 % %

KLB ŠALPOS FONDO HAMILTONO SKYRIUS maloniai kviečia visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti

VAJAUS UŽBAIGIMO BALIUS

lapkričio 3, šeštadienį, Jaunimo Centre.

PROGRAMOJE:

• Abiturientų pagerbimas
• Toronto šokio ir dainos ansamblis „Gintaras“, vad. R. Karasiejienės ir G. Paulionienės

• Loterija ir laimės staliukai
• Puikus orkestras
• Turtingas bufetas ir įvairūs gėrimai

• Pradžia — 7,30 v.v. (prašome nesivėluoti, programa prasidės punktuallai)
• Įėjimas — \$4, studentams ir pensininkams — tik \$2.

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius

Ilgiausių metų, „Nerija“!

AURELIJA BALASAITIENE

Rudens renginių sezonas — minėjimai, baliai, vakaronės mirga mūsų tvarkaraštyje. S.m. rugsėjo 22 d. Klevelando Lietuvių Namuose įvykęs „Nerijos“ studenčių vokalinio ansamblio 5 metų įsikūrimo minėjimas-vakaras buvo vienas tų sunkiai pamirštamų vakarų, kurie suklelia pasigėrėjimą savo turiniu, organizavimu ir skoniu.

Laipytų viršuje ties įėjimu mirgėjo lietuviški užrašai su rodyklėmis: Laisvės Alėja, Vytauto Didžiojo universitetas, Aušros gimnazija ir t.t. Skelbimų lentose buvo reklamuojama 1933 m. dainų šventė, Hamleto spektaklis, režisuojamas Olekos, dalyvaujant Henriku Kačinskui Hamleto vaidmeny, korporacijų pranešimai... Jaunais medelais, stambiomis gaidomis ir žvakėmis dekoruota „Konrado kavinė“ vilioja akį, o miklios „Nerjos“ narės, pasipuošusios lietuviškų laukų agunos drabužiu, perjuostu ilgomis tautinėmis juostomis, sodino svečius ir nurodinėjo status.

Ant stalo buvo išdėstyti valgiaraščiai su skoningu viršeliu, kurį puošė Kauno miesto herbas ir užrašas „Konrado kavinė, Kaunas, Laisvės Alėja“. O viduje — sąrašas įvairių gėrimų ir saldumynų su egzotiškais ir tarptautiniais pavadinimais.

Programai prasidedant, svečius maloniai ir linksmai nutiekė šventės pranešėjas Vytas Kiliorys, supažindindamas „svečius su garsiaja kavinė, jos vietove ir tam tikromis taisyklėmis. Jaunatviški padavėjai ir padavėjos, su specialia kavinė

derama apranga, raudonomis „varliukėmis“, siuvinėtomis prijuostelėmis, patarnavo svečiams su profesionaliu rmtumu.

Programos pradžia buvo staigmena visiems, kurie sąžiningai lankosi į minėjimus. Garsiojo Strimačio orkestro fone išsiriškusios „Nerijos“ ansamblio narės pradėjo dainuoti spaudos balius valsa, prieš tai įpareigodamos savo žavią pranešėją Onutę Kiliorytę perspėti šventės dalyvių, kad po pirmojo punktelio visi privalo šokti... Tai dar negirdėtas atvejis, kad savo šventės metu vokalinis vienetas atsisakytų koncerto tradicinės garbės, padalinant vakarą į publikos bei scenos sferas, ir savo nuotaika susijungtų su visais dalyviais.

Tad šoko įatni ir seni, supami „Nerijos“ dainuojamų tango taktų. Čia girdėjome ir „Tango notturno“, ir „Rožių tango“, ir „Paskutinį sekmadienį“... O ties šokančiais šypsojosi ir į taktą suposi jaunos lietuviškos agunos, kurios save vadina „Nerijos“ ansambliu. Pianinu lydėjo Kristina Kuprevičiūtė, nuolatine ansamblio akompaniatorė.

Trumpa ir efektinga penkmėčio programa praėjo tipingoje jaunosioms nerijietėms nuotaikoje (vadovavo — pirmoji ir dabartinė muzikos vadovė Rita Kiliorienė). Jos padėjo visiems, kurie prisidėjo prie ansamblio veiklos ir plokštelės išleidimo bei jos išpopuliarinimo. Svečiai sugiedojo „Ilgiausių metų“, o ansamblietės tuo metu, simboliškai išreikšdamos savo veiklą, vienu mostu uždegė bengalinės ugnies žvakes ir mo-

jo svečiams. Momentas buvo išpūdingas.

Praėjo minėjimas be ilgų kalbų, be sustingusios koncertinės programos ir, kas svarbiausia, be tradicinių dešrų su kopūstais. Įpusėjus vakarui, salėje pasipylė padavėjos ir padavėjai su padėklais, kuriuose buvo skoningai išdėstyti skanūs sumuštiniai... nemokamai.

Deja, dėl nepakankamai didelės patalpos didelės dalis Klevelando lietuvių negalėjo patekti į „Konrado kavinės“ vakarą. Šių eliučių autorė pageidautų, kad artimoje ateityje, radusios dar vieną laisvą savaitgalį, nerijietės „Konrado kavinės“ vakarą pakartotų.

„Nerija“ rengiasi išleisti dar vieną plokštelę. Reikėtų apsvarstyti ir promoginės lietuviškos muzikos plokštelės klausimą. Salia pagarbos klasikinei muzikai ir lietuviškai dainai, mes visi dar turime asmeninį gyvenimą, kuriame ir promoginė bei šokių muzika turi savo vietą. Šiuo metu naudojamos S. Amerikos ir Pietų Amerikos dainomis bei šokiais. O kaip gražu būtų turėti namuose bent vieną plokštelę, kurioje suskam būtų ir „Spaudos balius“ valsa, ir „Paskutinis sekmadienis“ žaviais lietuviškais balsais.

Iš privačių pasikalbėjimų teko patirti, kad tiek „Konrado kavinės“ vakaro idėja, tiek vietas to vakaro ruošimas, įskaitant reklamą, užsakymus, kepinius, patarnavimą ir dekoracijas, — yra išimtinai pačių jaunųjų nerijietėjų nuopelnas. O iš jų organizacinio sugebėjimo bei skonio gali pasimokyti ir vyresnieji.

Dainos vienetas „Nerija“, paminėjęs savo veiklos penkmėtį Klevelande 1979 m. rugsėjo 22 d. Iš kairės: Kristina Aukštuolytė, Danutė Miškinytė, Ligija Rociūnaitė, Viktorė Lenkauskaitė, Ona Kiliorytė, Laima Svarcaltė

Antrasis spaudos draudimas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ir tai tik minimaliaisiais tiražais, specialios paskirties, ant blogo popieriaus. Didelė to tiražo dalis eina į užsienį propagandai ir parodyti užsienio lietuvių ekskursijoms.

Juk ir anuomet, tarp 1864 ir 1904 m., pasirodydavo viena kita prorusiška knyga rusiškam raišdė, bet liaudies jas boikotavo. Carinė valdžia nors neklasrojo istorijos, nesidargstė, kaip vilkas avinėlio kailiu, ką daro dabartinė valdžia, kurianti „kultūrą ir progresą“.

* * *

LTSR konstitucija garantuoja visų piliečių lygybę prieš įstatymus. Ar tai tiesa? Kai šimtais tūkstančių egzempliorių spausdinamos beveik niekieno neskaitomos politinės ir ateizmo brošiūros bei knygos, milijonai lietuvių katalikų negali sulaukti per 40 metų net pačios mažiausios ir kukliausios knygelės — katekizmo vaikams.

Kuo gali pasiteisinti tarybinė valdžia ir konstitucija prieš civilizuotą pasaulį dėl tokio van-

dališko spaudos užgniauzimo? Gal tikėjimo laisve, kitų teisių gerbimu, tolerancija ir humanizmu?

Kai pažeidžiamos ir grubiai mindomos pagrindinės ir švenčiausios žmogaus teisės, gėda ir nešlovė prispaudėjui, šiuo atveju — bedieviškam komunizmui. Jį pasmerkis ir nuteis istorija. Jį smerkia visa už tikrą laisvę ir tikras demokratiškas teises kovojanti žmonija.

XX a. pabaigoje Europoje vykstantis barbariškas religijos persekiojimas ir spaudos uždraudimas yra viena gėdingiausių amžiaus civilizacijos dėmių. Jį sukūrė ir palaiko bedieviška sistozalizmas, proletariato vardu ir liaudies valia prisidengusi liaudies užpatorių saujelė. Tai imperializmo idėjomis persunkta, Romos imperatorių absojutizmo laikus primenant, brutalaus ginklo jėgos remiama liaudies pavergimo sistema.

Tikimės, kad 1980 m. sukanstantis negarbingos antrojo spaudos draudimo gaidynės 40 metų „jubilėjus“ primins kiekvienam lietuviui tėvynėle bei

pasaulyje ir visiems geros valios žmonėms, kad žmonija dar nevėsią padarė, kad pašalintų iš savo kelio kliūtis į tvarką, teisingumą ir tikrąjį humanizmą.

Pasibaigė pirmoji tamsos gaidynė, pasibaigs ir antroji. Bet to laukti sudėjęs rankas negalime. Okupantas turi būti priverstas atsižvelgti į religingos tautos teisę ir šventus jos reikalavimus.

Sudbury, Ontario

LSST MAIRONIO KUOPOS šaulės lapkričio 3, šeštadienį, Sv. Kazimiero parapijos (lenku) salėje, 210 Drinkwater St., rengia auksinio rudens vakarą. Programoje: linksmas vaidinimas „Džinsai“, kurį atliks vietinė vaidybos grupė, bendra šilta vakariene. Po to — šokiai. Veiks turtingas bufetas. Pradžią 6.30 v.v. Visi vietos ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti ir pasikviesti svečių. Įėjimas ir vakariene — \$6 asmeniui. Iki pasimatymo —

Maironio kuopos šaulės

• „TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ“ metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB KRASTO VALDYBOS PASTANGOMIS, JAV atstovų rūmose respublikininkas Charles Dougherty pasiūlyė įstatymo nr. 5407 projektą, kuriuo būtų parūpinta finansinė parama Lietuvos atstovybei Vašingtone ir Lietuvos konsulatams JAV, pradedant 1981 m., jei projektas bus priimtas ir patvirtintas. Tam reikalui kasmet norima gauti po \$250.000. Šį fondą tvarkytų Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis Vašingtone, kuris taipgi galėtų skirti konsulas ir jiems mokėti atlyginimą. Jais būtų negalėtų būti JAV piliečiai. Reikalaujama, kad jie turėtų Lietuvos pilietybę. Tokiu atveju jiems siekiama suteikti panašaus rango kitų valstybių diplomatinį atstovų teises bei imunitetą. Prie įstatymo projekto pasiūlymo daug prisidėjo kademcija baigias JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys su savo šeimomis nariais, artimais bendradarbiais su Ch. Dougherty. Paramą jam dabar organizuoja JAV LB visuomeninių reikalų taryba, planuojanti plačią akciją JAV kongrese ir lietuvių visuomenėje.

NAUJA RADIO STOTIS „Etnic Voice“ pradėjo veikti Čikagoje. Ši WCEV stotis programą įvairiomis kalbomis transliuoja AM-1450 bangą. Lietuvių programai vadovauja Anatolijus Slutas, čekagiečiams gerai pažįstamas iš „Lietuvių televizijoje“ laidų. Pirmoji transliacija įvyko spalio 7, sekmadienį, 8.05-10 v.v.

KRYŽIAI DAINAVOS STOVYK. LAVIETĖJE. Pirmasis kopytstulpis prie Špygio ežerėlio buvo pastatytas Dainavos stovyklavietei kuriantis. Antrąjį kryžių jubilėjinėje Ateitinių Federacijos stovykloje 1975 m. pašventino vysk. V. Brizgys. Vėliau kryžiams buvo parinktas gražus plokštikalnis netoli „baltųjų rūmų“, pavadintas Kryžių kalnu. Jame yra penki kryžiai: 1. lietuvių mokytojų ir mokytojų pagerbti — X-tosios JAV ir Kanados mokytojų bei jaunimo studijų savaitės, 2. Lietuvos jaunimui — Onos ir Petro Abromaičių, pagerbiantis prof. Juozą ir Eleonorą Mačernius, Augustiną ir Elenorą Abromaičius, 3. mažas kryžius, atvežtas iš Wisconsinso su prisikėlusiu Kristumi ir Sv. Kristupui, stovėjęs prie vieno lietuviu namų. 4. savųjų atminimui — kun. V. Dabušio, 5. savanoriui kūrėjui Jonui Masliūnui, III-jo selmo nariui, Kauno universiteto lektoriui, paskutiniam nepriklausomos Lietuvos susisiekimo ministriui, sušaudytam 1942 m. — jau mirusios jo sesers E. Masliūnaitės-Palokienės ir jos šeimos.

Brazilija

BRAZILIJOJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA rugsėjo 23 d. Sao Paulo mieste įvyksiamose posėdyje naujų valdybų išrinko: pirm. Aleksandra Valavičiū, sekr. Niltą Guzikaukaitę, išd. Elzbieta Vargauskaitę, kultūrinių reikalų vadovą Robertą Saldį, ryšininke su P. Amerikos lietuvių jaunimo komitetu Sandra Saldytę. Ši valdyba pareigas eis iki sekancio pasaulinio lietuvių jaunimo kongreso.

BRAZILIJOJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ sudarė savo politinę komisiją, kurioje buvo pakviesti ir sutiko dalyvauti — Juozas Čiuvinskas, prel. Pijus Ragaišinskas, Algirdas Slesoraitis ir Jonas Valavičius. Komisijos veiklos planai aptarti rugsėjo 13 d. posėdyje su BLB krašto valdybos pirm. J. Tatarūnu. Naujoji komisija puoselės ryšius su politiniais sluogsniais Brazilijoje ir užsienyje. Šia proga visi Brazilijos lietuviai, net ir priklausantys kitom lietuvių organizacijom, raginami jungtis į BL Bendruomenės eiles. Metinis solidarumo mokestis — 250 kruzelių, už kurios bus gaunamas PLB žurnalas „Pasaulio Lietuvis“.

ROBERTAS SILDYS, pakviestas „Opus Dei“ organizacijos, Sao Paulo mieste studentams padarė pranešimą apie Lietuvą, paliesdamas jos istoriją, kultūrą, ekonomiką, dabartinę būklę sovietinėje okupacijoje, religijos persekiojimą. Dvi valandas trukęs pranešimas buvo iliustruotas gausiomis skaidrėmis. Jis užbaigtas diskusijomis.

JAPONŲ KULTūros RŪMOUSE Sao Paule rugsėjo 21-23 d.d. buvo surengtas VIII-sis tarptautinis šokių ir III-sis liaudies dainų festivalis. Jame lietuviams gražiai atstovavo „Volungės“ choras ir tautinių šokių grupė „Nemunas“. Dalyviai entuziastiškai sutiko programos pranešėjos minimą Lietuvos vardą, mūsų tautinius šokus ir liaudies dainas. Geriausios mės dirigentėmis buvo išrinkta Kristina Valavičiūtė ir viena lenkaitė. Jas publikai pristatė „Bandeirantes“ choro vadovas Roberto Zeidler.

Australija

GRAŽU VAKARĄ Melburno Lietuvių Namuose rugsėjo 29 d. surengė tautinių šokių grupė „Klumpakojis“, vadovaujama Angelės Morkūnienės, buvusios Kanados „Gyvatro“ šokėjos. Melburne yra dvi tautinių šokių grupės. „Klumpakojis“ jungia vyresnius šokėjus. L. Namų salę užpildė gausūs žiūrovai — apie 200. Čia jų laukė šokių orkestras, bufeto principu paruošta vakariene. Programą atliko „Klumpakojis“, pašokęs Kanapėlę, Grandinė, Galdį, Abrusėlį, Villiotinį ir Kalvelį, kurin buvo jungti ir svečiai. Tris dainas padainavo po ilgesnės pertrau-

kos vėl pasirodęs vokalinis moterų kvartetas, kurį sudaro ponios — Nijolė, Rūta, Sniegolė ir Roma su gitaristu A. Karazija. Jis buvo įsteigtas, kai jos dar nebuvo ištėkusios. Visų dalyvių vardu padėkė „Klumpakojui“ pareiškė ALB Melburno apylinkės pirm. A. Pocius.

XXX-JA LIETUVIŲ SPORTO SVENTE gruodžio 27-31 d.d. Australijoje sostinėje Kanberoje rengia vietinis sporto klubas „Vilkas“. Į jos varžybas įtrauktas vyrų, moterų ir jaunų krepšinis, vyrų, moterų ir mišrų komandų tinklinis, stalo bei lauko tenisas, golfas, skvasas ir šachmatai. Sporto žaidynės bus pradėtos ir vykdomos Showground krepšinio paviljone. Jas užbaigs draugiškos lietuvių krepšininų rungtynės su Kanberos rinktine gruodžio 31 d. ir N. Metų sutikimas.

GEELONGO LIETUVIAI Tautos šventę ir Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį paminėjo rugsėjo 9 d. Dvigubą iškilnę suorganizavo ALB Geelongo apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. M. Kymanto. Pamaldas Sv. Jono šventovėje laikė ir pamokslą pasakė kun. P. Dauknyis. Lietuviškas giesmes giedojo M. Kymanto diriguojamas choras. Šventovėn buvo įneštos Lietuvos, Australijos, lietuvių skautų ir sportininkų klubo vėliavos. Oficialią minėjimą dalį Lietuvių Namuose pradėjo ALB Adelaidės pirm. M. Kymantas, pagrindiniu kalbėtoju apie Vilniaus universitetą pakvietęs dr. Skapinska. Apibendrinantį žodį tarė kun. P. Dauknyis. Dr. V. Kudirkos mokyklos mokiniai su mokytojų atliko P. Čerakavičienės parašytą vaidelį, eliaurčiąjį padėklamavo B. Gasiūnienė. Šios lituanistinės mokyklos vedėjas yra Br. Gasiūnas. Programą lietuvių kompozitorių dainomis ir Tautos himnu užbaigė Geelongo choras su vadovu M. Kymantu.

Britanija

LIETUVIŲ VEIKLA koncentruojasi Londone, kur D. Britanijos Lietuvių Sąjunga yra suorganizavusi Lietuvių Namų įsigijimą, o pietinėje Anglijoje — Lietuvių Sodybos. Pastarąją dabar vyksta tradiciniai Sekminų šąskrydžiai, skautų ir jaunimo susibūrimai, prieglauda yra rade pensininkai. „Europos Lietuvių“ 36 nr. kitas Anglijos lietuvių kolonijas prisimeną DBLS pirm. J. Alkis. Jo teigimu, kultūrinės veiklos centro ypač trūksta vidurinei Anglijai — Derby, Nottingham, Wolverhampton, Birminghamo, Coventrio ir kitų apylinkių lietuviams. Nottinghamo lietuvių jau bandė įgyti šia kryptimi, bet vien ji nepapildė įgyvendinti, o Londono Lietuvių Namų bendrovė jiems negalėjo padėti dėl kapitalo stokos. Dėlto kiti mintis įsigyti bendrą kultūrinį centrą visoms šioms kolonijoms. Tai būtų antroji Lietuvių Sodyba, gal kiek mažesnė už pirmąją pietinėje Anglijoje. Galimybė iširti sudaryta specialia komisija, kurioje įėjo DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis, tarybos pirm. E. Šova ir Londono Lietuvių Namų bendrovės pirm. Z. Juras. Jie laukia vidurinės Anglijos tautiečių atsiliepiamų spaudoje arba laiškais. Pabrėžiama, kad antrąjį Lietuvių Sodybai įsigyti yra būtina finansinė vidurinės Anglijos tautiečių parama, jų organizacijų pritarimas. Šis klausimas bus sprendžiamas DBLS tarybos suvažiavime.

KRYŽIAUS ŽYGIS UŽ PERSEKIOJAMĄ BENDRIJĄ rugsėjo 24 d. buvo surengtas Londone, Westminsterio katedroje, didžiojoje jos salėje ir konferencijų centre. Pastarajame kiekviena tautybė šalia bendrojo skryiaus turėjo ir atskirus savo status. Ant lietuviškojo buvo išdėliotos „Lietuvos K

IV PLJK prezidiumas posėdžių metu. Iš kairės: MECYS LANDAS — V. Vokietija, RASA LUKOSEVICIUTE — Kanada, KESTUTIS SLOTKUS — Kolumbija, PAULIUS KURAS — Kanada

JAVIMOS ZIBURIAI

Redaguoja — LAIMA BERZINYTĖ ir DANGUOLĖ JUOZAPAVIČIUTĖ

Laimėti visų paramą ir dėmesį

Pokalbis su buvusiu Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininku Pauliumi Kuru

— Kada Jūs pradėjote veikti KLJ Sąjungoje?

— Mano Jaunimo Sąjungos veikla prasidėjo 1973 m., kai KLJS tik kūrėsi. Tuo metu pasasari aš buvau išrinktas Wind-soro apylinkės KLJS tarybos nariu ir dalyvavau pirmajame KLJS tarybos narių suvažiavime.

1976 m. buvau prašytas tuometinio KLJS pirmininko J. Valaičio perimti KLJS ryšininko pareigas. 1977 m. KLJS tarybos narių suvažiavime buvau išrinktas KLJS valdybos pirmininku. Šias pareigas šiemet perdaviau L. Beržinytei. Mūsų valdybos kadencija pasibaigė š.m. spalio 6 d.

— Koks yra KLJS uždavinys?

— KLJS uždavinys yra jungti Kanadoje gyvenanti lietuvių jaunimą — organizacijoms priklausanti ir nepriklausanti, padėti išugdyti Kanadoje gyvenančiam lietuvių jaunimui aiškų identitetą, pasireikšti ne tik lietuvių tarpe, bet ir Kanados visuomenėje. Tam nėra būtina įtraukti kiekvieną jaunuolį į visus mūsų darbus, bet reikia visam jaunimui parodyti, jog mūsų organizacija jungia visą jaunimą vienam bendram tikslui. To siekiama visuomeninėje, kultūrinėje ir politinėje srityje.

Apimdamas visą Kanados lietuvių jaunimą, KLJS apima ideologinių organizacijų jaunimą ir visai neorganizuotą. Kur nėra jaunimo organizacijų, KLJS bando padėti lietuvių jaunimui susiburti, pvz. Vakarų Kanados jaunimo stovyklos. Kur yra organizuoto ir neorganizuoto jaunimo, KLJS bando visus apimti organizuodama arba prisidėdama prie įvairiausių renginių — jaunimo šokių, demonstracijų ir t.t.

KLJS stengiasi identifikuoti lietuvių jaunimą kaip integralinę dalį visuomenės Kanadoje. Tam tikslui mes palaikome ryšius su Kanados užsienio reikalų ministerija ir daugiakultūrių reikalų ministerija.

Mūsų valdyba atstovauja Kanados lietuvių jaunimui įvairiose lietuvių organizacijose: Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungoje, Kanados Lietuvių Bendruomenėje.

Aplamai, mūsų uždavinys nėra lengvai atliekamas, tačiau yra jaunimo, kuris yra pajėgus jį atlikti.

— Kokios buvo didžiausios problemos Jūsų kadencijoje?

— Nors KLJS valdyba yra priimta PLB, PLJS ir KLB valdybų kaip oficialus Kanados lietuvių jaunimo balsas, didžiausia problema per paskutiniuosius kadencijos metus buvo lietuvių jaunimo įvertinimas bei silpnas rėmimas mūsų pastangų. Taip yra dėlto, kad esamos lietuvių jaunimo organizacijos turi ilgų metų tradicijas. Įsitvirtinti naujai jaunimo organizacijai, kuri neturi nei tradicijų, nei tėvų komitetų, nei ideologijos

pagrindų, yra labai sunku. Kai kitos organizacijos sulaukia tėvų siunčiamų vaikų nuo pat mažens, Jaunimo Sąjunga priima į savo narius jaunimą tik nuo 16 metų amžiaus. Taip pat pažymėtina, kad vyksta mažas nesupratimas tarp Jaunimo Sąjungos ir ideologinių organizacijų. Kai Jaunimo Sąjunga nori tik jungti visą lietuvių jaunimą eiti bendru keliu, yra teigiama, kad mes iš tikrųjų tik ardom ideologines organizacijas, traukdami jų vadovus į mūsų veiklą ir bandydami perimti jų narius.

Jaunimo Sąjunga nesiekinė ardyti ideologinių organizacijų tvarkos bei darbo. Ji remia bet kokią darbą, kuris yra atliekamas lietuvių jaunimo naudai. Yra uždavinys, kurių ideologinės organizacijos neatlieka, pvz. politinė akcija. Kur nėra ideologinių organizacijų vienetų, KLJS stengiasi duoti tenai gyvenančiam jaunimui minčių, kaip organizuotis, informuoti, kas dedasi jaunimo tarpe kituose Kanados rajonuose.

Trečia priežastis, kodėl Jaunimo Sąjunga dar neturi viso jaunimo paramos, yra ta, kad trūksta geros komunikacijos forumo, per kurį visas susidomėjęs jaunimas galėtų būti informuojamas apie lietuvių jaunimo veiklą. Lietuvių jaunimas dabar gyvena išsisklaidęs nuo Vankuverio iki Halifaxo. Mažose kolonijose gyvena gal tik vienas kitas lietuvis. Dėlto sunku lygiai atstovauti visiems, jeigu jie nežino kas yra daroma. Aš esu tikras, kad naujoji KLJS valdyba stengsis kaip nors ta komunikacijos problemą išspręsti.

— Kuria kryptimi turėtų eiti jaunimo veikla?

— KLJS ateities veikla, norėdama pagauti jaunimo dėmesį, turėtų būti aktuali dabartiniam lietuvių jaunimui. Projektai, stovyklos ir didesnio pobūdžio renginiai turėtų būti aktualaus

PROF. DR. ALEKSANDRAS STOMAS kalba Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos suvažiavime spalio 6 d. St. Catharines, Ont. A. Šeškus

visuomeninio pobūdžio. Reikia kelti aktualius klausimus, pvz. kodėl mes siekiame Lietuvos išlaisvinimo, kas tikrai vyksta Lietuvoje, ką reiškia išlaikyti savo tautos identitetą tarptautinėje visuomenėje. Tai turi būti pirmiausia jaunimui išaiškinta. Tik tada jisai jungsis su noru į mūsų darbą. Mūsų tėvai tą darbą atlieka, nes žino kas buvo Lietuvoje ir kas tenai dabar yra. Dauguma jaunimo, kuris nėra buvęs Lietuvoje, to nesupranta. Tai turi būti jam išaiškinta.

Kaip ir visos kitos etninės grupės Kanadoje, ir mūsų jaunimas pradeda prarasti lietuvių kalbos vartojimą. Nors iš vienos pusės yra teigiama, kad anglų kalbos vartojimas jaunimo veikloje yra nutautėjimas, iš kitos pusės — be anglų kalbos masės nebūs pritarukiamos, ir lietuvių veikla ribosis 'elito' grupele. Skaldymas, panašus į tą, kuris yra matomas JAV-se tarp lietuviškai kalbančių ir nekalbančių, tada pasirodys ir Kanadoje.

— Kuo turėtų nauja KLJS valdyba pirmiausia rūpintis?

— Naujos KLJS valdybos prioritetas dabar yra laimėti jaunimo pasitikėjimą bei paramą. Organizacija ir jos struktūra jau sudaryta. Minėtoji parama gali būti siekiama įvairiais būdais. Pz. paskirti Vakarų Kanados jaunimo koordinatorių, kuris dirbtų su Winnipegu, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio jaunimu, bandydamas sužinoti kiek jų yra, ką jie veikia ir kaip būtų galima jiems padėti. Taip pat reikia sudaryti Hamiltono ir Toronto LJS apygardas, kurios koordinuotų LJS veiklą; reikia veikti politinėje srityje, kad Lietuvos vardas iškiltų spaudoje, kad būtų organizuojama pagalba pavergtai Lietuvai.

Danguolė Juozapavičiūtė

Ką manai apie jaunimo kongresą?

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui pasibaigus, naudinga pažūrėti, ką mano apie jį lietuvių jaunimo atstovai. Štai keletas pasisakymų, kuriuos surinko Danguolė Juozapavičiūtė. RED.

— Kaip įsivaizdai atstovės uždavinius ir pareigas, prieš važiuodama į jaunimo kongresą?

— Nors IV PLJK buvo man pirmas kongresas ir iš viso pirmas susitikimas su Jaunimo Sąjungos veikla, jau prieš išvažiuodama į Europą žinojau kokie uždaviniai manęs laukė. Parengiamieji suvažiavimai, įvykę Toronte ir Klevelande, labai padėjo suprasti, kad kongreso pasiekimas priklausys nuo kruopštaus atstovų susipažinimo su temomis, nuo pasiryžimo pilnai dalyvauti kongreso programoje ir, svarbiausia, nuo jų ištvermingumo perduodant kongreso mintis savo kraštų jaunimui.

— Ko tikėjaisi iš kongreso?

— Važiuodama į kongresą tikėjau susipažinti su JS veikla. Ypač mane traukė galimybė naujai pagrįsti ir įprasminti lietuvių jaunimo veiklą, progą išgirsti neeilinių paskaitininkų. Taip pat labai laukiau progos susitikti su lietuvių jaunimu iš kitų kraštų ir su jais pasidalinti patirtimi.

— Ar buvo nusivylimų?

— Yra neįmanoma suorganizuoti tokio plataus masto renginį ir visai išvengti nesklandumų, dėl kurių kyla dalyvių nepasitenkinimai, nusivylimai. Atsivėlgiant į kongreso ruošos sudėtingumą, tokių nusivylimų buvo labai mažai. Žinoma, buvo liūdna, kai didelė dalis stovyklos dalyvių pasirinko lankytis artimą Londono miestą užuot dalyvavusi stovyklos programoje. Taip pat liūdna buvo, kai atstovai turėjo pasitraukti iš stovyklos programos dėl posėdžių, kuriuose buvo labai išstėtas procedūros klausimų svarstymas.

— Kaip sekėsi bendravimas tarp kraštų?

— Įvairių kraštų jaunimo bendravimas gali būti palygintas su įvairių spalvių audiniu. Nors kiekvienas kraštas atsivežė į kongresą truputį skirtingus nusistatymus ir pergyvenimus, juos jungė bendras tikslas, bendri troškimai. Galutinis rezultatas buvo gražus bendradarbiavimas, kuriame kiekvieno krašto jaunimas, pasisėmė iš kitų ir savaip praturtėjo. Pati stebėjaisi, kaip palyginti lengvai visi susikalbėjo. Lietuvių kalba mus tikrai stipriai jungė.

— Ar kongresas buvo sėkmingas, ar ne?

— Nors čia labai platus klausimas, manau, kad jį reikia atsakyti teigiamai. Pats kongreso tikslas — veiklos įprasminti masę liko pasiektas, kai buvo padarytas nutarimas užmegzti ryšius su Lietuvos jaunimu. Šio nutarimo svarba buvo pabrėžta, kai buvo perskaitytas Lietuvos jaunimo sveikinimas kongresui, pasiekęs mus per pogrindžio leidinį "Alma Mater".

Manau, kad tikslų kongreso įvertinimą bus galima padaryti tik sekančių ketverių metų laikotarpyje, kai bus aišku, kaip vykdomi kongreso nutarimai.

— Kaip supranti įgyvendinimą atstovo uždavinių ir kaip planuoji tai padaryti?

— Pirmiausias ir svarbiausias atstovo uždavinys dabar yra įjungti visą krašto lietuvių jaunimą į kongreso nutarimų vykdymą ir perduoti visuomenei, ypač jaunimui, žinias, patirtas kongrese. Dabar laukiu KLJS suvažiavimo, kuriame, tikiuosi, bus aptarti kongreso įgyvendinimo būdai. Planuoju dalyvauti kongrese liečiančioje veikloje.

Rūta Girdauskaitė

— Kaip įsivaizdai savo dalyvavimą jaunimo kongrese?

— Kai sužinojau, kad būsiu atstove, man buvo labai sunku įsivaizduoti, kaip viskas kongrese vyks ir koks mano prisidėjimas prie jo bus. Aš žinojau, kad pasaulio lietuvių jaunimas susirinks diskutuoti pasaulio išeivijos jaunimo problemų, bet aš negalėjau įsivaizduoti, kaip tai įvyks. Man buvo sunkiau tai įsivaizduoti, nes, prieš išvažiuodama į kongresą, praleidau studijų dienas Klevelande. Aš va-

žiauvau į kongresą patenkinta, nors nežinojau, kas ten įvyks.

— Kaip vertini jaunimo kongresą?

— Mano nuomone, kongresas labai gerai pavyko. Jaunimas iš visų kraštų atvyko į stovyklą ir tuoj pradėjo draugauti vieni su kitais. Buvo ypač įdomu pasikalbėti su jaunimu iš Brazilijos, Venecuelos, Anglijos, Vokietijos ir kitų kraštų. Stovykloje ir studijų dienose darbo būreliai buvo gerai suorganizuoti ir daug kam labai patiko. Stovyklos susipažinimo, susikaupimo ir vestuvinių vakarai buvo gerai atlikti. Kongresas buvo labai įdomus, nors buvo daug darbo. Aš daug ko išmokau, pvz. kaip austi juostas. Man atrodo, kad kongresas labai gerai pavyko. Aš išmokau daug dalykų, kurių niekad nebūčiau išmokusi namie.

— Kaip Tau atrodo, kas buvo svarbiausia kongrese?

— Bendradarbiavimas su atvykusiais iš kitur buvo įdomiausias ir turbūt svarbiausias kongreso tikslas. Buvo atstovų net iš trylikos kraštų. Buvo įdomu su jais susipažinti. Žinoma, pastebėta skirtumų tarp kitų kraštų lietuvių jaunimo, bet buvo bendras ryšys — visi susirinko diskutuoti lietuvišką problemą, nes reikia stiprinti lietuvišką veiklą visuose kraštuose. Atrodo, didžiausia problema buvo lietuvių kalbos išlaikymas. Ir per kongresą vieni išmokė geriau kalbėti, o kiti — tik truputį. Pietų Amerikos valstybės, Prancūzija, Australija ir kiti kraštai labai rūpinosi gauti lietuviškus vadovėlius ir kokios nors lietuviškos spaudos. Jie skiriasi nuo Šiaurės Amerikos lietuvių, kurie turi labai daug leidinių. Liūdniausia buvo patirti, kad net Šiaurės Amerikoje, kur gyvena daugiausia lietuvių, svarstoma problema, kaip pritraukti jaunimą į lietuvišką veiklą.

— Kaip numatai vykdyti atstovės įsipareigojimus?

— Atstovų pareiga kongreso atidarymu bei uždarymu nepasibaigė. Kai pasaulio lietuvių jaunimas susirinko Altenberge, Vokietijoje, viena svarbiausių jų pareigų buvo prisidėti prie studijų dienų pasisiekimo (kiekvieno atstovo idėjos buvo svarstomos). Šitos idėjos padeda PLJS valdybos nariams susipažinti su visų kraštų problemomis ir jas išspręsti. Grįžus į Kanadą, man atrodo, kad svarbiausia mano pareiga, nesant KLJ tarybos narė, pasvarstyti, kaip galima visa tai atlikti. Problemos žinojimas yra pirmas žingsnis į jų išsprendimą. Aš bent esu nusistatęs įsisti vadovėlius į Pietų Ameriką ir padėti jiems spręsti te-nykštes problemas, susirašinėti su pasaulio lietuvių jaunimu, prisidėti prie spaudos platinimo

ir prie sekančio PLJ kongreso rengimo.

Rita Rudaitytė

— Kuri buvo pagrindinė kongreso atstovo pareiga?

— Pareigos kongreso studijų dienų atstovo ar atstovės buvo įvairios. Pati pagrindinė pareiga buvo atstovauti savo gyvenamojo krašto lietuviškajam jaunimui. Tam atstovas turėjo būti pasiruošęs iš anksto, kad galėtų perduoti savo ir gyvenamojo krašto jaunimo požiūrį, liečiantį Lietuvą ir jos ateitį politinėje visuomenėje ir kultūrinėje srityje. Dėlto atstovas turėjo pilnai įsijungti į darbo būrelio diskusijas, dalyvauti paskaitose, simpoziume. Tuo būdu atstovas pagilino bei praturtino savo žinias, galvoseną.

— Ar naudingas buvo šis kongresas?

— Kongresas sudarė progą pagilinti mūsų žinių lobyną apie Lietuvos reikalus, ypač dabartinius, pvz. rezistenciją Lietuvoje, pogrindinę spaudą (samizdat); įgalino patirti kokią įtaką turi pasaulyje vykstantis žmogaus teisių sąjūdis lietuviams Lietuvoje ir išeivijoje. Šitie klausimai yra sukėlę didelį jaunimo susidomėjimą, kaip tai įrodė gausus jaunimo dalyvavimas demonstracijų už Petkaus ir Gajausko išlaisvinimą š.m. birželio Otavoje. Pasaulinio masto kongresas praplečia akiratį, supažindina atstovus su kitų kraštų lietuvių jaunimo darbu ir sąlygomis, galvoseną, problemomis. Atstovas susidaro vaizdą apie lietuviško jaunimo padėtį visame pasaulyje.

— Kas Tau atrodė svarbu jaunimo kongrese?

— Bendradarbiavimas su kitais atstovais ir pasikeitimas nuomonėmis bei idėjomis buvo labai svarbi kongreso dalis. Jaunimo kongresas sudarė beveik vienintelę progą jaunimui iš įvairių kraštų susitikti, susigventi. Šios vasaros jaunimo kongrese dalyvavo 108 atstovai iš 13 kraštų. Atstovų skaičius buvo gana ribotas, tad laisvai buvo galima susirinkti ir bendrauti.

Ypač buvo sėkmingi kaiku-rie darbo būreliai, kuriuose buvo diskutuotos nustatytos temos ir sudaryti siūlymai iš anksto kongreso nutarimams. Darbo būreliai buvo sudaryti iš 8-15 atstovų. Jie turėjo palankias sąlygas kiekvienam atstovui išreikšti savo mintis.

Po "oficialių" darbų būreliuose ir bendruose susirinkimuose, kurie tęsdavosi ligi 10-11 v.v. ir kartais dar ilgiau, pasigesta laiko laisviau pabendrauti ir pasidalinti mintimis, nuotykiais. Kaikurie atstovai jautė laiko stoką pilniau išnagrinėti ir pastidijuoti klausimus. Vis buvo noras toliau, giliau pasikalbėti, pasikeisti mintimis.

Posėdžiavo jaunimo atstovai

Kanados Lietuvių Jaunimo S-gos tarybos narių suvažiavimas

St. Catharines mieste įvyko Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos VII metinis tarybos narių suvažiavimas spalio 5 ir 6 dienomis.

Penktadienio vakarą turėjom progą susipažinti su jaunimo šokiuose Daugiakultūriame Centre. Buvo pasamdytas "Disc Jockey" groti plokšteles ir mus palinksminti. Gerai ir smagiai prabėgo laikas susirinkusiam jaunimui.

Seštadienis buvo darbo diena tarybos nariams. Tarybos nariai yra tie, kurie buvo išrinkti prieš maždaug dvejus metus, ir Kanados jaunimo atstovai kongrese. Taip pat dalyvavo PLJS valdybos nariai — Gintaras Aukštutolis, Saulius Čyvas, Vita Musonytė ir Linas Rimkus. Visas jaunimas buvo kviečiamas dalyvauti, bet gaila, kad susidomėjusieji nedrįso ateiti. Kai susidarė kvorumas, suvažiavimas prasidėjo "Top Brass" salėje "Prudhommes" viešbutyje. Pirmininkavo Paulius Kuras ir Raimundas Sungaila.

Po atidarymo buvo sveikinimai. P. Kuras pasveikino Kanados Jaunimo Sąjungos vardą, Gintautas Aukštutolis — PLJS vardą.

P. Kuras pranešė apie Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos veiklą per pastaruosius dvejus metus. Šis pranešimas buvo paskutinis jo darbas kaip KLJS pirmininko.

Nauja KLJS valdyba išrinkta iš šių asmenų: Laima Beržinytė — pirmininkė, Gražina Ignaitytė — vicepirmininkė, Rūta Girdauskaitė — sekretorė, Linas Čepas — išdinkinkas ir Algis Šeškus — narys. Šios valdybos būstinė vėl bus Toronte. Tikimės, kad jie uoliai dirbs ir toliau jungs Kanados lietuvių jaunimą.

Kad nauja valdyba galėtų sklandžiau veikti, buvo priimti statuto pakeitimai ir nutarimai. Įsteigėm naują pareigavietę — tarybos pirmininko. Jo ar jos pareiga — surasti jaunąją valdybą tuo atveju, jei nebūtų susidomėjusių perimti valdybą. Praeitę yra taip įvykę.

Dar nebaigė persvarstyti nutarimų išrinkom Zitą Bersėnaitę savo tarybos pirmininke, kurios kadencija baigsis pavasarį, kai bus renkami nauji tarybos nariai. Po to tarybos pirmininko kadencija truks trejus metus.

Užbaigėm nutarimus pavėlavę, tad greitai pavalgėm, o Algis Šeškus, Laima Beržinytė ir Giedrė Čepaitytė paruošė skaidres iš IV PLJ Kongreso Europoje. Buvo rodomos dvi skaidrės iš karto — buvo labai įspūdinga ir įdomu.

Atvyko J. R. Simanavičius, KLB pirmininkas, ir A. Šetikas, XXIV Kanados Lietuvių Dienos rengėjų komiteto pirmininkas. Jiedu pasveikino mus.

— Kuo skyrėsi šis jaunimo kongresas nuo buvusiuoju?

— Šios vasaros jaunimo kongresas buvo sėkmingas. Numatyti jaunimo atstovai suvažiavo. Buvo galima pajusti, patirti pasaulio jaunimo mintis ir jų siekius. Nors jaunimas yra išsiskirstęs po įvairius kraštus toli nuo Lietuvos ir didžiųjų lietuviškų kolonijų išeivijoje, tačiau jų dalyvavimas ir bendradarbiavimas parodė, kad jaunimui rūpi lietuviški reikalai, rūpi taip pat ir Lietuvos ateitis.

Buvusieji trys kongresai kreipė dėmesį daugiau į jaunimo organizavimą ir jaunimo sąjungos statybos darbą. Šis kongresas įsiekė būdų išreikšti tai, ko jaunimas siekia ir ką tik.

Ypatinga dėmesį reikia atkreipti į pogrindžio spaudos "Alma Mater" sveikinimą IV PLJ Kongresui. Atrodo, šis sveikinimas buvo pirmasis Lietuvos pogrindžio kreipimasis į užsienio lietuvių jaunimo kongresą. Tai parodo, kad jaunimo kongresai yra svarbūs ir Lietuvai, ir viso pasaulio lietuviams.

Gražina Ignaitytė

— Ko tikėjaisi iš kongreso?

— Aš tikėjaisi kongrese susitikti daug žmonių iš kitų kraštų. Norėjau patirti konkrečių idėjų, kurias daugiau parsivežti į Kanadą.

— Kaip dabar vertini buvusį kongresą?

— Kongresas pavyko labai gerai. Žmonių buvo daug. Per studijų dienas buvo galima su jais susipažinti. Stovykla Anglijoje buvo perdidelė, nors programos buvo suorganizuotos gerai. Viskas buvo plačiai išbarstyta, tai ir tvarką buvo sunku palaikyti. Altenberge buvo smagu, nes viskas buvo vietoje. Be to, buvo mažesnė grupė žmonių. Dauguma buvo labai šnekūs.

— Kaip sekėsi bendrauti su kitų kraštų jaunimu?

— Kanados ir JAV atstovai sudarė daugumą. Buvo jaunimo ir iš kitų kraštų, kuris netaip gerai lietuviškai kalbėjo. Aš daugiau susidraugavau su Pietų Amerikos grupe dėlto, kad galiau kalbėti ispaniškai. Tačiau visų mūsų problemos buvo labai panašios — lietuviškų išlaikymas.

— Ar bus įmanoma įgyvendinti visus kongreso nutarimus?

— Nutarimų buvo daug, bet mes turime išrinkti keletą jų ir mėginti juos įvykdyti. Mūsų senesnei lietuvių kartai reikia parodyti, kad mes galime ką nors padaryti. Neužtenka gražių idėjų piriašyti ant popieriaus ir palikti. Žinau, kad visų kongreso nutarimų mes negalėsime įvykdyti, bet galime pasistengti nors keletą jų įgyvendinti.

Vida Petkevičiūtė

Buvo atvykęs ir dr. A. Štomas, senesni atvažiavęs iš Lietuvos. Toronto universiteto pakviestas keliom paskaitom, jis ir su mumis pasidalino mintimis. Buvo įdomu išgirsti, kaip jis atvyko ir ką jis Lietuvoj veikė, bet reikėjo labai atidžiai klausytis, nes buvo sunku suprasti jo mintis.

Taip baigėsi septintas metinis Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos suvažiavimas. Jis buvo gana sėkmingas. Tik gaila, kad daugiau tautiečių neatvyko į skaidrių rodmą. Visuomenė remia kongresą, bet kaikurie priekaištuoja, esą jaunimas tik baliavoja ir mėto pinigų. Atvykę čia būtų galėję pamatyti kongreso darbus ir suprasti kodėl reikia Jaunimo Sąjungos.

Virginija Kuraitė

SU ŠIUO "JAUNIMO ZIBURIU" NUMERIU pradėdame naujus mokslų bei veiklos metus. Kviečiame jaunuosius bendradarbius rašyti "Jaunimo Ziburiams" straipsnius, reportažus, aprašymus, reikšti savo nuomones laisškai, domėtis spaudiniais straipsniais, siųsti nuotraukas. Rašyti prašome aiškiai, ant vienos lapo pusės. Geriausia rašyti arba perrašyti mašinėle, kad rinkėjai spaustuvėje galėtų lengvai skaityti. Rankraščius siųsti "J2" redaktorėms arba "Tėviškes Ziburių" redakcijai: 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada.

REDAKCIJA

Kelkime profesinį mokytojų lygį!

Nauji vėjai Kanados lietuviškųjų mokyklų mokytojų suvažiavime

Tokiu šūkiu praėjo š.m. Kanados lietuvių mokytojų suvažiavimas spalio 13 d. Toronto Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Suvažiavimą rengė ir jį pradėjo KLB švietimo komisijos pirm. V. Stanevičienė, pirmininkavo mokyt. A. Mikšienė iš Hamiltono ir mokyt. R. Girdauskaitė iš Toronto. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Staškus iš Londono, Ont.

Metodiniai klausimai

Priešpjetinė paskaitą skaitė mokyt. A. Rinkūnas. Ji gyveno dvi pagrindines temas: fonetikos (abėcėlės) dėstymo metodiką ir supažindinimą su kalbėtoju paruošta vadovėlio serija "Ar kalbate lietuviškai?" Turėjo būti paliestos ir dar dvi temos: skaitymo pamokos metodika ir programų reikalai, bet dėl priešpjetinio laiko stokos skaitymo metodikos reikalai atpuolė.

Kalbėdamas apie fonetikos metodiką, A. Rinkūnas trumpai perėjo tos metodikos raidą nuo "slebiavimo", vartoto praėjusiame šimtmetyje Lietuvoje, palietė metodus, naudotus nepr. Lietuvos mokyklose, sustojo prie metodu, anksčiau ir dabar naudojamų angliškose Kanados mokyklose, ir pagaliau paaikšino metodą, pagal kurį parašyta jo vadovėlio fonetinė-elementarinė dalis.

Perėjus prie "Ar kalbate lietuviškai?", kalbėtojas įjungė į darbą visą auditoriją, kartu perdėdamas pagrindinius vadovėlio, mokytojo vadovo ir darbo sąsiuvinį puslapius. Po to įvyko plačios diskusijos. Kalbėtojas atkreipė dėmesį į ką tik išėjusias spalvotas skaidres, skirtas kiekvienos pamokos pradiniam pasikabėjimui, čia pat kelias skaidres pademonstruodamas. V. Stanevičienė pranešė, kad kiekviena mokykla po vieną skaidrių komplektą (58 skaidres) gaus nemokamai. Perkant komplektas kainuoja \$30.

Kanadietės paskaita

Po priešpiečių ilgą paskaitą tema "Kalbos mokymo metodai" anglų kalba skaitė Ontario Institute for Studies in Education profesorė Mrs. H. Bochar (ukrainiečių kilmės). Ji pirmiausia supažindina su dalyku. Duoda pirmą pagrindą — daikto naujoje kalboje pavadinimą be vertimo. Prie jo prideda veiksmą: sėdi, stovi... Tokiu būdu greitai sudaromas sakiny. Keičiamas daiktas arba veiksmas, ir sudaromi nauji sakiniai. Visa tai atlieka su mokiniams tik žodžiu. Prie anksčiau naudotų sakinių prideda jungtuką, įvardį, prielinksnį. Visa tai daroma palaipsniui. Taip trumpu laiku sudaromi nauji trumpi sakiniai, naudojant pagrindinius žodžius. Sudaromas ne tik naujos kalbos, bet ir dėstomo dalyko gyvumas bei įdomumas. Veiksmai nusakomi šiandien, rytoj, vakar laikuose.

Kai mokiniai pajėgia sudaryti naujus sakinius, pereinama į antrą laipsnį. Dabar jau kalbama apie parodytą filmą ar paveikslą, o vėliau pradama skaityti. Mokymai tęsiasi, o mokyt. A. Rinkūnas apie 10-20 nesuprantamų arba naujų žodžių iš būsimos skaitymo straipsnelio. Su tais žodžiais supažindina mokinius. Mokytojas supažindina su būsimu skaitymu straipsneliu, pateikdamas žodžių apie 10-15 trumpų sakinių iš to straipsnelio. Mokiniai yra klausinėjami taip, kad jie atsakytų vienu iš tų 10-15 girdėtų sakinių. Surandami dar neaiškūs papildomi žodžiai. Sudaromi sakiniai. Juos mokiniai užsirašo. Tada jie turi pakeisti kai kuriuos žodžius. Pvz.: "Kartą buvo pelė, kuri įėjo į savo dukteriai vyro". Mokiny turi pakeisti kitais žodžiais, palikdama tą pačią prasmę, pelė, dukterė, vyras. Pelė — mažas pilkas gyvuliukas, graužikas...

Tik dabar mokytojas skaito, o mokiniai seka. Visa grupė skaito. Skaito atskirais sakiniais. Dabar aiškinamasi, kas ten vyko, kas ir ką darė?... Toliau seka mokinio darbas, kur jis savarankiškai parašo savo sakinius iš skaityto dalyko. Parašyti sakiniai pataisomi. Mokiny juos persirašo teisingai. Iš sakinio išimami keli žodžiai, kuriuos mokiny turi kitaip panaudoti.

Pranešimai

Po Mrs. H. Bochar paskaitos, kuri išaukė ilgą paklausimų eilę, buvo grįžta prie dalykų, likusių iš priešpjetinės programos.

Per pranešimus iš V. Stanevičienės sužinojome, kad šiuo metu Kanadoje veikia septynios pradžios mokyklos (Toronto, Hamiltone, Montrealyje, Londone, Otavoje, Sudburyje, Kalgaryje) ir Augštesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte. Suvažiavime dalyvavo pirmųjų keturių mokyklų atstovai ir daugelis mokytojų. Jose dar pilnai išeiinama dešimties skyrių programa, veikia lietuviškai nemokančių klases. Augštesnieji Lit. Kursai Toronte turi tris gimnazijos užskaitų klases (XI, XII, XIII) ir lietuviškai nemokančių klases, lankomą ypą mišrių šeimų narių.

Įvadą į programą reikalą padarė A. Rinkūnas, paneigdamas girdėtą gaudą, kad Kanadoje dirbama be programų. Programos yra — amerikietiškos. Jos oficialiai ar neoficialiai naudojamos, nes lituanistinės Kanados mokyklos naudojasi amerikietiškais vadovėliais. Diskusijose suvažiavimas pagėdavo ir į nutarimus įrašė, kad KLB švietimo komisijos pirmininkė iš mokyklų atstovų sudarytų vadovėlių ir programų pakomisę, kuri rūpintųsi vadovėlių atrinkimu ir programų pritaikymu Kanados sąlygomis.

Nutarimai

Trečias iš pagrindinių suvažiavimo dalykų buvo "Pasidalinimas idėjomis". Tam reikalui dalyviai pasiskirstė į tris grupes: mokyklų vedėjai, bendrųjų skyrių mokytojai, specialiųjų skyrių mokytojai, įskaitant lietuviškai nemokančių klases. Po poros valandų diskusijų grupių atstovai padarė pranešimus, kurie buvo suvažiavimo dar kartą diskutuoti ir pataisius priimti kaip nutarimai. Pagrindiniai iš jų yra šie (neoficiali redakcija):

1. Pakelti profesinį mokytojų pajėgumą, atskirose vietovėse organizuojant metodinius kursus, kurie ypą reikalingi jauniems mokytojams, nelankiusiems angliškųjų mokytojų paruošimo institucijų. Norint daugiau klausytojų į tokius kursus

sutelkti, tokie kursai turėtų juos baigusiems išduoti užskaitų pažymėjimus. Pagal tuos pažymėjimus būtų keliamas mokytojų atlyginimas, kaip tai daroma viešųjų mokyklų sistemoje.

2. Pagirti jau veikiančią mokytojų V. Matulaičio ir A. Abromaitienės vadovaujamą KLB mokslo priemonių pakomisę ir prašyti KLB švietimo komisiją, kad būtų įsteigta programų ir vadovėlių pakomisė.

3. Stebėti Toronto mokyklos pradėtą projektą II-IV skyriaus lietuvių kalbos mokymą pervesiti į grupinę sistemą ir įtraukti tą klausimą į sekančių metų mokytojų suvažiavimo programą.

4. Siekti didesnio tarpmokyklinio bendradarbiavimo, bent kartą į metus suruošiant bendrus gretimų mokyklų renginius.

5. Šių mokslo metų pabaigoje išleisti visoms Kanados lietuvių mokykloms vieną leidinį, kurį apmokėtų mokyklų tėvų komitetai. Leidinui organizuoti ir redaguoti pakviestas Toronto Maironio mokyklos vedėjas V. Bireta.

Profesinis pobūdis

Labai darbingą suvažiavimą baigė KLB švietimo komisijos vicepirm. Hamiltono mokyklos ved. K. Mileris, pabrėždamas, kad mes lyg ir pradėjome naują erą savo suvažiavimų istorijoje. Iki šiol buvę suvažiavimai praeidavo mokytojų idealizmo pagerbimo nuotaikoje. Šių metų suvažiavimas buvo profesinių mokytojų konferencijų pobūdžio. Iš dalies tai įvyko gal dėl to, kad, valdžiai vis daugiau etnines mokyklas remiant, pačios mokyklos pradėjo išeiti iš vargo mokyklos stadijos. Prisidėjo ir tai, kad į mūsų mokyklas ateina dirbti mokytojų, susipažinusių su šio krašto mokyklų sistema.

Po ilgo ir sunkaus dienos darbo buvo malonu būti pavaišintam vakariene, Toronto mokyklos globojama.

A. R. ir V. M.

Jaunimo išipareigojimai

Pasaulio lietuvių jaunimo ketvirtąjį kongreso nutarimai

(Tęsinys iš pr. numerio)

Profesinės organizacijos

Skatiname jaunus lietuvių išeivijos profesionalus susiorganizuoti. Manome, kad jauni profesionalai turėtų prisijungti prie veikiančių išeivijos lietuvių profesinių organizacijų, o esant palankioms sąlygoms, siūlome jauniems profesionalams susigrupuoti į atskirus savo vienuetus.

Kadangi daugumas lietuvių organizacijų remiasi kultūriniais ar politiniais pagrindais, susiorganizavimas pagal profesijas užpildytų tam tikrą spragą ir apjungtų panašius profesijų bei mokslo šakų darbuotojus. Profesinės organizacijos pritrauktų naujų žmonių pasidalinti savo žiniomis su kitais lietuviams.

Jauni lietuvių profesionalai turi tam tikros ūkinės, politinės ir mokslinės galios. Jeigu šitos jėgos būtų organizuotos, jos galėtų veiksmingai pasireikšti lietuviškuose reikaluose.

Sitokios organizacijos suteikia galimybę nagrinėti profesinius klausimus lietuvių kalba. Tuo būdu jos puoselėtų lietuvių kalbą ir lietuviškumą.

Jaunų lietuvių profesionalų organizacijos suteiktų savo nariams galimybių padėti vienas kitam pasireikšti ir žengti pirmyn savo darbo srityje.

Lietuvai išsilavinus, jaunų išeivijos lietuvių profesionalų sąjūdis galėtų savo sugebėjimus jungti su tėvynės profesionalų talentais. Iš tokios sintezės atsirastų dinamiška jėga, kuri padėtų nepriklausomai Lietuvai užimti stiprią vietą kitų valstybių šeimoje.

Taipogi skatiname jaunus mokslininkus, inžinierius, gydytojus ir kitus profesionalus palaikyti ryšius su mokslininkais Lietuvoje. Okupantas ši informacijos apsikeitimą kliudo, aiškiai pažeidždamas 1975 m. pasirašytus Helsinkio sutarimus.

KULTŪRINĖ SRITIS

Kultūra ir jos sąlygos

Kultūra yra visa tai, kas protu ir kūnu sukurama ir perduodama ateinančioms kartoms. Kultūra nesiriboja vien menais

ar humanitariniais mokslais, bet apima ir griežtuosius mokslus. Tai sąvoka, kuri jungia visas gyvenimo sritis: politiką, visuomeninę ir kitokią veiklą. Ji yra dinamiška, besikeičianti, stipriai paveikiama vietos, laiko bei kitų aplinkybių.

Lietuvių kultūra yra visa tai, kas sukurta lietuviškai susipratusių žmonių ir išsiskiria iš kitų tautų kultūrų. Kultūros kūrimui yra būtina laisvė bei konstruktyvi kritika ir kultūriškai sąmoningos visuomenės parama. Lietuvoje kūrybinė laisvė yra varžoma okupacinės valdžios nurodymų, socialistinio realizmo reikalavimų, kurie verčia tą kūrybą tarnauti komunistiniam režimui.

Išivijoje vyrauja nuomonė, kad lietuvių kultūros apraiškos turi atspindėti nesunkiai atpažįstami lietuviški elementai. Toks požiūris į kultūrą nesiderina su kūrybinės laisvės principais. Jis yra pagrįstas baime, kad "gryna" lietuviška kultūra žūsta, ir tikėjimu, kad išeivija turi ją išsaugoti.

Toks požiūris į kultūrą neišvengiamai veikia į išeivijos lietuvių jaunimą. Jaunimas pasigenda tokios kūrybos, kuri atsilieptų į jo gyvenimą bei problemas. Jaunimas pasigenda ryšio tarp lietuviško ir aplinkos pasaulio. Salia to, jaunos kūrybinės jėgos skundžiasi, kad visa tai trukdo jaunimo kūrybiškumui reikštis.

Išivijos kūrybai lietuvių būna neturėtų būti primesta, o turėtų natūraliai išplaukti iš kūrėjo lietuviško sąmoningumo.

Ryšiai su Lietuva

Lietuviai, gyvenantys Lietuvoje ir išeivijoje, sudaro vieną nedalomą tautą, kurią jungia dvasiniai ryšiai. Kultūra Lietuvoje ir išeivijoje vystosi skirtingais būdais. Reikalingi glaudūs ryšiai, kad Lietuva ir išeivija neatitoltų.

Lietuvos lietuviams kultūriniai ryšiai padeda atstverti pirmąsias rusų kultūros įtakas, plečia jų akiratį, stiprina tautinį identitetą. Išeivijos lietuviams šie ryšiai yra būtini lietuviškos kultūros išlaikymui, praturtinimui bei atnaujinimui ir padeda pažinti dabartinės Ie-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Daktaro Štromo paskaita

Lietuvos disidentas teisininkas prof. dr. Aleksandras Štormas š. m. spalio pradžioje lankėsi Toronto universitete, kurio politinių mokslų skyriuje skaitė keletą paskaitų. Spalio 5 d. jis kalbėjo lietuviams Prisikėlimo par. Parodų salėje. Gausiai auditorijai jį aištinė apie žmogaus teises Sov. Sąjungos konstitucijoje.

Savo paskaitą svečias iš Britanijos pradėjo pastaba apie popiežių Joną-Paulių II kaip drąsų kovotoją už žmogaus teises pasaulio mastu. Esą jo pareiškimai yra drąsesni už JAV prezidento J. Carterio.

Pasak kalbėtojo, išeivijoje kilęs susirūpinimas sovietinės pilietybės įstatymu, bet jis tėra sovietinės konstitucijos pasekmė bei atspindys. Kaip konstitucijoje, taip ir pilietybės įstatyme atspindi baudžiaminę sovietų pažiūrą į žmogų, kuris tėra valstybės įrankis, įpareigotas klusniai dirbti valstybei. Visur labai pabrėžiamos jo pareigos, bet mažiau — jo teisės. Žmogaus teisių apsauga palikta pačios valstybės kompetencijai, nes vyrauja kolektyvinis principas.

Sovietinė konstitucija laiduoja žmogaus laisvę, kiek tai sutinka su liaudies interesais, kiek tai prisideda prie socializmo stiprinimo. Besąlyginės laisvės nėra. Jungiamasis organizacijos tiek leistas, kiek naudingas komunizmui. O tą naudingumą gali nustatyti tik tai kompartija. Tuo būdu individualios laisvės ir pagal konstituciją nėra. Yra tik visuotinė pareiga klausyti partijos. Tai patvirtina ir baudžiamasis kodeksas; pvz. agitacija prieš kompartiją yra nusikaltimas valstybei, nes partija yra vadovaujanti politinė valstybės jėga. Taigi, apie streikus, demonstracijas negali būti nė kalbos.

Laikymo judėjimo teisė, kaip to reikalauja tarptautinės sutartys, sovietinėje konstitucijoje nėra minima.

Kalbama konstitucijoje apie ekonomines bei socialines teises, bet jos kartu yra ir parei-

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos suvažiavimo dalyviai St. Catharines, Ont., mieste š.m. spalio 6 d. Viduryje — naujai išrinktoji valdybos pirmininkė — LAIMA BERZINYTE

gos. Pvz. teisė į mokslą, į darbą. Mokslas (8 metų) yra privalomas. Taip pat ir darbas. Jei pvz. kas 4 mėnesius gyvena be darbo, prisistato milicijai ir reikalauja įrodyti iš ko gyvena. Jei tokios savo būklės negali pateisinti, laikomas parazitais ir įdarbinamas prievarta. Visi turi tarnauti kolektyvui — valstybei. Mokiniai privalo būti paruošti komunistinei sistemai, o jau paruošti piliečiai — jai tarnauti. Norimas bei patinkamas darbas jau yra privilegija, gaunama kyšiais arba kitais būdais.

Taip yra ir su teise į nemokamą gydymą. Minimalinė teisė yra, bet ji ribojasi standartiniu patarnavimu, kurio dažnai nepakanka, ir reikia įieškoti privilegijų. Specialias privilegijas turi partiniai. Taigi ir čia teisė tampa privilegija. Sios ir kitų privilegijų prasmė — skatinti tarnavimą komunistinei sistemai.

Anglų mokslininkas Morrisonas Cranstonas yra pasakęs, jog politinės žmogaus teisės yra pirminės, social ekonominės — antrinės. Jei žmonės neturi pirmųjų, neturi ir antrųjų. Tokia yra būklė sovietinėje sistemoje. Jos konstitucija vienu paragrafu lyg ir laiduoja žmogaus teises, bet kitu nuveda į pareigas valstybei — kolektyvui, kuris yra pirmieji teisės. Taigi žmogaus teisės nėra laiduojamos nei sovietinėje konstitucijoje, nei praktiniame gyvenime.

Klausimai ir atsakymai

Keletas klausytojų pateikė

dr. A. Stromui su paskaita susijusių klausimų.

1. Ar yra būdų sovietinėje sistemoje kovoti už žmogaus teises? Jei taip, kokie?

Dr. Štormas pareiškė, kad tai platus ir sunkus klausimas, reikalingas atskiros paskaitos. Apie tai yra kalbėjęs Tomas Venclova VLIKo seime. Paskaitą apie žmogaus teises galima būtų praplėsti pastabomis apie tautos teises. Kiekviena tauta turi teisę į laisvą apsisprendimą. Jeigu to nebūtų, tai ir individų teisės neegzistuos. Į tautos nepriklausomybę reikia eiti per laisvėjimo procesą, skatinamą paskirų asmenų. Lietuvos nepriklausomybei reikia ruoštis, numatyti gaires laisvajame pasaulyje, nes spresdamos to neįmanoma padaryti. Tai matyti ir iš pogrindžio spaudos.

2. Ar sovietinėje konstitucijoje pripažįstama teisė į gimtąją kalbą?

Pagal naująją konstituciją, piliečiai turi teisę vartoti savo gimtąją kalbą ir kitas Sov. Sąjungos kalbas bei jų mokytis.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. Ar esate Kanados Lietuvių Fondo narys?
2. Ar žinate, kad įnašai į Kanados Lietuvių Fondo atleidžiami nuo pajamų mokesčio (income tax)?

Koks jūsų gyvenimo tikslas?

Gal žinate, o gal ir ne ką daryti su savo gyvenimu, bet yra pasiruošusių ir jautrių žmonių, galinčių pagelbėti jūsų bendruomenėje.

Jeigu jau turite idėją apie tai, ko norite, tai jums gali padėti namų ir mokyklos draugija (Home and School Association), prekybos rūmų atstovai (Chamber of Commerce), Kanados įdarbinimo ir imigracijos patarėjai, amatų patarėjai arba Ontario profesijų programos koordinatoriai (Ontario Career Action program Co-ordinators). Jeigu dar abejojate dėl profesijos pasirinkimo, pasitarkite su savo mokyklos arba darbų patarėjais.

Jie gali duoti informaciją apie daugelį profesinių galimybių, apie kurias galbūt ne pagalvojote!

Galutinis sprendimas visuomet bus jūsų, bet tai nereiškia, kad jį turite padaryti visiškai vienas. Yra žmonių, kurie pasiruošę parodyti jums, kaip pasiekti tikslą greitesniu keliu.

Jei norite daugiau informaciją apie profesinį pasiruošimą, išsikirkite šio skelbimo atkarpėle, atsiųskite mums ir gausite sąrašą asmenų, į kuriuos galėsite kreiptis savo gyvenamoje srityje.

Tuo reikalu susidomėkite per profesinę Ontario savaitę ("Ontario Career Week", spalio 29 — lapkričio 4).

Tai svarbu jūsų ateičiai.

Ryžkitės tai padaryti

Secretariat for Social Development
Ontario Youth Secretariat
2nd Floor
700 Bay Street
Toronto, Ontario M5G 1Z6

Yes I am interested in receiving more information on career education.

Name: _____

Address: _____

City: _____ Province: _____

Postal Code: _____

Žymusis Lietuvos rašytojas VINCAS KRĖVĖ-MICKEVICIUS, miręs prieš 25-rius metus JAV-se. Gausūs jo raštai yra plačiai paskleisti

Žodis Vincui Krėvei 25 metams nuo jo mirties suėjus

J. KAVALIŪNAS

Tai buvo prie dvidešimt penkerius metus. Atsikeliame ir žiūrime — Vincas Krėvė jau nebėra. Nuleidžiame galvas ir susimąstome. Ir gyventi pasidaro daug tamsiau. Jaučiamės tarsi Lapinas, žiūrėdamas į tuščią dangaus skliauto plotą, kuriame ką tik ošė ir žaliavo Graiinio liepa.

Savo mintimis ir dvasia nusi-keliame į džiukų kraštą, kuriame tebėra gyvos ir laiko smėliu neužpustytos didžiojo rašytojo pėdos, ir paskestame jo kūrybos pasaulio gėlmėse bei plotuose.

Saulėlydžiais klausomės ilgesingų džiukų mergaičių dainų. O su ilgų rudeno vakarų pasakomis paskestame praeities gyvenimo simfonijose, liūliu-jamose „Dainavos šalies padavimų“. Juodos sutenose atgyja pilikaliai, ir iš amžių tolu-mės padvelkia tautos praeities dvasia.

Toli, labai toli pradeda brėkšti. Ir matome — tenai, kur nak-tis susitinka su aušra, atsisklei-džia rūstus ir audringas Sarū-no siluetas. Pagaliau pasirodo

Jaunimo išipareigojimai

(Atkelta iš 6-to psl.)

tuvos sąlygas ir padėti. Išeivijai pažinus Lietuvoje kuriamą kul-tūrą, būtų įmanoma sąmonin-giau užpildyti Lietuvoje esan-čias kultūrinės spragas.

Šiuo metu oficialus abipusiškas kultūrinis ryšys su Lietuva nėra įmanomas, tad ryšius tenka vystyti asmeniškai. Skatiname visą lietuvių išeiviją susipažinti su dabatine Lietuvos kultūra, ją kritiškai vertinti. Raginame išeivijos spaudą skirti daugiau dėmesio Lietuvoje naujai išeju-siems literatūros, meno, muzi-ko ir mokslo darbams. Skatina-me PLB švietimo tarybą per-žvelgti galimybes tinkamai nau-dotis Lietuvoje leidžiamais lie-tuvių kalbos veikalais. Manome, kad apsilankymas kultūriniose renginiuose, kuriuose dalyvauja iš okupuotos Lietuvos iškviesti vienietai, yra aplamai teigiamas reiškinys. Tačiau atsimintina, kad šiuose renginiuose apsilan-kantieji yra įpareigoti ginti lie-tuvių tautos interesus, kaip jie išdėstyti Lietuvių Chartoje.

Svietimas

Gyvenamojo krašto kultūrą jaunuoils pažįsta per mokyklą ir kasdieninę aplinką. Lygiagrečiai aktualiais ir kūrybingais būdais jam reikia perteikti lie-tuvių kultūrą. Lietuviškose mokyklose me-džiaga dažnai yra perduodama pasenusiomis priemonėmis, ir ji mokinių nesudomina. Skatina-me mokytojus susipažinti su naujaisiais mokymo metodais ir pritaikyti juos lituanistinių mokyklų darbiui. Svarbu padėti jaunajai kartai vartoti savo kū-ryboje ir kasdieniniame gyveni-me lietuviškoje mokykloje iš-

moktas žinias ir kalbą. Lituanis-tinis švietimas turėtų būti tęsiamas ir po to, kai jaunuolis baigia lituanistinę mokyklą.

Pasigendame lietuvių kalba parašytų knygų bendražmogiš-komis ir dabartį atspindinčiomis temomis. Pageidaujame, kad bū-tų pasirūpinta naujų žodžių bei išleistų knygų katalogo pa-ruošimu ir išleidimu.

Siūlome PLJS valdybai raginti atsakingus asmenis kuo greičiausiai baigti lietuvių — ispanų kalbos žodyną, kuris yra nepaprastai reikalingas ispaniškai kalban-tiems lietuviams. Jo ypač pasigendama Pietų Amerikos li-tuanistinėse mokyklose.

Vertiname Lituanistikos In-stitutų darbą bei medžiagos tel-kimą įvairiuose archyvuose, nes tai palengvina lituanistines stu-dijas. (B. d.)

Atsiųsta paminėti

LIETUVA. Filatelistų Draugijos „Lietuva“ Biuletenis 3 (181) nr. Iš-eina tris kartus į metus. Adminis-truoja Kazys Rožauskas, 3450 W. 62nd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Prenumerata — \$5.00, numerio kai-na \$1.50.

VILNIAUS UNIVERSITETAS 400 METŲ SVIESOJE. Išleido Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos pa-rapija. Redaktorius kolektyvas: Balys Gaidžiūnas, kun. Gediminas Kijaus-kas, SJ, Nijolė Kersnauskaitė. Viršėlis — archit. Eduardo Kersnausko. Tiražas — 700 egz. Cleveland, Ohio, 1979 m., 22 psl.

JOURNAL OF BALTIC STUDIES, Volume X, Number 1. Ethnic Survival Issue. Guest Editor: Solveiga Miezitis, Ontario Institute for Stu-dies in Education. Spring 1979. Sia-mennumeryje vienintelis lietuvių

„Man sako, kad aš beveidis...“

Jaunosios Kanados poetų kartos gretose pirmąja lietuviu

„Lietuviai veikia visur“ — to-kią skiltį regėdavom kažkada viename dienraštyje. Paskui ji dingio. Ir galbūt gerai. Kažin ar šiandien ji neskambėtų juokin-gai. . .

Bet išgirsti tėvynainį, prasi-mušantį prekyboj, žvejyboj, sporte, mokslo ar mene, trumpai sakant betkur, visada smagu. Širdis suvirpa net ir ta-da, kai nujautimas sako, kad galbūt tų žmonių esama seniai nutolusių nuo tautos kamieno.

Tokią staigmeną patyrėm to-rontiškame „The Globe and Mail“ 1979. VII. 21 straipsnio tarpuejį radę eilutę, jog labiau-siai jaudinantis (exciting) iš Ka-nados jaunųjų poetų yra lie-tuvis Raymond Filip, montrealie-tis, gyvenęs Verduno ir Počin-čalio (Pointe St. Charles) apy-linkėj. Ir taip teigia ne betkas, o žymus poetas ir kritikas Louis Dudekas. Jo nuomone, R. Filipo rinkinys „Somebody Told Me I Look Like Everyman“ (Man sa-ko, kad aš beveidis, kaip visi) esąs kažkas, ko Kanada iki šiol neturėjusi: „It's a new noise in Canadian poetry“.

Pastebėkim, kad žodis „noise“ nelauktas, bet pavartotas tiks-liai, taikliai, savo vietoj. Visas Dudeko straipsnis, kuriame už-uomina apie lietuvių Filip tērą viena pastraipėlė, yra iš esmės atkirtis anglų literatūros gerbė-jui Stephen Leacock, kuris 1928 m. (tai senokai, pripažinkim) skelbė, kad Kanadai nereikia savitos literatūros. Dudekas konstatuoja, kad dalykai nuo to laiko pasikeitę, kad Kanada tu-rinti savitą raštiją ir kad dabar tikraisiais jos sielos reiškejais yra nebe grynaveisliai anglo-saksai, o disonansą, „statinį triukšmą“, tą „noise“ keliantis emigrantinis gaivalas. Mat, kitą iškilų poetą, šalia Filipo, jam tenka minėti libanietį John As-four.

Iš viso Dudeko „išsišokimas“ nėra naujas reiškinys. Dar prieš metus, tiksliau 1978 m. kovo mėnesį, žurnalas „Books in Canada“ paskyrė ištisą nume-rį bendra antrašte „Verbal Mo-saic“ visų Kanados mažųjų kū-rybai (išskyrus Kvebeką, tarsi pramatydamas netolimą ateitį). Ta proga kitas žymus padvoktas poetas Irving Layton nepagal-lėjo dar kartesnių žodžių domi-nuojančios etninės grupės adre-su. Pasak jo, „Wasp establish-mentas susidedas daugiausia iš labai vidutinių gabumų poetų, kartais patetiškų nevalievių (stumblebums), saugiai sulindu-sių į užuolandas, vadinamas universitetais“.

Kaip bebūtų, Dudeko strai-psnis smulkesnių duomenų apie R. Filipą nepateikia. Jų tenka dai-rytis žinyuose. Žurnaluose, kur paprastai pateikiami tie dalykai, užuominos skurdžios. Nei datų, nei informacijos apie išeitą mokslą, nieko. Vien — „poetas gyvena Montrealyje“. Bet pėda po pėdos šis tas aiškėja. Dudekas neprasimena. Poeto esama lietuvių kilmės. Kažkada jo va-dinasi Filipavičium ir tik vė-liau pavarėds uodegėlė nudžiū-vusi. Jo eilės ėmė rodytis perio-dikoje nuo maždaug 1970 m. įvai-

riuose žurnaluose, kartais „tvr-tą markę“ turinčiuos, kaip kad „Queen's Quarterly“ arba „Ca-nadian Forum“, kartais mažiau girdėtuose, kaip kad „This Ma-gazine“ arba „Fiddlehead“ (iš New Brunswicko).

Pirmąjį savo rinkinį, pavadin-tą „The Jaws in a Fishbowl“ po-etas išleido drauge su Robert Tembeck 1976 m. Vėgį knygos leidykla vargu ar gali būt sun-kiau surandama — Ecowi (La-belle, Que), The Press of Mani-tou Community College.

Prozos kūrinių, atrodytų, Filip yra mažai atspausdinęs. Bet sprendžiant iš vieno, aptik-to „Queen's Quarterly“ (Au-tumn 1978) ir pavadinto „The Best Ice in Quebec“, persimėst į šį žanrą autoriui sunkumų ne-būtų. Kas žino, gal jis vėrčiasi (slapyvardžiu?) žurnalistika?

Faktinai toji novelė gal ir praveria plačiausiai duris, jei ir ne į jo vidų, tai bent aplinką, kur jo gyvenama. Tai „mažų žmonių“, darbininkijos, tar-nautojų, gyvenimą nubaigian-čių pensininkų rajonas. Montre-aliečiams pažįstamas, bet Počin-čalis, Kacenpolė (Côte St.Paul), net Verdunas nėra, pripažin-kim, kvartalai, kur vežiotų tu-ristus puošniais autobusais.

Sueižėjęs, lyg po žemės drebė-jimo, grindynis, suodini plyt-namiai, susmege į žemes, nuo-taki, upen besileidžianti gatvė-lė, pravesta kažkada ratams bei vežimams, kurioje automobiliai atrodo tarsi ne savo vietoj, vi-sur besismelkiantį Sv. Lauryno drėgnė, nuo kurtos padvoktas kambarys senais batais. Taip maždaug autorius aprašo savo Lafleur gatvę. Ji pavadinta ši-taip ne pagerbiant šaunų ledo rituliniųkų, bet kažkokį savival-dybės „kriena“. Taip, šia dyk-ne niekas turistų nevežios, o ta-čiau šių kvartalų gyventojų bui-tis, jų rūpesčiai ir džiaugsmė-liai bent kiek sekantįjį Montre-alo kultūrinį gyvenimą kur kas geriau pažįstami negu kitų miesto dalių — N.D.G. ar West-mounto. Ir tai dviejų rašytojų — dramaturgo David Fennario (On the Job, Balconville) ir Yvon Deschamps, aktorius ir men-ologisto, dėka.

Kažkas bendro riša R. Filip lyriką su šių kūrėjų pasauliu. Nors kūrybinės priemonės ne-vienodos. Bepigu aniem dviem, turintiems auditoriją. . . Bet Fil-ipo eilėse irgi esama atvirybės, užuojautos gyvenimo traiško-mam žmogui ir drąsos iš-reikšti, visam svetui girdint, sa-vo pasimetimą, susvetimėjimą. Tarp kitko, aptardamas rinkinį „Somebody Told Me I Look Like Everyman“ žurnale „Books in Canada“ (May 1979), kritikas A. F. Moritz pakartoti-nai pabrėžė autoriaus socialinę kritiką ir bandė išsakyti knygos esmę viena eilute, paimta iš „Canadian Immigrant“: „I am the inalienable right to aliena-tion“ (manim kalba neginčija-moji teisė būti nuo visko nu-svetimėjusiam). Pasak kritiko, Filip regis pasaulį, sukaustytą technologijos pažangos, pramo-nės, administracijos potvarkiu, kur žmogus tesąs vien daiktas.

Toks teiginys gali sudaryti išpūdį, jog šio lietuvių poezijoje nuogai ir atkiština praskamba socialinio protesto gaida. Taip nėra. Faktinai Dudeką ir A. F. Moritzą sužavėjo kaip tik tai, kad Filip atveju nusivylimas, pirmąsias šauksmas yra per-ta, kertamas sąmojo, ironijos, in-telektualinių apnašų, bet visa tai kažkaip jungiasi draugėn. Užtat ir Dudekas aptaria jo ly-riką kaip „hot with visceral energy, contorted with brainy matter, packed with reality-junk and observation“.

Tenka sutikti, kad nevienam, ypač silpniau mokančiam ang-liškai, R. Filip eilės pasirodys pernelyg imantrios. Moritz pa-stebi, kad jis nevengia patyčių visokiems specialistų, biurokratų ir pseudo-intelektualų žargona-mis ir kad šaipuniškumo, ka-lambūry, visokiųjų žodžių žaismo (puns) jo eilėse apstu. Kartais ir eilėraščio siužetas mums atrodo ne iš poetiškųjų, kaip kad sakysim „Massage Par-lor Tricks“. Veltui įjieskotum panašių dalykų mūsų išeivijos poezijoje. Išdykauja kur-ne-kur R. Vėžys savo knygoj „Žodžiai laiko griaučiuose“, bet, Dievuli tu mano, tai tolimas giminaitis R. Filipui. Maždaug devintas vanduo nuo kisielių.

Šį polinkį į parodiją, žodžių „kunkulus“, net gramatikos tai-syklų nepaisymą pripažįsta ir F. A. Moritz. Bet, jo nuomone, R. Filip savitumas ir glūdis tame, kad poetas neturi mokyklos („unschooled poet“). Tuos daly-kus atperkas poeto nuoširdu-mas, nes visa rinkiny yra auten-tiška, autobiografiška. Konkre-čios situacijos išsakomos kon-krečiais terminais. Knyga prasi-dedanti poeto susvetimėjimu jo į ištikusios fizinės nelaimės. Išaugęs tas kartėlis ir pasmerki-mą visuomenės, kuri poetui at-rodanti kaip deformuota pati. Toliau seka vinjetės, vaizduo-jančios šeimos suirimą, kol po-eto vyzdys įžiūri visos Kanados santvarkos nedarną. Išvietinio žmogaus (Displaced Person) fi-gūra tampa nūdienio žmogaus simboliu šiame ir gabalus dras-tingumas pasaulyje. Tas minties vientisumas, sugebėjimas ne-postringaujant, samojum at-miestu žodžiu perteikti savo vi-dinį samąsį, pasimetimą ir tei-kia Filipo rinkiniui išskirtiną toną bei jėgą.

Ironiška tačiau: nors rimtesni kritikai ėmė pripažinti lietuviui poetui savitumą jau paskutinių-jų metų būvyje, jo eilės nepate-ko į 1978 m. išleistą ir gerokai išreklamuotą Montrealeio poetų antologiją. A. F. Moritz nuomo-ne, vos pora ar trejetas poetų, kurių eilėraščiai pateko ton rinktinėn, prilygę savo brandu-mu R. Filipo lyrikai.

Ironiškas (sąmoningai, žino-mas — „Man sako, kad aš be-veidis, kaip visi“). Pagaliau, kaip ten bebūtų, dabar R. Filipo toli-mesnę kūrybinę raidą seksim atidžiai.

(Somebody Told Me I Look Like Everyman, by Raymond Filip. Pulp Press. 61 p. \$3.50. paper. ISBN O 8878 058 7).

V. A. J.

DANA STANKAITYTĖ, solistė iš Čikagos, atlikus meninę dalį Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų rengiamoje metinėje vakarienėje š.m. lapkričio 4 d., 4 v.p.p., Priskikimo salėje, Toronto

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJA Čikagos klubas spalio 7, sekma-dienį, 3 v. p. p., Jaunimo Centre su-remė sol. Ginos Čapkauskienės, soprano iš Montrealo, rečitalų, kurin susirinko apie 300 dalyvių. Čikagie-čiams sol. G. Čapkauskienė yra pa-žįstama kaip nuolatinė Čikagos lie-tuvių operos spektaklių pagrindinių vaidmenų atlikėja. Rečitalis buvo pradėtas klasikiniėmis H. Purcellio, G. F. Haendelio, W. A. Mozarto kom-pozicijomis, užbaigtas trimis R. Strausso dainomis. Lietuviams kom-pozitoriams buvo skirta vidurinė programos dalis. Joje sol. G. Čap-kauskienė atliko J. Gruodžio dainas — „Rūta“, „Amžinas keleivis“, „Die-medžiū žydėsi“, „Vėjavaišis“. Tų dainų teksto autoriai — K. Binkis ir S. Nėris. Akompaniatorium sol. G. Čapkauskienė buvo atsivežusi tonor-tietį pianistą ir chorų vadovą Joną Govėdą. Čikagiečiai turėjo pirmą progą susipažinti ir su jo debiuti-niais žingsniais kompozicijoje. Tam debiutui buvo panaudoti sol. G. Čap-kauskienės padainuoti J. Govėdo kū-riniai — „Nebaigta daina“, „Laimės rytas“, „Liepsnelė“ ir „Serenada“, parašyti poetu M. Sims-Cerneckytės, L. Andriekaus, J. Baltrušaičio eilė-raščių tekstais. Koncerto dalyviai la-bai šiltai sutiko ir sol. G. Čapkaus-kienę, ir kompozitoriumi tampanti jos akompaniatorių J. Govėdą.

BRONIUS SREDERSAS, Australi-jos lietuvis N. S. W. valstijoje, prieš trejetą metų Wollongongo miestui padovanojo šimtą paveikslų iš savo dailės darbų rinkinio, kuris yra ver-tinamas milijonais dolerių. Jis pa-geidavo, kad to miesto savivaldybė įsteigtų meno galeriją, kurioje jo do-vana būtų prieinama visiems gyven-tojams. Nesenai įvykusiame galeri-jos atidaryme Wollongongo burmist-ras miesto vardu B. Sredersui įteikė garbės ir padėkos raštą. Paveikslų padovanojimą galerijai paskatino išlaizūmai į B. Srederso namus, iš-laužėlių išsinešti tūkstančių dolerių vertės kūrinių. Dabar jų apsauga rū-pinsis Wollongongo galerija.

BOSTONO LIETUVIAI rugsėjo 16 d. paminėjo Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį, sujungtą su Tau-tos švente. Minėjimas buvo pradėtas Mišiomis Sv. Petro lietuvių šventov-ėje ir užbaigtas oficialiaja dalimi Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Rengėjų vadovu trumpą įva-dą padarė LB Bostono apylinkės pirm. H. Čepas. Išsamiai paskaita apie Vilniaus universitetą skaitė ra-šytojas ir poetas Stasys Santvaras. Supažindinęs dalyvius su universite-to istorija bei žymiaisiais mokslinin-kais, priminė nedaugelį girdėtą idomų faktų apie artillerijos gen. inž. Kazimierą Semenavičių artillerijos vadovėlį, išverstą į visas pagrindines Europos kalbas. Tuo vadovėliu pasi-naudojo ir garsusis dabartinis raket-pradininkas Werner von Braun, kurio dėka amerikiečiai astro-nautai pasiekė Mėnulį. W. von Braun savo knygoje mini šį lietuvi bei jo vadovėlį, iš kurio jam teko mokytis. Apie Tautos šventę kalbėjo progra-mos vadovas D. Averka. Jaunimo at-stovas S. Norvaiša perskaitė 30-ties JAV kongreso atstovų L. Brežnevui pasiųstą laišką, reikalaujantį laisvės B. Gajauskui. Panašus LB raštas yra pasiųstas senatoriui E. Kennedžiui, prašantis pagalbos B. Gajauskui ir V. Petkui išlaisvinti. Lietuvių kom-pozitorių dainų programą atliko sol. Benediktas Povilavičius, pianinu pa-lydėtas kompoz. Jeronimo Kačinsko.

MENININKAI iš S. AMERIKOS. Australijos lietuviai, besibaigiant 1979 m., susilaukė palyginti tikrai gausių gastrolierių. Pirmasis lie-tuviškos atgaivos lagaminus atidarė rež. Dalilos Mackailienės vadovauja-mas Los Angeles Dramos Sambut-ris, atvežęs du veikalus — Birutės Pukelevičiūtės „Palikimą“ ir Jurgio Gliados „Kompiuterinę santuoką“. Šių veikalų spektakliai pradėdami Melbourne Lietuvių Namuose spalio 20-21 d. d. ir užbaigiami Sydnejaus Lietuvių Klube spalio 27-28 d. d. Losangeliečiams atstovauja 13 teat-rų ir 2 svečių grupė. — Montrea-lietė sol. Gina Čapkauskienė, kolora-tūrinis sopranas, Australijoje jau yra koncertavusi 1974 m. Antroji jos koncertų serija numatyta: spalio 27 d. — Perthe, lapkričio 4 d. — Ade-laidėje, lapkričio 10 d. — Geelonge, lapkričio 11 d. — Melburne, lapkri-čio 17 d. — Sydnejuje, lapkričio 18 d. — Kanberoje. Akompanuos Aus-tralijos lietuviavė Nemira Masilytė. — Iš Bostono kilęs geofizikas prof. dr. Vytenis Vasyliūnas, šiuo metu dirbantis V. Vokietijoje, yra pasi-žinęs pianistas bei vargonininkas. Australijon jis atvyksta dalyvauti dviejose tarptautinėse mokslininkų konferencijose. Pasinaudodama šia proga, ALB krašto valdyba jo var-gonų rečitalius surengs: Adelaideje — lapkričio 23 d., Melburne — lap-kričio 25 d., Kanberoje — gruodžio 9 d., Sydnejuje — gruodžio 16 d. — Čikagietė sol. Roma Mastienė, mezzo-sopranas, Australijon atvyksta gruodžio 5 d. Jos koncertai rengiami: Adelaideje — gruodžio 15 d., Mel-burne — gruodžio 23 d., Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos XIV suvažiavime Sydnejuje — gruodžio 30 d. ALB krašto valdyba tikisi jos koncertą surengti ir Kanberos lie-tuviams. Viešniai iš Čikagos akompa-nuos pianistė Nemira Masilytė.

SOL. MARIJA ALESKEVICIŲTĖ, Vilniaus operos mezo-sopranas, po sunkios ligos mirė Vilniuje rugsėjo 30 d., sulaukusi vos 53 metų am-žiaus. Vėlonė buvo kilusi iš Aly-taus apskrities, Kauno konservatori-ją baigusi 1954 m., operoje pradėjusi dainuoti 1950 m. Pokaryje ji te-ko bene pagrindinis mezo-soprano vaidmenų krūvis — savo repertuare turėjo apie 50 brandžių vaidmenų. Pasižymėjo gražiu balsu, gera vady-ba, įsijautimu į atliekamus kūrinius. Spalio 3 d. vėlonės palaikai iš Vil-niaus operos ir baletu teatro buvo palydėti į Antakalnio kapines.

VILNIAUS JAUNIMO TEATRAS naujojo sezono pradžiai pasirinko A. Čechovo pjesę „Zuvėdra“. Premje-rinį spektaklį paruošė vyř. rež. D. Tamulevičiūtė. Sekanti premjera — Žemaitės komedijos „Trys mylimos“. Gruodžio mėnesį Vilniaus jaunimo teatras dalyvaus šiame mieste įvyk-siančiame respublikiniame festivaly-je „Teatrai — vaikams“ su D. Ta-mulevičiūtės režisuota P. Maliarevs-kio pasaka „Batutos katinas“. Į rež. G. Padegimo planus yra įtraukta L. Kerolio pasaka „Alisa stebuklų ša-lyje“.

AKADEMINIS MISŲS VIL-NIAUS UNIVERSITETO studentų choras, vadovaujamas P. Gylis, šios institucijos 400 metų sukaktį pa-ruošė trijų koncertų ciklą. Juose skambėjo XVI š. Vilniaus kompozito-rių V. Samotuliečio, K. Bazyliko, meno nežinomo autoriaus vokalinės miniatiūros, iš XVII š. rankraščio iš-šifruotas vienintelis išlikęs M. Kreč-merio kūrinys. Į koncertų programas taipgi buvo įtraukta F. Haendelio „Odė taikai“, universiteto suktakiai sukurta A. Bražinsko kantata „Prie monumėto geležies padėk“. Studentų chorui talkino kamerinis Lietuvos orkestras su vadovu S. Sondeckiu ir muzikologas V. Jurkštas.

LEIPCEGE LEIDŽIAMAS ALMA-NACHAS „FotojahrBuch-78“ („Fo-tometraštis-78“) ir savo puslapius įtraukė devynių Lietuvos fotografų darbus. Dešimt nuotraukų yra paim-ta iš A. Macijausko serijos „Turgus“, šešios — iš A. Bareišio ciklo „Susiti-kimai muziejuose“. Atspausdintins V. Koreškovo nuotraukos „Brigadinin-kas“, „Gdytytojas“, „Statinės“, „Au-dėja“, A. Suktas, V. Butyrino, R. Augūno, J. Daniūno, M. Baranausko, J. Giedraitienės rinkiniai darbai.

DIDŽIOJOJE TRAKŲ PILIES MĖNĖJĖ rugsėjo 14 d. buvo suren-gtas seminaras gynybinės architektū-ras atnaujinti bei pritaikymo klau-simais. Pranešimus skaitė: N. Vit-kauskas — „Vilniaus pilis restaura-cija“, E. Purlys — „Biržų pilies res-tauracija ir pritaikymas“, Z. Sima-navičius — „Panemunės pilys: tyrimai, restauracija, pritaikymas“, S. Lasavickas — „Medininkų pilies konservacija“, J. Jučenė — „Vil-niaus gynybinį sienų ir bastiono ty-rimai“, S. Mikulionis — „Trakų pi-lių konservavimo-restauravimo me-todika“.

UKMERGĖS MIESTELIO CENTRĄ Vėpriejus rajone papuošė jauno skulptoriaus Viktoro Zentelio sukur-ta skulptūra „Geldutė“, įamdinusi vietinę legendą apie kunigaikštio Gelvono dvarą ant Vėprio ežero kranto. Pasakojama, kad jis, išvyk-damas į karą, paliko jaunutę savo dukrą Geldutę, kurią pagrobė pikto-sios laumės ir apgyvendino ežero dugne. Naktimis Geldutė iškildavusi ežero paviršiui ant kračio skrynios ir kanklėmis skambindavusi ilgesio kupinas melodijas. Dail. V. Zentelis yra vėprietis, lankęs šio miestelio vidurinę mokyklą, baigęs Vilniaus dailės institutą. Akmeninė „Geldu-tės“ skulptūra — jo dovana gimti-nei.

LIETUVOS MENO DARBUOTOJŲ ROMAI Vilniuje ketvirtąjį savo veiklos sezoną pradėjo ciklo „Sena-sis muzikinis Vilnius“ vakaru. Cik-las yra skirtas Vilniaus universiteto suktakiai. Su muzikiniu senoj Vil-niaus gyvenimu dalyvius supažindi-no muzikologas V. Jurkštas. Vilniu-je XVI š. skambėjusią vokalinę bei instrumentinę muziką atliko Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto vo-kalinis senosios muzikos ansamblis ir vargonininkas B. Vasiliauskas.

TRADICINIS LELIŲ TEATRO FESTIVALIS ketvirtą kartą buvo su-remtas Panevėžyje. Maskvos srities Voskresensko lėlių laudies teatras jame dalyvavo su L. Brausevičiaus „Alionkos gėlele“, Estijos Viljan-džio lėlių teatras — su U. Lėjos „Bembu Tembu“. Utenos rajono lė-lininkai suvaidino M. Tedžio „Seklį Ruco“, panevėžiečiai — muzikinę F. Jokubausko pasaką „Saulės mies-tas“. Šio spektaklio kūrėjų eilėms priklausio kompoz. V. Telksnys ir dail. A. Stepanka.

VILNIUJE IR KAUNE GASTRO-LIAVO kamerinis rumunų orkestras „Simfonijetė“, įsteigtas prieš pen-kerius metus dirigentės ir smuikinin-kės M. Nistor. Į šį moterų orkestrą ji sutelkė Bukarešto filharmonijos, Rumunijos radio, televizijos ansam-blių artistes, konservatorijos bei mu-zikos mokyklų dėstytojas. Kauno ir Vilniaus koncertuose dalyvavo solis-tai M. Coromila, G. Andrašiis, smuik-ininkė L. Culej, pianistas P. Gros-manas. V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

JANE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas, naujas vandeniu-alyva šildymas, garažas su šoniniu įvažiavimu; pilna kaina — \$67.900.

BABY POINT, 7 kambarių atskiras namas, alyva šildomas; 2 prausyklos, užbaigtas rūšys, garažas su šoniniu įvažiavimu; prašoma kaina — \$88.500.

HIGH PARK AVE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas, 2 prausyklos, užbaigtas rūšys, vandeniu-alyva šildomas, garažas, nepertoli nuo požeiminio traukinio stoties.

KINGSWAY-ROYAL YORK, atskiras dvibutis, užbaigtas rūšys, balkonai, dideli kambariai, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

RONCESVALLES-HIGH PARK, 8 kambarių atskiras mūrinis namas, plius 3-jų kambarių butas rūšyje, alyva šildomas; prašoma kaina — tik \$65.000 (su visais baldais).

KINGSWAY, puikus 6 kambarių vienaaukštis, pilnai užbaigtas rūšys, gražus kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu.

Turiu didelį pasirinkimą butų bendranamiuose (condominium) nuo 4 iki 8 kambarių įvairiose rajonuose; nuo \$30.000.

Škubiai reikalingi namai pardavimui.

Nemokamas įkainojimas.

18 įstaigų jūsų patarnavimui Toronte ir Ontario provincijoje.

P. KERBERIS,

2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais uždaryta	
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9.30-1

MOKA UŽ:

term. indėlius 1 metų	10½%
term. indėlius 2-3 metų	10 %
pensijų ir namų s-tas	10¼%*
taupomųjų s-tą	10 %
spec. taup. s-tą	10½%
depozitų-čekių s-tą	6 %
DUODA PASKOLAS IŠ:	
asmenines	11¼%
mortgičius	11 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

* pensijų s-tą nuo lapkr. 1/79, namų s-tą nuo sausio 1/80

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sontoau dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

**MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)**

PROGRESS

**REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.**

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisyklai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, talsom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuviai fotografas
Petras Žemaitis,

Specialistas portretų,
vestuvinių ir vaikų
nuotraukų. Įrėminimai

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

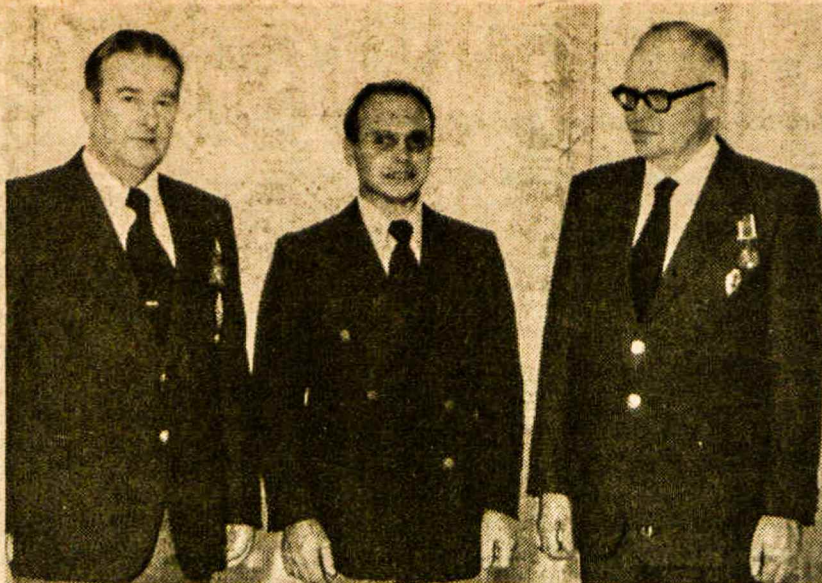
Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos patarnavimus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Toronto VI Pūtvio šaulių kuopos 25-rių metų sukakties šventėje dalyvavę svečiai (iš dešinės) — prof. V. MANTAUTAS, SIMAS KUDIRKA iš JAV ir kuopos pirm. ST. JOKUBAITIS. Nuotr. St. Dabkaus

SPORTAS

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS KLEVELANDE

Rugsėjo 8-9 d.d. Klevelande įvyko 1979 m. S. Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybės, kurias rengė LSK Žaibas. Varžybos vyko puikiai Harold T. Clark teniso centre, kuriame liepos mėnesį buvo surengtos JAV mėgėjų pirmenybės, o rugpjūčio mėn. įvyko tarptautinis turnyras. Dalyvavo tik 15 žaidėjų, kurie atstovavo Detroito Kovui ir Klevelando Žaibui. Kaip ir kitų sporto šakų pirmenybėse, jautėsi tam tikras atslūgis po pernykčių Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių.

Vyrų vienete dalyvavo 9 žaidėjai, iš kurių tik 2 A klasės — V. Smetona, 2, ir V. Septuka. K. Žaidėjų buvo padalinti į dvi grupes, kuriose buvo žaidžiama kiekvieno su kiekvienu po vieną pro-setą. Grupių laimėtojai persirungė dėl A klasės meistrių, o II ir III — žaidė baigiamus B klasės žaidimus.

Pirmos grupės laimėtoju tapo V. Smetona, II — V. Septuka. Baigiamajame žaidime V. Smetona gražioje kovoje įveikė V. Septuką 6-4, 6-2. Baigiamajame žaidime buvo pademonstruotos geros klasės tenisas. Pirmame kėlinyje V. Septuka pajėgė išlaikyti apyglį žaidimą, tačiau antrame neįstengė atlaikyti V. Smetonos antpuolį ir pradėjo daryti per daug klaidų.

B klasės pusbaigimo žaidime V. Kliorys, 2, įveikė E. Lelį, K, 10-6 ir L. Mikulionis, K, įveikė K. Kliorį, 2, 11-9. Baig. žaidime Mikulionis įveikė V. Kliorį 3-6, 6-4, 6-2 ir trečią vietą K. Kliorys nugalėjo E. Lelį 10-8.

Motėrų klasėje dalyvavo tik 3 žaidėjos. Nugalėtoja lengvai tapo D. Pendergast-Macjaukaitė, įveikusi V. Kašubaite 8-1 ir I. Giedrytę 8-3. Antroje vietoje liko I. Giedrytė, laimėjusi prieš V. Kašubaite 8-6. Visos žaidėjos — iš Klevelando Žaibo. D. Pendergast pasirodė kaip iškilus žaidėjas ir žada ateityje dalyvauti lietuvių sporte. Dirba kaip trenerė Eastlake teniso klube.

Senjorų klasėje (45 m.) dalyvavo taip pat tik 3 žaidėjai. Pirmą vietą laimėjo R. Kašuba, C, įveikęs A. Naką, K, 7-6, 6-1 ir V. Urbaitį, 2, 6-0, 6-3. Antruoju liko A. Nakas, įveikęs Urbaitį 6-2, 6-2.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

parlamento rinkimų, nes jiems nėra pakankamai pasirušę. "Petro-Canada" klausimas liko neišspręstas. Premjeras J. Clarkas šią valstybinę bendrovę rinkiminiame vajuje buvo įsipareigojęs parduoti privatiems piliečiams. Dabargi jis yra gavęs specialios komisijos patarimą "Petro-Canada" padalinti į dvi dalis. Viena dalis būtų parduota, dalį šerų nemokamai atiduodant visiems kanadiečiams, o kita rūpintųsi naftos importu bei jos paeikomis Kanadoje.

Kanados užsienio reikalų ministrė F. MacDonald, kalbėdama Toronte įvykusioje Amerikos šalių spaudos draugijos konferencijoje, pažadėjo peržiūrėti finansinės paramos tiekiamą užsieniui. Konferencijoje dalyvavę 450 leidėjų griežtai pasmerkė opozicinio laikraščio "Torchlight" uždarymą Grenadoje. F. MacDonald pabrėžė, jog tuo metu, kai buvo priimta ši rezoliucija, Otavoje viešėjo marksistinis Grenados diktatorius M. Bishopas, prašydamas didesnės paramos, bet ji tada nieko nežinojo apie vienintelio opozicinio laikraščio uždarymą. Pasak ministrės F. MacDonald, Kanada, ateityje teikdama paramą, kreips didesnę dėmesį į žmogaus teises. Ji taipgi greičiausiai įsijungs į Amerikos Valstybių Organizaciją, kurios veikloje lig šiol nedalyvavo. Šia proga F. MacDonald taipgi pasmerkė Gvajanos premjerą F. Burnhamą, kurio vyriausybė yra suabzdžiusi popieriaus pardavimą opoziciniam laikraščiui "The Mirror". Tą popierių Gvajana gauna iš Kanados. Dėl šios prie-

Mergaičių klasėje (18 m.) I. Giedrytė nugalėjo V. Kašubaite 6-3, 6-2 ir vyrų dvejetę V. Smetona — R. Kašuba laimėjo prieš V. Septuką — E. Razmą 5-7, 7-6, 6-1.

Bene pirmą kartą lietuvių pirmenybėse buvo paskirtos pinigines premijas pirmos ir antros vietos laimėtojams. Jas šį kartą paskyrė dr. V. Bložė ir A. Bielskus.

RUDENS GOLFO TURNYRAS

Saltokas oras ir grasinantis dangus neatbaidė gausaus būrio golfo entuziastų, kurie spalio 14 d. susirinko į Vyčio rudens golfo turnyrą Hornby Towers laukuose. Dalyvavo 30 golininkų. Geriausių pasekmių eilė atrodė sekančiai: 1. A. Siminkevičius 75, 2. Alg. Simanavičius 78, 3. R. Simkus 81, 4. A. Banelis 82, 5. D. Laurinavičius 84, 6. E. Kuchalskis ir R. Strimaitis po 85, 7. J. Zukas, H. Paukštys, V. Balsys (B), V. Siminkevičius po 88. Moterų grupėje dalyvavo 5: 1. V. Balsienė 99, 2. G. Kuchalskienė 119, 3. A. Siminkevičienė 125, 4. J. Paukštienė 132, 5. Dargienė 141. Išskirtina V. Balsienės pasėkmė pasiekta nepalankiose sąlygose ir ilgokame aikštyne.

Atskirų klasių laimėtojai tapo: svečiai A klasės — 1. A. Siminkevičius 75, 2. Alg. Simanavičius 78, 3. R. Simkus; B klasės: 1. A. Banelis 82, 2. D. Laurinavičius 84, 3. E. Kuchalskis 85; C klasės: 1. H. Paukštys 88, 2. V. Balsys (I) 94, 3. L. Baziliauskas 99.

Uždary varžybių pasekmės: B klasės — 1. A. Banelis 82; C klasės — 1. V. Balsys (I) 94. Svedinukus arčiausiai vėlavėlės primetė R. Simkus vieną smūgį ant 7-tos pievelės ir E. Kuchalskis dviem smūgiais ant 18-tos pievelės. Visiems laimėtojams įteiktos pereinamos arba vienkartinės dovanos. A. S.

AUSROS ŽINIOS

Prieš pradėdant 1979-80 College Sunday krepšinio lygos žaidynes, lapkričio 3 d., 9.30 v.r. Prisikėlimo parapijos salėje įvyks krepšinio turnyras. Dalyvaus 5 vyrų, 2 jaunių ir 2 moterų komandos. Po turnyro Prisikėlimo par. salės įvyks pobūvis — šokiai. Visi kviečiami atsilankyti į turnyrą ir šokus. K. S.

žasties Gvajanai dabar grasinama kanadiško laikraščinio popieriaus tiekimo nutraukimu. Apie laisvos spaudos nebuvimą Sov. Sąjungoje niekas neužsiminė.

Politinės savo problemas dvi dienas trukusioje liberalų partijos konferencijoje Winnipege aptarė 160 rinkinių atstovų, ten atvykusių su specialiais kvietimais. Tarp jų nebuvo vado P. E. Trudeau bei jo buvusio kabineto pagrindinių ministrų. Teigiama, kad šios konferencijos dalyviai svarstė federacinio parlamento rinkimų pralaimėjimą gegužės 22 d. Buvo iškelta kaltinimų, kad partijos vadovybė prarado ryšį su kanadiečių masėmis, nesuprato rinkėjų nuotaikos. Naujo vado klausimas šioje konferencijoje nebuvo iškeltas, tačiau dabartiniam vadui P. E. Trudeau neoficialiai buvo duota suprasti: arba jis turi pradėti veikti, arba pasitraukti. Oficiali visos liberalų partijos konferencija įvyks ankstyvą sekančių metų pavasarį. Jai teks paruošti naujos veiklos gaires. Tada oficialiai gali iškilti ir naujo vado klausimas ar nauja P. E. Trudeau taktika ateitai.

Kvebeko premjeras R. Levesque papildomiems rinkimams į provincinį parlamentą lapkričio 14 d. Jie ypač yra svarbūs liberalų partijos vadui C. Ryanui, kuris tikisi galėsias įrodyti kvebekiečių nusikūlimą nuo Kvebeko partijos bei jos peršamos nepriklausomybės šiai provincijai. Pagrindinis žvilgsnis bus nukreiptas į Maisonneuve apylinkę, nes ten liberalai rinkimus

Ateitininkų žinios

Moksleivių susirinkimas įvyks spalio 28, sekmadienį, tuoj po 10 v. Mišų Prisikėlimo par. patalpose. Bus programos pristatymas ir kiti einamieji reikalai. Kviečiami ir nauji nariai, dar iki šiol nepriklausę ateitininkams.

Ateitininkams reikėtų atkreipti dėmesį į popiežiaus Jono Pauliaus II mintis jaunimui jo vizito JAV metu. Kalbėdamas Niujorke jaunimui jis pabrėžė: "Jūs, sutikdami įvairias problemas ir nusivylimus, dažnai bandote nuo jų pabėgti bei išvengti įvairiais būdais, pasirinkdami užsidarymą savyje, narkotikus, seksualinius malonumus, smurtą, indifreniškumą ir pasyvumą. Aš jums betgi šiandieną siūlau pasirinkti meilę, kuri yra priešingumas bėgimui iš gyvenimo. Ką jūs savo gyvenime bedarytumėte, tebina visa tai Kristaus meilės atspindys. Kokią profesiją be pasirinktumėt, prisiminkit, kad Kristus jus kviečia vienokiu ar kitokiu būdu į meilės tarnybą — Dievo ir artimo meilės tarnybą. Meilė reikalauja pastangų ir atsidavimo Dievo valiai. Ji reikalauja drausmės ir pasiaukojimo. Bet taip pat ji teikia džiaugsmą ir žmogišką pilnatvę. Mielas jaunime, nebijok garbingų pastangų ir garbingo darbo, nebijok tiesos."

Skautų veikla

• "Satrijos" ir "Rambynų" tuntų žiemos sezono veikla pradėta spalio 14 d. centrinėje Toronte saloje. Vėsus rudens oras ir galvino, ir traukė prie lauko liepsnelių šimtinę iškylos dalyvių. Sueigai išrikiuoti vienetai su vėlavomis po dar žaliuojančiais ažuolais buvo įdomus gana gausių fotografų objektas. Po įsakymų, įždžio ir trumpų informacijų vienetai su svečiais nužygiavo į Sv. Ritos šventovę, kurioje v. s. T. Augustinas, OFM, atnašavo šv. Mišias ir kalbėjo apie dėkingumą. Sesele ps. Ignė vadovavo giesmėms ir visai liturgijai. Įspūdi didino dar ir tai, kad bebuvu naudojama žvakių šviesa. Po pamaldų prie lauko pasivašinta.

• Jaun. skaučių "Rūtos" dr. vės pirmoji sueiga — spalio 24, trečiadienį, 7 v.v., Prisikėlimo salėje. Po to sueigos kas antrą savaitę lietuvių evangelikų išganytojo parapijos salėje. Sueigos bus einama atitinkama žiemos programa, ruošiamasi Kaziuko mugei ir ateinančios vasaros stovyklai. Prašome visus jaun. skaučius tėvelius atkreipti ypatingą dėmesį į reguliarių sueigų lankymą.

• Spalio 24 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje įvyks paskutysis ir vilkių "Halloween" pobūvis. Sėsės ir broliai prašomi apsiręngti atitinkama apranga bei kaukėm. Kviečiami ir tėveliai.

• "Dainos" skaučių dr. vės, perima v. sk. v. sl. Aldona Tautkevičiūtė. Visais dr. vės reikalais skambinti 767-9282.

• Vilkių dr. vės sueiga — spalio 24 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje. Sueigos vyks reguliariai kas dvi savaites. Į draugovę priimami berniukai nuo 6 iki 10 metų. Draugininkas — ps. Kastytis Batūra, tel. 248-0364.

• Tėvų komiteto rengiami metiniai šokiai-pobūvis — lapkričio 10 d. Prisikėlimo salės. Tėvų k-tas tuntu veiklai paskyrė \$1000.

• "Rūtos" dr. vės sekanti sueiga — lapkričio 7 d., 7 v.v., liet. evangelikų šventovės salėje. Visos renkasi uniformuotos.

• "Rambynų" tunto draugininkų sueiga — lapkričio 4, sekmadienį, 11 v.r., skautų būkle. Dalyvaujame uniformuoti.

• Mindaugo dr. vės sueiga — spalio 31 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje.

• LS seserijos ir LS broliųs tuntininkų-kių, vadovų-kių konferencija šaukiama lapkričio 23-25 d.d. Beaumont, Ohio, amerikiečių skautų suvyklatėjęs netoli Klevelando. Registruotis iki lapkričio 9 d. Mokesčiai — \$35. C. S.

pralaimėdavo jau nuo 1962 m., o nuo 1970 m. didžiule balsų dauguma būdavo išrenkamas Kvebeko partijos atstovas R. Burns. Pastarasis pasitraukė iš parlamento, kad galėtų visas savo jėgas skirti artėjančiam referendumui Kvebeko nepriklausomybės klausimu.

Papildomi provincinių parlamentų rinkimai įvyko Šaskačevane ir Manitoboje. Saskačevane reikėjo išrinkti tik vieną naują atstovą. Pagrindinė kova vyko tarp socialisto J. Solomono ir liberalų partijos vado T. Malone. Rinkimus laimėjo socialistas, o liberalai ir toliau liko be jokio atstovo šios provincijos parlamente, kurį dabar sudaro: 44 socialistai ir 17 konservatorių. Manitoboje buvo perrenkami trys atstovai. Šiose apylinkėse anksčiau buvo išrinktas federacinės politikos perėjęs liberalas L. Axworthy, Kanados gubernatorium tapęs socialistas E. Schreyer ir vienas konservatorius Rinkimuose visos trys partijos išlaikė turėtas pozicijas. Liberalė J. Westbury dabar yra vienintelė šios partijos atstovė Manitobos parlamente. Konservatorių premjeras S. Lyon išsaugojo turėtą balansą: 33 konservatoriai, 23 socialistai ir 1 liberalė.

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490

Savininkė ROTA KRIAUCIONAITĖ,
Kanados lietuvių, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", baltos smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

BLOOR-INDIAN RD., atskiras 8 kambarių per 3 aukštus dvibutis (duplex), pilnai atremontuotas iš lauko ir vidaus, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai, balkonai iš priekio ir užpakalio, naujai įrengtos virtuvės ir prausyklos, kilimai, platus įvažiavimas, 2 nauji garažai, gera vieta, arti Lietuvių namų. Įmokėti apie \$35.000.

NETOLI LIETUVIŲ PARAPIJOS, 12 butų investacija, atskiras pastatas su balkonais; pajamos per \$20.000 su žemom nuomom. Prašoma kaina — \$155.000; apie \$30.000 įmokėti. Lieka viena skola.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

**NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.**

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10½% už 1 m. term. indėlius	11¼% už asm. paskolas
10 % už 3 m. term. indėlius	
10¼% už pensijų ir namų planą	
10½% speciali taup. sąsk.	11 % už mortgičius
10 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydye, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomojimas

Angėlė E. Karnienė

REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai.
Pritęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE

MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER /photographers

Palaidotas agronomas Šeputis

ALEKSANDRA VAISIČIENĖ

Š. m. rugsėjo 30 d. po skaudžios ir skausmingos dviejų metų stuburo vėžio ligos Venecueloje, Karako mieste, mirė inž. agronomas Jurgis-Gediminas Šeputis. Velionis buvo gimęs 1918 m. sausio 4 d. Niujorke. Dar mažam esant, tėvai atsikėlė į Lietuvą. Gediminui sulaukus 4 metų, mirė motina. Tėvas paliko auginti sūnų savo seseriai Siemaskienei Kaune, o pats iškeliavo į Braziliją, kurioje ir praleido likusią savo gyvenimo dalį. Ten jis buvo gerai įsikūręs, bet Gediminas nuo išvažiavimo iš Lietuvos su tėvu jokių ryšių nepalaikė.

Jurgis-Gediminas Šeputis buvo vedęs gydytoją Ireną Babenskaitę, su kuria turėjo vieną sūnų inž. Sarūną Šeputį. Žmonai per paskutiniuosius ketverius metus teko pergyventi skaudų laikotarpį. Pirmiausia mirė motina, po to brolis Henrikas, kuris vertėsi prekyba. Jo mirties dienos naktį krautuvė buvo išplėsta — išnešti visi brangūs daiktai. Pagaliau mirė jos vyras pačiame gyvenimo stiprume. Paskutiniu metu Šeputis dirbo kartu su savo sūnumi kaip rangovai prie statomos Venecueloje hidroelektrinės įėjainės Guri.

LONDON, ONTARIO

SPORTO PAŽIBA IŠTEKEJO. Manau, kad visiems sportu besidomintiems Danutės Valaitytės vardas yra ne tik gerai žinomas, bet ir artimas bei mielas. Tai lietuvių, iškopusi ne tik į Kanados ir visos S. Amerikos sporto viršūnes, bet ir į tarptautinį forumą. Lengvojoje atletikoje ji pasiekė tokį lygį, kokio nepavyko pasiekti ne tik šveitijos, bet ir nepriklausomos Lietuvos sportininkams. Deja, sveikatai suklubavus, ji buvo priversta sportą palikti ir apsiriboti vien mitybos ir biochemijos studijomis, kurias ji Guelph universitete 1978 m. sėkmingai baigė.

Šį rudenį ji susituokė su inž. David Yaegeiru. Apeigas atliko kleb. kun. J. Staškus.

David yra taip pat maratono bėgikas, augščiausias pažymiais Guelph universitete baigęs inžinieria (vandens inžinierius) ir gaves aukso medali. Prieš vestuves tame pačiame universitete jis gavo inžinieriaus magistro laipsnį. Tokiais pažymiais baigus, jam nebuvo jokios problemos tuoj pat gauti tarnybą didelėje inžinerijos firmoje Marshall-Macklin-Monaghan Toronte.

Valaitių šeima yra viena lietuviškiausių Londone, stambiausia aukotoja Tautos Fondui ir spaudos rėmėja. Visi vaikai ne tik lankė lituanistinę mokyklą, bet ir gerai kalba lietuviškai. Jie dalyvavo beveik visose jaunimo organizacijose. Jaunoji buvo skautė, šauni "Baltijos" ansamblio šokėja ir aktyvi Kanados-Lietuvių Jaunimo Sąjungoje.

Ypač visų dėmesį D. Valaitytė atkreipė sporte. 1976 m. ji laimėjo tarptautines Springbank kelio lenktynes prie Londono neįtikėtina pasėkme — pasiekė naują 4½ mylios rekordą, net 31 sekundę pagerindama žymiosios Kanados bėgikės Thelma Wright tuometinį rekordą. Anksčiau ji laimėjo net dviejų distancijų pirmas vietas Kanados atletikos pirmenybėse Kanados vakaruose, gaudama du aukso medalius. 1976 m. rudenį ir žiemą ji laimėjo pirmas vietas visose Kanadoje įvykusiose atletikos varžybose.

Kanados atletikos žurnalas pirmuose puslapiuose uždedavo stambias antraštes: "Ir vėl Valaitis!" arba — "Vėl Donna?" 1976 m. gruodžio mėn. ji dalyvavo S. Amerikos pirm-

Prie visų šių šeimos nelaimių prisidėjo dar viena: vieną dieną, skrendant Sarūnui Šeputiui nuosavu lėktuvu, sustojo motoras. Skrido su instruktoriumi. Pradėjo planuoti lėktuvą nutūpimui, tačiau šis, leisdamasis žemyn, užsikabino už didelių medžių ir sudužo. Sunkiai sužeistas buvo Sarūnas — sulaužyta koja su kitais stipriais kūno sužalojimais. Kojos lūžis buvo labai kompliktuotas, dėlto buvo nuvežtas į S. Ameriką gydymui. Iki šiol padaryta 11 operacijų ir dar trūksta vienos ar dviejų. Šiuo metu jis vaikščioja su ramentais

Gediminas Šeputis buvo palaidotas naujose "Del Este" kapinėse La Guairita. Apeigas atliko vietos kunigas, nes mūsų bendruomenės kapelionas kun. Antanas Perkumas buvo tik ką po operacijos. Laidotuvisė dalyvavo daug tautiečių, gydytojų bendradarbių iš įvairių darbo vietovių. Laidotuvių koplyčia buvo paskendusi vainikuose ir gėlių puokštėse.

Po laidotuvių visi dalyviai dar kartą pareiškė užuojautą ir skirstėsi į namus, nes Venecueloje nėra papročio vaišinti laidotuvių dalyvius.

Išsėkis ramybėje, mūsų miegas tautietis, ir tebūna Tau lengva šios vaišingos tautos žemė!

VILNIAUS

UNIVERSITETO

400 metų sukaktis

bus minima lietuvių visuomenės lapkričio 11, sekmadienį, 3 valandą po pietų, Toronto universiteto Convocation salėj (King's College Rd.; važiuojant tramvajumi išlipti prie McCaul St.)

Akademinei daliai: kun. prof. Stasys Yla ir prof. Romas Vaštokas (angliškai daliai), Toronto augstųjų mokyklų atstovų žodis. Pakviesta daug žymių kanadiečių svečių.

Meninei daliai: pianistas Vytautas Smetona, buvusio Lietuvos prezidento vaikaitis, iš Klevelando.

Dokumentinė paroda, paruošta čekagiškio Br. Kviklio, veiks nuo lapkričio 3 iki 11 dienos Prisiėlimo parapijos muzikos studijoje. Parodos atidarymas ir Br. Kviklio įvadinis žodis — lapkričio 4, sekmadienį, 11 v. ryto.

Įėjimas į minėjimą universiteto salėje — laisva auka. Dalyvaukime visi šioje neeilinėje iškilmėje!

Rengėjų komitetas

A.a. vaistininkas

PETRAS KAŠKELIS

atsiskyrė su šiuo pasauliu (staigiai sustojus veikti širdžiai) 1979 metų spalio 5 dieną Pūsalote, eidamas 87 metus. Praneša giminiams ir draugams —

nuliūdęs brolis Juozas Kaškelis 3026 58 St. So., St. Petersburg, Florida, 33707, USA

TORONTO

Maironio mokykla praneša, kad šeštadieninės pamokos joje baigsis ne 12.30 v. p. p., kaip iki šiol buvo, bet 12.15 v. p. p.

Grijtama į standartinį laiką nuo spalio 28 d., 2 v. r. Prime-nama tos dienos išvakarėse, t. y. šį šeštadienį, prieš einant gulti atsukti laikrodžio rodyklę vieną valandą atgal. Sekmadienio pamaldos ir visi kiti renginiai vyks pagal naują laiką.

Kapinių lankymas. Šį sekmadienį, spalio 28 d., 3 v. p. p., Sv. Jono lietuvių kapinėse pamaldos šv. Mišios, Komunija, mirusių prisiminimas ir naujų paminklų šventinimas. Automobilius prašoma statyti Anapilio aikštėje. Puošti kapams žvakutės gaunamos lietuvių knygne-prieš pamaldas. Anapilio parodų salėje spalio 27-28 d. d. vyks pritaikomojo meno paroda. Di-džiojoje Anapilio salėje bus pa-ruošti pietūs ir kava.

KLK Moterų Draugijos Lie-tuvos Kankinių parapijos sky-rius rengia savo veiklos trisde-šimtmečio minėjimą lapkričio 17, šeštadienį, 6.30 v. v., Anapi-lio salėje. Meninę programą at-likis Montrealio "Gintaras".

Spalvotos skaidrės prie A. Rinkūno vadovėlio "Ar kalbate lietuviškai?" jau pagamintos. Jos skirtos pradiniam pasikal-bėjimams prieš kiekvieną pamo-ką. Kompletas šešiasdešimčiai pamokų kainuoja \$30, plius — persiuntimo išlaidos. Užsakyti šiuo adresu: "Ar kalbate lietu-viškai?", 53 Burrows Ave., Is-lington, Ont., Canada, M9B 4W8.

Aukos laidotuvių proga. A.a. Vaclovui Keruliui mirus, vietoje gėlių "T2" aukkojo \$20 V. O. D. Skukauskai, \$10 — V. J. Jan-kaičiai. A.a. Izabelės Liutkuvie-nės atminimui M. ir B. Povilai-čiai "T2" paaukoko \$10.00.

Dvimėseninio žurnalo "Mote-ris" jau išėjo 1979 m. 4 nr. Jame gausu rašinių, iliustracijų, kronikos. Redaktorė — N. Kul-pavičienė. Adresas: "Motėris", 1011 College St., Toronto, Ont., M6H 1A8, Canada. Metinė pre-numerata — \$ 7.00. Žurnalas spaudai paruošiamas "T2"

Smagl ekskursija. Spalio 14, sekmadienį, Anapilio Moterų Būrelis samdytu autobusu lan-kėsi pas dail. Tamošaičius King-stone, Ont. Tą patį savaitgalį viešėjo apie 30-ties asmenų Tau-todailės Instituto grupė iš Fila-delfijos. Šis susitikimas buvo nufilmuotas ir liks dail. Tamo-šaičių vaišingumo bei popula-rumo dokumentu. Oras buvo šaltokas, tad spaudėmės į vidų; 70 žmonių sušildyt, pavašint ir dar aprodyt visus meno turtus buvo nelengva. Tačiau pilni energijos dail. Tamošaičiai vi-sur suspėjo. Narsesnės būrelio narės, nepaisydamos šalto oro, patraukė per mišką prie upės. Po pasivaikščiojimo dail. Ta-mošaitis kalbėjo apie liaudies meno reikšmę mūsų kultūrai, suminėjo abiejų dailininkų pa-stangas iškelti ir išpopuliarinti lietuvių tautodailę kitataučiai tarpe. Gaila, kad tokiai plačiai ir įdomiai temai nebebuvo laiko ir turėjome važiuoti namo. Ta-čiau tos kelios valandos buvo ne tik maloni pramoga, bet ir kultūrinė patirtis, praturtinusi mūsų akiratį. B. M.

Lenkų savaitraštis "Głos Pols-ki" (Lenkų Balsas) spausdina Valdemaro Zawadzskio atsimini-mus apie savo nuotykius lenkų kariuomenėje, jos dalinių inter-navimą Lietuvoje ir t.t. Septin-toje ir aštuntoje atkarpoje (1979. IX. 20 ir 27) autorius, buvęs karininkas, rašo apie pir-mąsias dienas Lietuvoje — Sir-vintose, Ukmergėje ir kitur. Daugiausia vietos skiria gyveni-mui Rokiškio mokykloje, kur buvo internuoti net keli daili-niai, ir Przedzieckij dvarui, kuriame ilgesni laiką gyveno. Autoriaus išpuodžiai lietuviams nėra palankūs. Ypač karčiai pri-simenamas karin. Jakštas, inter-nuotojų stovyklos viršininkas. Esą lenkų karinių dalinių atvy-kinio proga sustiprėjo lenkiška veikla Lietuvoje, net daugiau lietuvių mokėsi lenkų kalbos nei lenkų — lietuvių kalbos.

Pagal 1976 metų Kanados gy-ventojų surašymą, tautinės grupės savo gausumu taip išsiri-kiuoja: 1. italai, 2. vokiečiai, 3. ukrainiečiai, 4. kiniečiai, 5. por-tugalai, 6. olandai, 7. lenkai, 8. graikai. Daugiausia knygų iš valstybinės bibliotekos 1979 m. skaitė: 1. olandai, 2. vokiečiai, 3. kiniečiai, 4. ispanai, 5. italai, 6. portugalai, 7. punžabiai, 8. ukrainiečiai.

Etninės spaudos sąjunga praneša, kad, pagal turimus duome-nis, Toronto gyventojų 51% su-daro ne britai ir ne prancūzai. Jie kalba 83-jomis kalbomis ir skaito savo laikraščius. Italų esama 430.000. Jų 70% neskal-ti angliškų laikraščių ir visą in-formaciją gauna iš savos spau-dos, radio ir televizijos. Mano-ma, kad ir kitos tautinės grupės daugiau skaito savo laikraščius, o ne angliškus.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškės Žiburiai • 1979. X. 25 — Nr. 43 (1550) • psl. 9

Lietuvių iškilmė universitete

Bene pirmą kartą istorijoje lietuviai rengia platesnio masto iškilmę Toronto universiteto Convocation salėje. (Tiesa, lie-tuviai studentai seniau yra su-rengę lietuvių vakarą studen-tų centre, bet žymiai siauresnio masto). Toji iškilmė yra skirta Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti. Ji bus š.m. lapkričio 11, sekmadienį, 3 v. p.p., jau minėtoje erdvoje Con-convocation salėje. Ji yra Toronto un-to rajone ir lengvai pasiekia-ma College gatvės tramvajumi (išlipti prie McCaul gatvės). Estai ir latviai toje salėje kas-met rengia savo Nepriklausomy-bės švenčių iškilmes. Salė yra miesto centre ir dėlto lengvai visiems pasiekia-ma įvairiomis priemonėmis. Specialios auto-aiškštės nėra, bet sekmadieniais yra pakankamai laisvų vietų au-tomobilams prie salės ir arti-mose gatvėse.

Iškilmę rengia KLB Toronto apylinkės valdybos sudarytas komitetas iš įvairių organizaci-jų atstovų. Šiuo metu vyksta įvairūs paruošiamieji darbai — siuntinėjami kvietimai kanadie-čiams svečiams, tariamasi su programos atlikėjais, rūpinama-si dokumentinės parodos atga-

benimu ir t.t. Pažymėtina, kad šios parodos atidarymas įvyks lapkričio 3, sekmadienį, 11 v.r., Toronto Prisiėlimo par. muzi-kos studijoje. Dalyvaus pats šios parodos sutelkęs red. Br. Kviklys iš Čikagos ir teiks paai-kinimus. Jis yra surinkęs daug vertingos istorinės medžiagos, kuri jau apkelioavo daugelį vie-tovių. Torontiečiai galės ją ap-lankyti ne tik lapkričio 3, bet ir lapkričio 11, sekmadienį.

Kalbėtojais pakviesti žymūs mūsų intelektualai — kun. prof. Stasys Yla ir prof. Romas Vaš-tokas. Koncertinę programą at-likis pianistas Vytautas Smetona.

Tikimasi gausaus kanadiečių, bet dar gausenio lietuvių daly-vavimo, nes pirmoje eilėje tai lietuvių iškilmė. Ja ypač turėtų susidomėti mūsų studentija, besimokanti įvairiose augstosio-se mokyklose, ir visa lietuvių visuomenė ne tik iš Toronto, bet ir kitų vietovių. Tik gausus lie-tuvių dalyvavimas parodys, kaip mes vertiname Lietuvos sostinės kultūros židinį. Šia iškilme do-misi ir lenkai, kartu stebėdami lietuvių laikyseną. Tai nėra eili-nis renginys, tad skirkime jam specialų dėmesį. Inf.

Reikalauja gražinti Česiūną

Jau paaiškėjo, kad olimpiados baidarių-kanojų čempionas Vla-das Česiūnas, kuris š. m. rugpjū-čio 16 d. buvo pabėgęs nuo rusų grupės ir gavęs V. Vokietijoje politinės globos teises, yra atsi-dukęs Sov. Sąjungoje. Turimi duomenys rodo, kad jis buvo pa-grobtas sovietų agentų ir prie-varta nugaventas į Sov. Sąjun-gą. V. Vokietijos saugumo pa-reigūnai, tyrinėję V. Česiūno at-vejį, mano, kad sovietinė spor-

to vadovybė suerzinę jo pareiškimai spaudoje apie planuoja-mą knygą, kurioje būsiąs at-skleistas sovietų sportinio gyve-nimo veidas. Dėlto sovietai esą ryžosi V. Česiūną pagrobti. So-vietiniai šaltiniai patvirtino, kad V. Česiūnas esąs Sov. Sąjungo-jė, bet jon jis grįžęs savo noru. Kažkokia moteris jį pakvietusi vakarienai į restoraną, paskui vainiusi savo bute, kur suėjęs į kontaktą su Sov. Sąjungos am-basados atstovais. Tai greičiau-siai išgalvota versija. Kaip iš tikrųjų V. Česiūnas atsidūrė so-vietų rankose, iki šiol niekas ne-žino.

V. Vokietijoje dėl V. Česiūno pagrobimo kilo susirūpinimas. Opozicinė krikščionių demokra-tų partija iškėlė šį reikalą par-lamente ir pareikalavo, kad V. Vokietijos vyriausybė reikalau-tų sovietus gražinti pagrobtąjį Česiūną, nes jam jau buvo duo-ta politinės globos teisė.

Prieš Česiūno pagrobimą bresta protestai ir lietuvių išei-vijoje — ne tik V. Vokietijoje, bet ir S. Amerikoje. Tai visais atžvilgiais smerktnas atvejis, kuris gali pasikartoti ir su kitais sovietų pabėgėliais. Kr.

TORONTO MIESTAS

GRIŽTA Į STANDARTINĮ LAIKĄ SEKMADIENĮ, 1979 SPALIO 28

Miesto tarybos nutarimu buvo paskelbta instrukcija, rei-
kalaujanti gyventojus laikytis dienos šviesos taupymo
laiko nuo 1979 m. balandžio 29 iki spalio 28 dienos.
Dabar primename gyventojams pasukti laikrodžių rodyk-
les vieną valandą atgal.

SPALIO 28, SEKMADIENĮ, 2 VALANDĄ RYTO.

JOHN SEWELL,
Mayor

W. G. DRESHER

REAL ESTATE
REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS

INSURANCE
AGENCY
LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.

Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.

Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio kraštus (ir Lietuvą).

Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

V. PLACIAKIENE — I. DRESERIENE

INSURANCE

Namų — Gyvybės

Automobilių

Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor

3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

NAMAI

VASARNAMIAI

UKIAI

Stayner, Springhurst, Wasaga, Collingwood (705) 445-8819

atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

Prilimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.

Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);

šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Telefonas 531-3098

Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO

INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Spalio 28, sekmadienį, kapinių lankymas.

— Tikybos pamokos vaikams prasidės sekmadienį, lapkričio 4. Pamokas dėstys seselė Paulė. Jau yra su-registruota lietuviškai kalbančių vaikų. Jei atsiras vaikų, nemokančių lietuvių kalbos, bus sudaroma kita grupė. Praėjusį sekmadienį tuo reikalu buvo pasitarimas su tėvais.

— Spalio 24, trečiadienį, 7.30 v. v., klebonijos patalpose — Anapilio tar-ybos posėdis.

— Spalio 23 d. iš Išganytojo evan-gelijų šventovės Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a. a. Adolfas Kaptainis.

— Iš kanadiečių Vilties Kalno ka-pinių į lietuvių kapines perkelti a. a. Petro Kuzmicko palaikai.

— Šią savaitę Sv. Jono lietuvių kapinėse statomi nauji paminklai. Antradienį įvyko kapinėms tvarkyti talka.

— Kviečiami berniukai 7-9 metų amžiaus tarngauti Mišioms. Jie tam bus paruošiami.

— Pakrikštyta: Simonas-Stasys Ramanauskas ir Justinas-Vladas Norkus.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 10 v. r., pamaldos už a. a. Marceliną Duo-bienę; sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Juozą Kriaučiūną, 11 v. r. už a. a. Oną Janulytę ir Stasį Kymantą; 3 v. už a. a. Kostą Ziobą ir a. a. Liudą Stadį.

— Vėlinių dienos vakarą, penkta-dienį, lapkričio 2 d., pamaldos šven-tovėje 7.30.

— Praėjusių savaitę žiniose įsi-brovė netikslumai. "T2" 41 nr. iš-spausdinta: "Pakrikštyta Liana-Juli-ja Krachle"; turėjo būti Krahle; 42 nr. išspausdinta: "Pamaldos. . . už a. a. Sofiją Augustavičienę"; turė-jo būti — Augustauskienė

— Spalio 30 d., 11 v. r., Mišios, per kurias Toronto lietuvių senjorai pri-simins savo mirusius narius.

— Vietnamo pabėgėliams per pa-rapijos labdaros sekciją aukojai: M. Vaitkus \$100, M. Normantienė \$50, P. I. Čiurliai \$25, A. Pavilionis \$25, V. Knyvaitė \$25, A. Pranckevičius \$20. M. J. Duliūnai duoda butą vi-nai Vietnamo pabėgėlių šeimai. Pia-ninui pirkti aukojai: P. A. Jurkšai-čiai \$50, N. N. \$50, Šližys \$25.

— Tarptautinių Vaiko Metų proga religinė sekcija ruošia paskaitų eilę tema: tikėjimo vystymasis ir vaikų auklėjimas šeimoje. Paskaitas skaitys anglų kalba B. McMahon, dirban-ti Toronto vyskupijos religinio auk-lėjimo skyriuje. Paskaitos bus lap-kričio 1, 8 ir 15 d. d., 6.45 v. v., skaitų būkle. Visi kviečiami daly-vauti.

— Į uždaras moterų rekolekcijas lapkričio 16-18 d. d. registruotis kle-bonijoje. Rekolekcijas organizuoja pa-rapijos katalikių moterų skyrius.

— Metinė seselių vakarienė — lapkričio 4 d., 4 v. p. p., didžiojoje salėje. Meninę programą atliks sol. D. Stankaitytė iš Čikagos.

— Pakrikštyta: Kristoforas-Simo-nas, Eugenijaus ir Rūtos Girdausky sūnus; Andrew Walter, Walter ir Darlien Rikevičių sūnus.

— Ryšium su kapinių lankymo diena "Fabijolės" repetitijos šį sek-madienį nebus.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už kun. Petrą Totoraitį, užpr. A. A. Totorai-čiai, 8.30 už Sofiją Budrevičienę, už-pr. J. Manišką, 9 v. už Matą, Vai-tiekų ir Konstanciją, užpr. O. Guo-bienę, 9.20 už Karoliną Prišcepion-kiene, užpr. J. Prišcepionką, 9.40 už Viktorą Streitą, užpr. M. Senferienę; sekmadienį 8 v. už Justina Pikšilingį, užpr. J. Pikšilingienę, 9 v. už Joną Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienę, 10 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienę, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Petronelę ir Kazimierą Jur-palius, užpr. P. A. Žilį.

— Dalį Alfonso Dargio paveiks-lų paroda buvo surengta spalio 20-21 d. d. Prisikėlimo Parodų salėje. Rengėjų vardu (KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo sky-riaus) žodį tarė jų pirm. B. Bi-retienė, o apie dailininko kūry-bą kalbėjo skulptorė E. Docie-nė. Dalyvavo gausūs būrys tau-tiečių, besidominčių dailė. Jų tarpe buvo matyti dail. A. Ta-mošaitis iš Kingstono, dail. J. Dagys, p. p. Kralikauskai, p. p. Saltmirai ir kt. Dalyviams infor-macijos apie savo paveikslus tei-kė pats dail. A. Dargis, gyve-nantis Ročesteryje. Daug pa-veikslų parduota. Jų kainos — nuo \$80 iki \$500.

— P A D E K A

Reiškiu nuoširdžią padėką visiems draugams, lankiusiems mane ligoni-nėje su paguodos žodžiais, padėju-siems greičiau sveikti po sunkios operacijos: p. Butienei ir "Dainai", J. Budnikienei, S. Leparskieni ir "Atžalynui", A. A. Dūdioniams, S. Dargiui, E. Gipienei, O. Indrelienei ir SLA kuopai, L. Novogrodskienei, Danutei Pranckevičiutei, Repėkų šeimai, O. J. Rinkevičiams, I. Varan-kienė, visiems bendradarbiams ir šeimai.

— S. Kojellene

P O D E K A

Po gražių atostogų svetingoje Ka-nadoje aš noriu visiems savo nau-jiems pažįstamiems ir bičiuliams nuoširdžiai padėkoti už visą man parodytą nuoširdumą, vaišingumą ir dovanas, kurios man visada primins gražiąją Kanadą ir Jus visus.

Ypatinga mano padėka priklausio p.p. Maziliauskų šeimai, be kurių pagalbos ir gerų norų nebūtų man buvę įmanoma atvykti į šią puikų Kanados žemę. Atvykusi į svetingus jų namus, visas septynias savaites jaučiausi kaip tikras jų šeimos na-rys.

Ačiū Jonai, Brone, Ina. Jūsų nuo-širdumo niekada nepamiršiu.

Didelė mano padėka Mortai Ado-mavičienei už vaišingumą ir dova-nas, Ig. Urbonui ir Al. Stupniui už apdovymą Toronto miesto ir idomų Kanados vietovių. Taip pat dėkoju visiems, kuriuos teko pažinti ir bend-rauti viešnagės metu Kanadoje.

Ačiū labai.

Aliejia-Anny Zdanavičiūtė,
Buenos Aires, Argentina

PRANESAME, kad anksčiau dirbęs nekilnojamo turto pardavime JUO-ZAS GRYSBAS vėl grįžo tęsti to dar-bo JOINT REALTY LTD. firmoje ir yra pasirodęs patarnauti lietuviams, visuose nekilnojamo turto pirkimo bei pardavimo reikaluose. Suinteresuoti prašomi skambinti telefonu 416-622-4742 Toronto.

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.

Ivairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ligonines, lai-dotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Spalio 27-28 d.d. mažojoje Anapilio salėje rengiama

pritaikomojo meno

PARODA

Birutės Kidolienės
siuvinėti gobelenai,
Inos Nenortienės
emalio dirbiniai

Atidarymas — spalio 27, šeštadienį, 4 valandą po pietų

Maloniai kviečiame atsilankyti —

Anapilio Moterų Būrelis

Toronto Maironio mokykla maloniai kviečia visus atsilankyti

spalio 27, šeštadienį, 6.30 v.v., į Prisikėlimo parapijos salėje

rengiamą

metinį VAKARĄ

PROGRAMOJE:

* Toronto Lietuvių Vyrų Choras
"Aros", vadovaujamas muz.
sol. V. Verikailio, akomp.
muz. L. Martinkutės

* tautinių šokių grupė
"Atžalynas"
* turtinga loterija,
* šilti valgiai,
* gausūs bufetas

* Gros geras orkestras
* Įėjimas \$5,
studentams ir pensininkams \$3.
* Programos pradžia — 7 v.v.
MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETAS

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

SAVAITRAŠČIUI PAREMTI
RENGIAMAS

SPAUDOS VAKARAS

SPALIO 27, ŠEŠTADIENI, 7 VALANDĄ VAKARO,
TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ Karaliaus Mindaugo menėje

PROGRAMOJE: dainos vienetas "Antroji jaunystė", "Gintaro" ansamblis,
spaudos karalių pristatymas.

Šokiams gros 6-ųjų asmenų orkestras, bus turtinga loterija, šilti valgiai ir gėrimų bufetas.

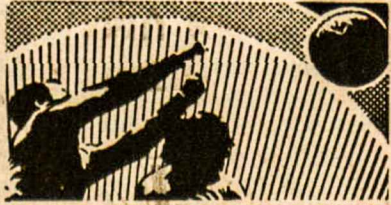
Įėjimas: suaugusiems \$5.00,
studentams ir pensininkams \$3.00

RENGEJAI

Toronto Sporto Klubas "AUŠRA" lapkričio 3, šeštadienį,
Prisikėlimo parapijos salėje rengia metinį

šokių-POBŪVŲ

• Taip pat kviečiame visus į
krepšinio turnyrą,
kuris įvyks Prisikėlimo
parapijos salėje.
• Turnyro pradžia — 9.30 v.v.,
šokių pradžia — 7 v. vakaro.

• Veiks šilti valgiai ir įvairių
gėrimų bufetas.
• Įėjimas į šokių vakarą:
suaugusiems — \$5,
sportininkams ir studentams — \$3
Sporto Klubas "Aušra"

Didysis latvių

KONCERTAS

paminėti šimtajam gimtadieniui latvių kompozitoriaus ALFREDO KALNINŠ
lapkričio 3, šeštadienį, 8 val. vakaro, Ryersono teatre

Programoje: šio kompozitoriaus kūrinių ištraukos iš operos "Banito" ir "Koncertas muzikai"
Solistai: Skaidrytė Hildebrante — sopranas, Rimas Strimaitis — tenoras, Albertas Vitols — baritonas. Pianistas: Arturs Ozoliņš. Jungtinis choras: iš JAV ir Kanados latvių choristų.
Simfoninis orkestras: iš St. Catharines, Ontario. Dirigentas: Arvids Purvs.

Bilietai: prie įėjimo; kaina \$6.00 ir \$8.00.

Lapkričio 4, sekmadienį, 4 v.p.p.,

N. Pradėtosios Marijos seselėms

remti būrelis maloniai kviečia
visus atsilankyti į

KONCERTAS

VAKARIENĖ

Prisikėlimo parapijos salėje

Bilietai gaunami pas seses ir pas ponias:
Pabedinskienę — Prisikėlimo parapijoje,
Balčiūnienę — Anapilyje.

PROGRAMĄ ATLIKS
VIESNIA IŠ ČIKAGOS —
OPEROS SOLISTE

Dana Stankaitytė

Kaina asmeniui — \$12,
Pensininkams ir studentams — \$10.

ISNUOMOJAMI du kambariai ir vir-
tuvė arba vienas kambarys ir vir-
tuvė su baldais. Skambinti telefonu
534-8056 Toronto.

FOTOGRAFAS.
Darau nuotraukas įvairiomis progom.
Skambinkite — JAUNIUS BAKE.
VICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818
Toronto.

HIGH PARK rajone išnuomojamas
butas su baldais iš 2 kambarių, vir-
tuvės ir prausyklos. Skambinti tel.
532-8224 Toronto.

MONTREALQUE

Metinė Aušros Vartų parapijos va-
kariene — lapkričio 10, šeštadienį.
Ta proga bus ir įprastinė loterija.

Vyresniųjų tautiečių klubas "Rū-
ta" ruošia kalėdinį bazarą Aušros
Vartų parapijos salėje spalio 27 ir
28 dienomis.

Išleistuvinis sol. G. Čapkauskienės
koncertas įvyko spalio 20 d. Aušros
Vartų par. salėje. Jai akompanavo
Mme. M. Roch. Rengė KLK Moterų
Dr-jos Montrealio skyrius. Solistė
netrukus išvyksta koncertų eilei į
Australiją, kur ji yra vadinama "Ka-
nados lakštingala".

LA GRANDE KOMPLEKSAS —
KVEBEKO PASIDIDŽIAVIMAS

S.m. spalio 27 d. pradeda suktils
pirmosios La Grande 2 (LG 2) jė-
gainės turbinos, kurios, įjungtos į
Hydro — Quebec energetinį tinklą,
palaipsniui pagamins energijos iš-
troškiamam Kvebekui 5,328 MW
(megavatų). Ši požeminė uoloje iš-
kalta jėgainė yra penkių futbolo
aikštų dydžio. Joje suksis šešiolikla
333 MW turbinų, garantuodamos 35,8
TWh elektros kiekį 80% produktin-
gumo laipsnyje. LG 3 jėgainė, kuri
bus užbaigta 1982 m. vasarą, su savo
dvylika 192 MW turbinų pagamins
2,304 MW. Trečioji, kurios statyba
taip pat sparčiai žengia į priekį, bus
užbaigta 1984 m. pavasarį su devy-
niomis 293 MW turbinomis ir 2,637
MW gamybos jėga. Tuo pirmoji
La Grande komplekso fazė ir baig-
sis. Jos techninės ir ekonominės di-
mensijos yra gigantiškos: 10,269 MW
gamybinės jėgos, 62,2 TWh garan-
tuotos metinės energijos. Energinis
tinklas, kuris susideda iš penkių
735 kv (kilovatu) įtampos transpor-
to linijų, yra 5,300 km ilgio, neįskai-
tant Montrealį apsupančio žiedo. La
Grande Riviere yra apie 1000
km į šiaurę nuo Montrealio.

Pirmoji La Grande energetinio
komplekso jėgainė LG 2 yra užbaig-
ta keturiolika mėnesiais anksčiau
negu numatyta. Pritaikius komplek-
so elektros gamybos charakteristikas
Kvebeko reikalavimams, pirmoji fa-

zė kainuos \$15,1 milijardo, vietoje
anksčiau numatyto \$16,2 milijardo
arba, išreikšus tas sumas energijos
vienetų kainomis, \$1,473/KW ir
2,85c/kWh, įskaitant išlaikymo kai-
nų.

La Grande energetinio komplekso
finansavimas buvo remiamas Niujor-
ko, Kanados, Japonijos bei kairiųjų
Europos kraštų lėšomis. Darbo jėga
kalkuliavimas statybos laikotarpiui sie-
kia 18,000 žmonių.

Siandiena, atsižvelgiant į dabarti-
nes naftos kainas bei jos pristatymo
netikrumą, į dar galutinai neišspręs-
tas branduolinių energijos gamybos
problemas, La Grande kompleksas,
kuris yra pagrįstas atsinaujinančia
energija, saule ir vandeniu, laiko-
mas dideliu laimėjimu tiek technolo-
ginėje, tiek ekonominėje plotmėje.
Nors jo amortizacija ir yra numaty-
ta 15 metų laikotarpyje, tačiau ky-
lančios naftos kainos bei konserva-
tyvios pagrindinės hipotezės šį pe-
riodą žymiai sutrumpins.

Siuo metu Hydro — Quebec meti-
nė produkcija, įskaitant Churchill
Falls, yra 105 TWh. Jos gamybos ba-
zė yra 95% hidraulinė ir siekia
18,225 MW. Maksimalinė jėgos pro-
dukcijos paklausa siekė praėjūtį žie-
mą 16,600 MW.

Kvebeko hidraulinės jėgos poten-
cialas įvertinamas 25,000 MW. Jį su-
daro antroji La Grande fazė, La
Grande Baleine kompleksas, Notta-
way, Broadback, Rupert ir Eastman
(NBR) upių tinklas, La Romaine ir
daugelis kitų šiaurės kontinento
upių, kurios pasižymi savo gilumu,
dideliu vandens tėkmės tūriu bei jo
pastovumu.

Visa La Grande komplekso inžine-
rijos, konstrukcijos bei finansinė va-
dovybė yra La Societe d'energie de
la Baie James rankose, tačiau jai
šiame darbe padeda ir daug priva-
čių bendrovių bei rangovų. Admi-
nistracijos tarnyba (Counsell d'admi-
nistration), vadovaujama Lucien
Saulnier, jungia Hydro — Quebec,
La Societe d'energie de la Baie
James ir Hydro — Quebec Interna-
tional. P. P.

400 metų
Vilniaus universiteto
įsteigimo

MINĖJIMAS

Data: 1979 m. lapkričio 4,
sekmadienį, 12 v.

Vieta: